

**T.C. İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**KÜLTÜR YÖNETİMİ BAĞLAMINDA SOKAK MÜZİĞİ VE SOKAK
MÜZİSYENLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İbrahim Fethi ÖZDEN

Anabilim Dalı: Sanat Yönetimi

Programı: Sanat Yönetimi

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Ayşe Can BAYSAL

MART 2013

ÖNSÖZ

“Kültür Yönetimi Bağlamında Sokak Müziği ve Sokak Müzisyenleri” adlı bu tez çalışması sırasında benden yardımlarını esirgemeyen Sayın hocam Prof. Dr. Ayşe Can BAYSAL’a bana yardımlarından dolayı sonsuz teşekkür eder, tez çalışmamın ileride bu konuda araştırmalar gerçekleştirecek olan arkadaşlara faydalı olmasını umarım.

İbrahim Fethi ÖZDEN

Mart 2013

KÜLTÜR YÖNETİMİ BAĞLAMINDA SOKAK MÜZİĞİ VE SOKAK MÜZİSYENLERİ

İÇİNDEKİLER

RESİM LİSTESİ.....	v
FOTOĞRAF LİSTESİ	v
ŞEKİL LİSTESİ.....	vii
TABLO LİSTESİ.....	vii
ÖZET... ..	viii
YABANCI DİL ÖZET	ix
GİRİŞ	1

I. BÖLÜM: MÜZİK SOSYOLOJİSİ VE SOKAK MÜZİĞİ

1.1. Müzik.....	3
1.2. Müzik Sosyolojisi	5
1.3. Müzik Sosyolojisinin Diğer Bilimlerle İlişkisi.....	8
1.3.1. Kültür ve müzik sosyolojisi.....	8
1.3.2. Tarih ve müzik sosyolojisi.....	11
1.3.3. Ekonomi ve müzik sosyolojisi.....	12
1.3.4. Psikoloji ve müzik sosyolojisi	12
1.3.5. Eğitim ve müzik sosyolojisi	13
1.3.6. Hukuk ve müzik sosyolojisi	14
1.3.7. Felsefe ve müzik sosyolojisi.....	13
1.4. Sokak Müziği ve Müzisyenleri	15
1.4.1. Sokak müziği ve sokak müzisyenleri ile ilgili tanım ve yaklaşımlar	17
1.4.2. Sokak müziğinin ve müzisyenlerinin kültürel toplumsal nedenleri	17
1.4.3. Sokak müziği ve müzisyenlerinin toplumsal etkileri	17
1.4.4. Sokak müziği türleri	18

II. BÖLÜM: METROPOLLERDE SOKAK MÜZİĞİ

2.1. Metropollerde Sokak Müziği.....	25
2.1.1. Tarihsel Süreçte Metropollerde Sokak Müziği.....	25
2.1.2. Sokak Müziğinin Metropollerde Ortaya Çıkış Sebepleri ve Etkileri.....	28
2.1.2.1 Sokak Müziğinin Metropollerde Ortaya Çıkış Sebepleri.....	29
2.1.2.2. Sokak Müziğinin Metropol Yaşamına Etkileri.....	29
2.1.3. Metropollerdeki Sokak Müziğinin Aktörleri.....	29
2.1.4. Metropollerdeki Sokak Müziğinin Türleri	30
2.1.5. Sokak Müziğinin Felsefesi	30
2.1.6. Sokak Müziğinin Dönüşüme Katkısı.....	30
2.1.7. Sokak Müziği Yapılırken Kullanılan Enstrümanlar	31
2.2. Çeşitli Metropollerden Sokak Müziği Örnekleri.....	34
2.2.1. İstanbul Örneği	34
2.2.2. Amsterdam Örneği	43
2.2.3. New York Örneği	49
2.2.4. Paris Örneği	56
2.2.5. Berlin Örneği	63

III. BÖLÜM: SOKAK MÜZİSYENLERİ İLE YAPILMIŞ RÖPORTAJLAR

3.1. Kara Güneş Grubuyla Yapılmış Bir Röportaj	69
3.2. Bir Sokak Müzisyeni: Tolga Burcak'la Yapılmış Röportaj	83
3.3. Siya Siyabend'in Bir Solistiyle Yapılmış Röportaj.....	85
3.4. Amerikalı Sokak Müzisyeni Ben Hinton'la Yapılan Röportaj.....	94
3.5. Kara Güneş Grubuyla Yapılan Röportaj	99
3.6. Sokak Müzisyeni Can Tatlıpınar'la Yapılan Röportaj	104

IV. BÖLÜM: IV. BÖLÜM: KÜLTÜR YÖNETİMİ BAĞLAMINDA SOKAK MÜZİĞİ VE SOKAK MÜZİSYENLERİ'NE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA VE SONUÇLARI

4.1. Araştırmanın Amacı	107
4.2. Araştırmanın Önemi.....	107
4.3. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	107
4.4. Araştırmanın Yöntemi.....	107
4.5. Araştırmanın Sonuçları.....	107
SONUÇ	116
KAYNAKÇA	121
EKLER	130

RESİM LİSTESİ

- Resim 2.1.** Sen Nehri Üzerinde Sokak Müziği
Resim 2.2. Sokak Müzisyenleri

FOTOĞRAF LİSTESİ

- Fotoğraf 1.1.** Rus Çingene Grubu: “Loyko”
Fotoğraf 1.2. Balkan Ülkelerinden Çingeneler Sokak Müziği Sergiliyor
Fotoğraf 1.3. Roman Sokak Müziğine Türkiye’den Bir Örnek
Fotoğraf 1.4. Kızılderili Sokak Müziği Grubu: “Beş Ruh”
Fotoğraf 1.5. Etnik Kökenli Bir Sokak Müziği Grubu
Fotoğraf 1.6. Şaman Müziği
Fotoğraf 1.7. Bireysel Sokak Müziğine Bir Örnek
Fotoğraf 1.8. Bir Sokak Müziği Grubu: “Kara Güneş”
Fotoğraf 1.9. İstanbul Beyoğlu’nda Gerçekleştirilen “Sokak Müzisyenleri Festivali”nden Bir Görüntü

- Fotoğraf 2.1.** Etnik Enstrümanları ile Gösteri Yapan Sokak Müzisyenleri
- Fotoğraf 2.2.** Yerel Bir Enstrüman olan Bağlaması ile Sokak Müziği Yapan Baba ve Oğlu
- Fotoğraf 2.3.** Klarnet Çalan Sokak Müzisyeni
- Fotoğraf 2.4.** Elektro Gitarıyla Performans Sergileyen Bir Sokak Müzisyeni
- Fotoğraf 2.5.** Ahırkapı Orkestrası
- Fotoğraf 2.6.** İstanbul'dan Sokak Müzisyenleri Görüntüleri
- Fotoğraf 2.7.** Beyoğlu İstiklal Caddesi: Bir Sokak Müzisyeni
- Fotoğraf 2.8.** İstanbul'da Sokak Müziği Sergileyen Bir Grup
(Sokak Müzisyenleri Festivali - Beyoğlu)
- Fotoğraf 2.9.** Sokak Müzisyenleri – İstanbul
- Fotoğraf 2.10.** Amsterdam'dan Bir Görünüm
- Fotoğraf 2.11.** Sokak Müzisyenleri – Amsterdam
- Fotoğraf 2.12.** Amsterdam'ın Merkezinde Sokak Müziği Yapan Bireysel Bir Müzisyen
- Fotoğraf 2.13.** Amsterdam'da Müzik Yapan Sokak Müzisyenleri
- Fotoğraf 2.14.** Bireysel Bir Sokak Müziği Performansı – Amsterdam
- Fotoğraf 2.15.** Amsterdam'da Bir Sokak Müzisyeni
- Fotoğraf 2.16.** Sokak Müzisyenleri – New York
- Fotoğraf 2.17.** Sokak Müzisyeni – New York
- Fotoğraf 2.18.** Sokakta Müzik Yapan New Yorklular
- Fotoğraf 2.19.** Sokak Müziği Gösterimleri – New York
- Fotoğraf 2.20.** Sokak Müzisyenleri – New York
- Fotoğraf 2.21.** Paris'te Sokak Müzisyenleri
- Fotoğraf 2.22.** Sokak Müzisyenleri – Paris
- Fotoğraf 2.23.** Paris'te Bireysel Sokak Müziği Yapan Bir Sanatçı
- Fotoğraf 2.24.** Paris'te Caz
- Fotoğraf 2.25.** Kravatlı, Gömlekli, Modern Sokak Müzisyenleri, Berlin
- Fotoğraf 2.26.** Akordeon Çalan Berlinli Bir Sokak Müzisyeni
- Fotoğraf 2.27.** Berlin'de Sokak Müziği Yapan Etnik Kökenli Müzisyen
- Fotoğraf 2.28.** Etnik Enstrümanları ile Sokak Müziği Yapan Müzisyen

- Fotoğraf 2.29.** Sokak Müzisyeni – Berlin (Nostalji)
Fotoğraf 2.31. Berlin Sokak Festivali Kapsamında Sokak Müzisyenleri
Fotoğraf 2.32. Berlin Sokak Müzisyenleri
Fotoğraf 3.1. Kara Güneş Grubu
Fotoğraf 3.2. Sokaktan Gelen Şarkıcı Tolga Burkay
Fotoğraf 3.3. Siya Siyabend Grubu

ŞEKİL LİSTESİ

- Şekil 1.1.** Kültürel Sistem İçindeki İlişki Ağı

TABLO LİSTESİ

- Tablo 1.1.** Ankete Katıların Cinsiyet Durumları
Tablo 1.2. Ankete Katılanların Yaş Dağılımları
Tablo 1.3. Ankete Katılanların Eğitim Durumları
Tablo 1.4. Anket Soru 1
Tablo 1.5. Anket Soru 2
Tablo 1.6. Anket Soru 3
Tablo 1.7. Anket Soru 4
Tablo 1.8. Anket Soru 5
Tablo 1.9. Anket Soru 6
Tablo 2.1. Anket Soru 7
Tablo 2.2. Anket Soru 8
Tablo 2.3 Anket Soru 9
Tablo 2.4 Anket Soru 1

ÖZET

"KÜLTÜR YÖNETİMİ BAĞLAMINDA SOKAK MÜZİĞİ VE SOKAK MÜZİSYENLERİ"

İbrahim Fethi ÖZDEN

Sokak müziği, bir alt müzik türüdür. Hem müzikal, hem de kültürel ve sosyal bir gerçekliktir. Sokak müziği adından da anlaşılacağı üzere sokakta yapılan müziktir.

Bu tez çalışmamda sokak müziğinin kültürel ve sosyal nedenlerine değinilerek, toplumsal etkileri incelenmiş ve sokak müziği üzerine yapılan tanım, yaklaşım ve röportajlara yer verilmiştir. Son bölümde de sokak müziği ve müzisyenleri hakkında düşünceleri öğrenmeyi amaçlayan ve yüzelli kişiye uygulanan anket sonuçları "spss" programı kullanılarak istatistik haline getirilip değerlendirilmiştir,.

Dünyanın her yerinde sokak müziği yapanlarla karşılaşmak mümkündür. Özellikle büyük metropollerde sokak müziği yapanlara sıkça rastlanır. Türkiye’de de son yıllarda sokak müziği gelişmekte ve sokak müzisyenlerinin sayısında artış görülmektedir. Sokak müzisyenleri için İstanbul Beyoğlu örneğinde olduğu gibi bazı yerler revaçtadır. Bunda Beyoğlu Belediyesi’nin sokak müzisyenlerine müziklerini yapmaları için izin vermesinin payı büyüktür.

Sokak müziğine, bu müziğin kalitesinin düşük olduğu ve sanatsal içerik taşımadığı yönünde eleştiriler yapıldıysa da, bu müzik metropollerde hızla gelişmektedir. Sokak müziği, çeşitli müzik türlerini ve enstrümanlarını içerebilmektedir. Etnik kökenli bazı gruplar da, etnik kimliklerini ortaya koymak amacıyla sokakta müzik yapmaktadırlar. Kullanılan enstrümanlar da çok çeşitli olabilmektedir. Bunlar etnik kökenli bazı enstrümanlar olabildiği gibi, modern müzik enstrümanları da olabilmektedir.

Sokak müziğinin kalitesi ve sanatsal içeriği tartışılmasına rağmen, sokak müziği tüm dünya metropollerinde hızla gelişmeye devam etmekte ve edecektir.

ABSTRACT

"THE STUDY OF STREET MUSIC AND STREET PERFORMERS IN TERMS OF CULTUREL MANAGEMENT"

İbrahim Fethi ÖZDEN

Street music is an underground phenomenon. It's a reality in terms of culture, music and social life. As the name declares, it is the sound of street life.

In this study, the source of street music is examined in terms of cultural and social ways of life. Moreover, the meaning of street music for the audience and their attitude against the street performers were studied with structured interviews. At the end, 150 were interviewed with a questionnaire of 10 questions about street music and street performers and the results were statically analysed using the spss program.

It is possible to meet street performers all over the world, especially in metropolitan cities. Recently in Turkey, there is a progress in terms of street music and an increase in the number of street performers. Thanks to the support of the municipality, Beyoğlu stands out to be the spot for the majority of street performers in İstanbul.

Although it is criticised in terms of artistic quality, street music has been growing in the metropolitan cities. Street music can involve various kinds of music and instruments. Ethnic groups use street music as a way of showing their reaction to the system. If you also consider the variety of instruments, we can say that ethnical music instruments can meet modern music instruments at the concept of street music.

Despite the fact that the society has a prejudice against the street music, the movement of street performers is promising to grow stronger and spread in all metropolitan cities of the world

GİRİŞ

Sokak müziği, müzik sosyolojisi içinde genişçe tartışılan, üzerine yorumlar yapılan, ancak varlığı yadsınamayan bir müzik türüdür. Bugün pek çok dünya metropolünde sokak müziği icra edilmektedir.

Sokak müziğinin geçmişi çok eskilere dayanır. Geçmişten geleceğe bu müzik türünü icra edenlerin sayısında hızla artış olmuştur. Sokak müziğinin bir üst kültür oluşturmada katkısının zayıf olacağı açıksa da, alt bir kültür olarak varlığı da yadsınamamaktadır. Bugün sokak müziği icra edenlerin, geçmişteki örnekleriyle karşılaştırıldığında daha kaliteli bir müzik ürettikleri ve de daha donanımlı ve organize oldukları görülmektedir.

Sokak müziği, müzik sosyolojisinde tartışılacaktır, tüm dünyada hızla gelişmekte ve yayılmaktadır. Bu trendin gelecekte de aynı şekilde süreceği anlaşılmaktadır.

“Kültür Yönetimi Bağlamında Sokak Müziği ve Sokak Müzisyenleri” adlı bu tez çalışmamın Birinci bölümünde müzik sosyolojisi ve sokak müziği kavramlarına açıklık getirilmiştir. Daha sonra müzik sosyolojisinin diğer bilimlerle ilişkisine değinilmiştir. Sokak müziği ve müzisyenleri hakkında tanım ve yaklaşımlara yer verilmiştir. Sokak müziğinin ve müzisyenlerinin kültürel, toplumsal nedenlerine değinildikten sonra, bu müziğin toplumsal etkileri üzerinde durulmuştur. Bu bölüm sokak müziği türlerini açıklamak suretiyle tamamlanmıştır.

İkinci bölümde, metropollerde sokak müziğinin varlığı, tarihsel süreçteki gelişimi, ortaya çıkış sebepleri ve toplumsal etkileri üzerinde durulmuştur. Daha sonra çeşitli metropollerde bu müziği yapan aktörler tanıtılmıştır. Metropollerde yapılan sokak müziği türleri ve felsefelerinden bahsedildikten sonra, bu müziğin, müziğin kendine ve de toplumsal dönüşüme katkısı irdelenmiştir. Bölüm çeşitli metropollerden sokak müziği örneklerini içeren bir alt başlıkla tamamlanmıştır. Örnekler; İstanbul, Amsterdam, New York, Paris ve Berlin olarak seçilmiştir.

Sonuç b6l6m6nde, tez çalışması boyunca ortaya çıkan çeşitli sonuçlar biraraya getirilmiş ve bunlar 6zerinden genel bir değerlendirmede bulunulmuştur.

Kaynakça b6l6m6nde, tez çalışması boyunca yararlanılan çeşitli kaynaklara yer verilmiştir. Yararlanılan kaynaklar alfabetik sırada ve reel olmalarına 6zen g6sterilerek listelenmiştir.

I. BÖLÜM: MÜZİK SOSYOLOJİSİ VE SOKAK MÜZİĞİ

1.1. Müzik

Müziğin tarihi, insanlık tarihi kadar eskidir. Müziğin doğuşu üç kaynaktan neşet eder; doğa, doğanın taklidi ve insan ilişkileri ve eliyle üretilen müzik. İlk müzik formları yoğunlaşan konuşmalardan, “konuşma ezgi”lerinden oluşmuştur.¹

Müzik bazı medeniyetlerde, büyü ve ruhsal hastalıkları tedavi amacıyla da kullanılmıştır. Müzik terapi, müziğin hastanın duygusal, fiziksel, psikolojik ve ruhsal sağlık ve mutluluğunu iyileştirecek, koruyacak ve geliştirecek şekilde belirli kurallarla kullanılmasıdır.² Öte yanda çeşitli dinler, müziği besleyen mecralar olmuştur. Tarihte müzik, yönetim alanlarında, savaşlarda, eğlencelerde ve gündelik hayatta icra edilmiştir.

Müzik sözcüğünün kökeni antik Yunan’a uzanır. Tanrıça “Mus”, müzik sözcüğünün kökünü oluşturmuştur. *Mus*, ağaçlar üzerinde yaşayan, yarı kuş yarı kadın biçiminde olan, güzel sesi ile şarkılar söyleyen bir tanrıçadır.³

Müzik üzerine ilk düşünceler eşzamanlı olarak eski Yunan’da Pythagoras (İÖ 580-500) ile Çin’de Konfüçyüs (İÖ 551-478) tarafından ortaya atılmıştır. Her iki kaynak da müziği birbirine koşturarak varlık-bilimsel ve insanbilimsel ve tarzda ele almışlar ve daha sonraki yüzyıllarda müzik felsefesinde etkin ve yaygın bir anlayış olacak olan “duyusal etki öğretisi”ni benimsemişlerdir.⁴

Müzik, önceden tasarlanmış, şekillendirilmiş, mesajları olan, dinlendiğinde duygu yaratan bir sanat türüdür. Müzik sanat yönelimli yada ticari amaçlarla üretilebilir. Sanat yönelimli müzik, ticari kaygıların ötesinde, estetik kaygılarla yapılan müzik

---

¹ Edip Günay, Müzik Sosyolojisi -Sosyolojiden Müzik Kültürüne Bir Bakış-, Bağlam Yayıncılık, Önsöz Basım Yayıncılık Tes., 1.Baskı, İstanbul, Mart 2006, s.16.

² <http://members.aol.com/kathysl/def.html>

³ Günay, a.g.e., s.16.

⁴ http://64.233.183.104/search?q=cache:Lix54S_th_UJ:www.msxlabs.org/forum/muzikhol/13958-muzik-nedir-muzik-estetigi.html+m%C3%BCzik+nedir&hl=tr&ct=clnk&cd=5&gl=tr&lr=lang_tr

çalışmalarıdır.⁵ Ticari kaygılar ağırlıklı yapılan müzik ise popüler müzik bileşenlerinden oluşur. Popüler olan tutundurması kolay olmaktadır.

Sanat ürünleri, tüketildikçe artan, çoğalan ve yenilenen bir öz taşıırken, popüler ürünler tüketilip yok edilen ürünlerdir. Popüler ürünler gündelik tüketilen ürünler iken, sanatsal ürünler uzun etkili eserlerdir.⁶

Müzik en genel tanımını ile sesin biçem ve devinim kazanmış halidir.⁷ Şimdiye kadar çeşitli müzik tanımları yapılmıştır. Bunlara bazı örnekler aşağıda yer almaktadır.

Müzik, tasarlanan bir ürünün, içerisinde bildiriler taşıması, değişik türde duygulara göndermelerde bulunması özelliklerine sahip bir biçimde şekillenmesi arzusunu taşıyan bir sanatsal çalışma türüdür.⁸

Müzik seslerin birbiri ardına kurallı düzenlenmesi suretiyle birleşik ve sürekli müzik yapıtının üretilmesi sanattır.⁹

Müzik, tasarlanan bir ürünün, içerisinde bildiriler taşıması, değişik türde duygulara göndermelerde bulunması özelliklerine sahip bir biçimde şekillenmesi arzusunu taşıyan bir sanatsal çalışma türüdür.¹⁰

Müzik seslerle üretilen bir sanattır.¹¹

Müzik, türlü sesleri, kulağa hoş gelecek şekilde dizme sanattır.¹²

---

⁵ İsmail Lütfü Erol, Batı Klasik Müziği – Dinleyici İçin Notlar 1, Öteki Müzik – Açık Yayıncılık, Odak Offset, Ankara, Ekim 1991, s.11.

⁶ Erol, a.g.e., s.11.

⁷ http://64.233.183.104/search?q=cache:5fV2mTguhmoJ:www.yorumla.net/muzik-haberleri-muhabbetleri/63648-muzik-nedir.html+m%C3%BCzik+nedir&hl=tr&ct=clnk&cd=2&gl=tr&lr=lang_tr

⁸ Erol, a.g.e., s.11.

⁹ <http://64.233.183.104/search?q=cache:hvDCNGyQW4J:www.cwrl.utexas.edu/~syverson/worldsfair/exhibits/hall2/yoshimura/music.htm+what+is+music&hl=tr&ct=clnk&cd=12&gl=tr>

¹⁰ İsmail Lütfü Erol, Batı Klasik Müziği – Dinleyici İçin Notlar 1, Öteki Müzik – Açık Yayıncılık, Odak Offset, Ankara, Ekim 1991, s.11.

¹¹ Orhan Ümmetler, “Müzik Nedir?”,

http://64.233.183.104/search?q=cache:UmB6u1JJ65cJ:www.bisanat.com/yazilar/kategori/107-Muzik-Nedir-/m%C3%BCzik+nedir&hl=tr&ct=clnk&cd=1&gl=tr&lr=lang_tr

Müzik, insanları müzisyen, dansçı ya da dinleyici olarak özel biçimlerde bir araya getiren toplumsal bir faaliyettir.¹³

Müzik, kimliğimizi oluşturan kültürün, simgeler ve davranış biçimleriyle dışavurumudur. Müzik insan eylemi ve başarısının bir türüdür. Müzik alanında elde edilen her başarının ardında kendine özgü tekliği, bir anlamı ve bir hedefi yatar.¹⁴

Her kültürün/topluluğun içyapısını anlatan ve bireyler arasında duygusal bütünleşme sağlayan müziği vardır. Buna örnek olarak; Tasavvuf, Anadolu pop, Club, Rock&roll, Heavy metal, Punk, Blues, Kanto, Tango, Caz, Disko vs. gösterebiliriz.

1.2. Müzik Sosyolojisi

Müzik sosyolojisini tanımlamadan önce, sosyolojinin ne anlama geldiğini tanımlamakta fayda vardır. Sosyoloji en genel anlamıyla insanların, grupların ve cemiyetlerin yaşam şekillerini inceleyen bilim dalıdır.¹⁵

Müzik sosyolojisi ise; *“incelemek için ele aldığı toplumların müzikle ilgili kuruluşlarını, bu kuruluşların yapılarını, toplumsal olayların müzikle olan ilişkilerini, bu ilişkilerin iç dinamiklerini ve diğer toplumlarla olan etkileşimlerini araştıran bir bilimdir.”*¹⁶

Müzik sosyolojisi, doğayı göz ardı etmeksizin, insanlar arası ilişkiler sonucunda ortaya çıkan gerçekleri müzikle ilişkilendirir. Bu konuda araştırmalar yapar. Kuramlar ve sistematik bilgiler geliştirir.

Müzik sosyolojisine duyulan ihtiyaç, müziğin toplumlardaki önemi ve etkisinin artmasıyla birlikte müzikle ilgili çeşitli sorunların belirmesi ve bu konuda ayrıntılı

---

¹² http://64.233.183.104/search?q=cache:mLkPTM6PQy8J:www.nedirvekimdir.com/nedir/muzik-nedir.html+m%C3%BCzik+nedir&hl=tr&ct=clnk&cd=4&gl=tr&lr=lang_tr

¹³ Ayten Kaplan, Kültürel Müzikoloji, 1.Baskı, Bağlam Yayıncılık, Önsöz Basım Yayıncılık Tes., İstanbul, Temmuz 2005, s.79.

¹⁴ Kaplan, a.g.e., s.64.

¹⁵ Anthony Giddens, Sociology, 4th Edition, Polity Press, print: Blackwell Publishers Ltd., Cambridge, United Kingdom, 2001, s.2.

¹⁶ Günay, a.g.e., s.23.

çalışmalar gerçekleştirme zorunluğundan doğmuştur. Müzik sosyolojisinin konusu; müziğin sorunları, müziğin toplumdaki yeri ve etkileri, ve toplumsal değişimi etkileyen müzikle ilgili nedenlerdir.¹⁷

Müzik, harekete geçirme gücü sayesinde, toplumsal örgütlenmeyi güçlü ve etkili bir biçimde gerçekleştirir. Bu yönüyle iktidarları korkutur. Çünkü, müzik toplumsal dinamikleri harekete geçirir ve toplumsal değişmeyi sağlayabilir.

Toplumsal değişimi etkileyen müzikle ilgili nedenler şunlardır;

- Mekanik müzik aracı gramafon'dan sonra elektrikli müzik araçlarının gelişimi. Pikap-plak, teyp-kaset ve CD.¹⁸
- Her çeşit müziğin yaygınlaşma hızının artması. Bunda medyanın ve müzik araçlarının rolü.
- Müzik kopyalamada elde edilen teknolojik başarılar.
- Televizyon ve bilgisayar aracılığı ile müzikteki görselliklerin izlenebilir hale gelmesi. Bir dinletinin izlenmesinde olduğu gibi.
- İnternet aracılığı ile müziğin kuramsal bilgilerine kolayca ulaşılabilmesi.
- Kitap, dergi basım ve yayımının kolaylaşması.
- Fotokopinin sağladığı kolaylıklar.
- Transistörlü araçlar ve kullanım kolaylıkları ve yaygınlıkları. Radyo, teyp ve CD çalar gibi.
- Çevre kirlenmesinde ses'in de olaya karışması.
- Dini müziklerin radyolardan yayınlanmalarının başlaması.

---

¹⁷ Günay, a.g.e., s.20.

¹⁸ Ekinciler Holding, 1900'den 2000'e 100 Yıllık Ses Kayıt Tarihimize Müzikle Yolculuk, En Seçkin Eserler Yorumcular ve Bestelerle Türk Musikisi, İstanbul, s.6.

- Özel radyo vericilerinin çoğalmaları ile müzik yayınlarında görünen yoğunlaşma.
- İç göç nedeni ile halkın müziğinde oluşan değişiklikler. Halk müziğinin para kazanmak için kullanımı (türkü bar).
- Arabesk olayı.
- Pop Kültür ve Pop Müzik olayı.
- Türk Sanat Musikisi ve Türk Halk Müziği'nden hafif müzik üretme girişimleri.
- Çoksesli Sanat müziğimizin, Türk Sanat Musikisi ve Türk Halk Müziğine temellendirilme girişimleri. Çokseslendirme denemeleri.
- Konser Ajansları'nın kurulmaları ve gelişimleri.
- İMÇ olayı (İstanbul) ve her yönü ile kasetçilik olayı.
- Müzik Dernekleri, müzik vakıfları.
- Müzik Festivalleri. Ulusallıktan uluslararası oluşa doğru gelişimler.
- Müzikte sponsorluk anlayışının gelişmesi.
- Müzikle Tedavi konusundaki çalışmalar.
- Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri'nin her ilde kurulmasına çalışılması.
- Müzik Öğretmeni yetiştiren bölümlerin çoğaltılması.
- Bestecilerimizin, özellikle uluslararası şöhrete sahip virtüözlerimizin çoğalmaları.
- Yurtdışına göçenlerce, bu yeni yerleşim bölgelerinde Türk kültürünün yaşatılması, müzik etkinliklerinin yapılması ve kaset, CD piyasasının kurulmuş olması.

- Televizyon kanallarımız arasına uluslararası yayın yapan kanalların katılmaları. Uzaktaki yakınlarımıza müziklerimizin sunulması.
- Müzikoloji (Müzik Bilimleri) Bölümlerinin çoğalmaları.
- Kentlerde müzik (çalgı) öğretimi veren Müzik Merkezi, Sanat Merkezi gibi kuruluşların çoğalmaları.¹⁹

1.3. Müzik Sosyolojisinin Diğer Bilimlerle İlişkisi

1.3.1. Kültür ve müzik sosyolojisi

Kültür, latince “cultura”dan gelmektedir. Kısaca kültür, insanların, toplumların, medeniyetlerin geçmişten bugüne oluşturdukları, biriktirdikleri ürünleri, değerleri ve idealleridir. Kültürün içine ilim, ahlak, dini değerler, sanat ve de müzik girer.²⁰

Kültürle ilgili günümüze kadar çeşitli tanımlamalar yapılmıştır. Bunlardan bazıları aşağıda verilmiştir.

“Kültür, doğuştan başlayarak bilinçli ya da bilinçsiz edindiğimiz, içimize sindirdiğimiz, özümlediğimiz bilgilerin tümüdür.”²¹

Bir başka kültür tanımı şöyledir; *“Bir halkın ya da bir toplumun maddi ve manevi alanlarda, oluşturduğu ürünlerin tümü; yiyecek, giyecek, barınak, korunak gibi temel ihtiyaçların elde edilmesi için kullanılan her türlü araç-gereç, uygulanan teknik; fikirler, bilgiler, inançlar; geleneksel, dinsel, toplumsal, politik düzen ve kurumlar; düşünce, duyuş, tüm tutum ve davranış biçimleri, yaşama tarzı.”²²*

---

¹⁹ Günay, a.g.e., s.199-200.

²⁰ <http://64.233.183.104/search?q=cache:-i-X5qXrPwwJ:www.bisanat.com/yazilar/detay/652-Kultur-Nedir-+K%C3%BCl%BCr+nedir&hl=tr&ct=clnk&cd=5&gl=tr>

²¹ Kaplan, a.g.e., s.59.

²² Günay, a.g.e., s.99.

Kültür, öğrenilen ve süreklilik arz eden bir yapıya sahiptir.²³ İdealler ve idealleştirilmiş kurallar bütünüdür.²⁴ Kültür, insani ve toplumsal ihtiyaçları karşılar, doyum sağlar. Değişken bir yapıya sahiptir, değişebilir. Birleştirici ve bütünleştiricidir, bununla birlikte toplumdan topluma ve ülkeden ülkeye farklılık gösterir.

Kültürün bir ayağını güzel sanatlar ve de müzik oluşturur. Böylece müzik sosyolojisi ile kültür ilişkilendirilmiş olur. Müzik kültürü, müzik sosyolojisinin bir konusudur. *“Müzik kültürü; toplumun bir üyesi olarak insanoğlunun, genel kültürünün yanında kazandığı müzik sanatına ilişkin bilgi, beceri, tutum ve davranışlar ile müzik ortamlarında geçerli ahlak kuralları, gelenekler ve benzeri diğer yetenek ve alışkanlıkları kapsayan karmaşık bir bütündür.”*²⁵

Müzik kültürünün içine, toplumların geçmişten bugüne ürettikleri müzik örüntüleri, müzik türleri, müzik icra şekilleri, folklorları, müzik ürünleri ve de enstrümanlar girer.

Müzik kültürü zamanla ve diğer kültürlerin etkisiyle değişebilir. Gittikçe globalleşen dünyamızda, giderek tek tip müzik yapıldığı şeklindeki görüşler, kültürler arası geçişe işaret etmektedir. Bu durumda etnik kimlikler, müzikte varlıklarını vurgulama gereksinimi duymaktadırlar.²⁶

Kültürel biçimlerde, olgularda ortaya çıkan kavram ve değerlerin açığa çıkarılmasıyla toplumsal ve tarihsel değişimin niteliği ortaya çıkar. Bir kültürel sistemin çözülmesi, sistem içindeki anlam ve değerlerin ortaya çıkarılmasıdır. Müzik, kültürün bir parçasıdır.

---

²³

http://64.233.183.104/search?q=cache:7_qyaFWkYOMJ:www.carla.umn.edu/culture/definitions.html+culture+is&hl=tr&ct=clnk&cd=1&gl=tr

²⁴ Giddens, a.g.e., s.22.

²⁵ Günay, a.g.e., s.99.

²⁶ Kaplan, a.g.e., s.83, 85.

Müzik yapma ve dinleme davranışı bir eylemdir ve insanoğlunun kültürel değerlerinden kaynaklanır. Müzik, sosyal yapıya dayalı bir sosyal davranışın sonucunda yaratılır. Böylece müzik sosyal bir gösterge olur.²⁷

Müzik, belli ritimler, ses düzenleri ile dinleyicide çağrışımlar yapıp, onda bireysel duygular ve heyecanlar yaratır, yaşantıyla köprüler kurar. Bunu yapabildiği oranda, başarılı olur müzik. Her kültürün müzikal bir dili vardır. Seçilen sözcükler, sözcüklerin basılışı bu dili belirler. Bunun sonucunda müziksel anlatım gerçekleşir. Müziksel anlatımın gücü ise, kültürel birikim ve değerlere bağlıdır. Kültürel birikim ve değerler ne kadar yüksekse, müziğin yarattığı duygu artacaktır.

Şarkı sözlerinin istediği davranışlar, içerikleri, müziği kullanma alanları, işlevi, sembolik gücü, bütünleştirici ve ayırıcı gücü, estetik ölçüleri, kültür tarihine koşut müzik tarihi, besteciler, yaşamları, müzik ve kültür değişim oranları vb. sorunlar kültür-müzik dengesinin kavranması ile mümkün olabilecektir.²⁸

Çeşitli öğelerden oluşan kültür sistemi içinde müzik, sadece bir öğedir ve diğer kültür kurumları ile sıkı ilişki halindedir. Kültür sisteminin herhangi birinde olacak bir değişiklik, sistemi oluşturan tüm öğeleri ve müziği etkileyecektir. Kültürel sistem içindeki ilişki ağı Şekil 1.1’de görülmektedir.

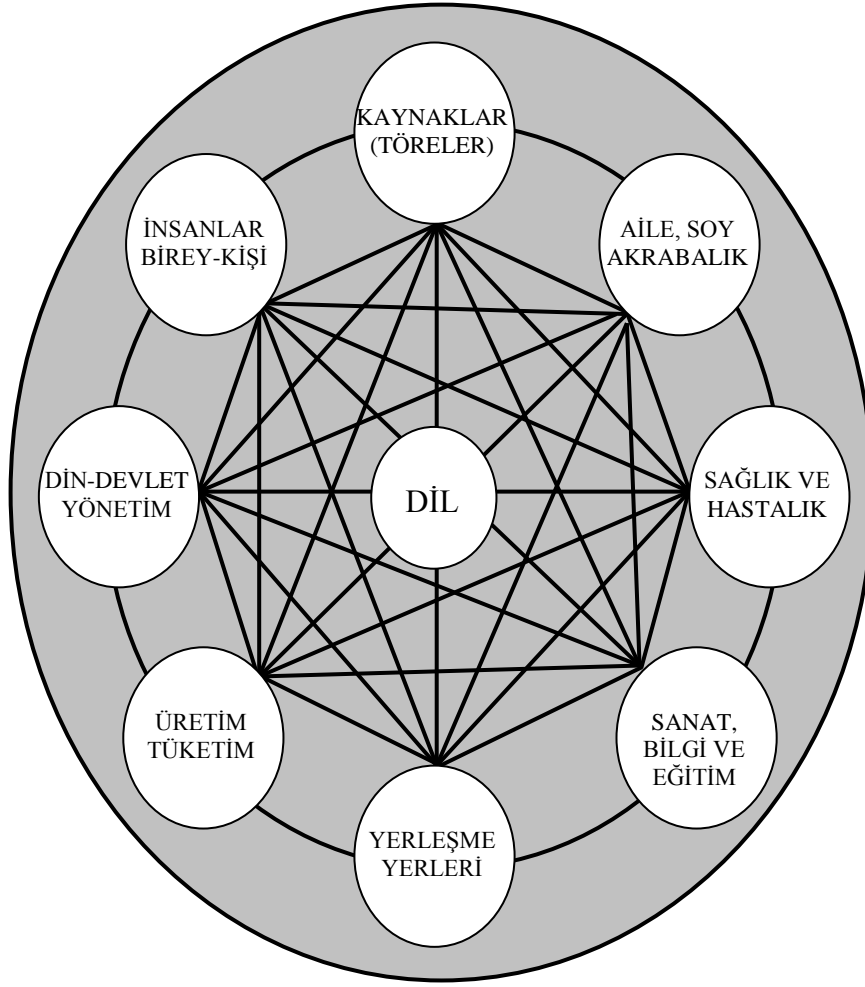
Müzikler arasındaki farklılıklar, yüzyıllar boyunca oluşan ayrı kültürel bilgi ve kavramlar sonucunda oluşur. Bilgi ve kavramların değişmesi müziğin kendini etkiler. Sokak müziği, bu farklılaşmış müzik türlerinden biridir. Kendine özgü bilgi, kavram ve örüntülere sahiptir. Sokak müziğini icra edenler de, farklı müzik bilgi ve kültürleriyle, müziğin çeşitlenmesine, zenginleşmesine katkıda bulunan kişilerdir.

Müziği, olduğu kültürel bağlamda anlamaya çalışmak gerekir. Sokak müziği de kendi kültürel bağlamından doğar. Kültürel özellikler, sosyolojik bazı gerçekler sokak müziğini şekillendirir.

---

²⁷ Kaplan, a.g.e., s.60.

²⁸ Kaplan, a.g.e., s.62.

Şekil 1.1. Kültürel Sistem İçindeki İlişki Ağı.

Kaynak: Ayten Kaplan, **Kültürel Müzikoloji**, 1.Baskı, Bağlam Yayıncılık, Önsöz Basım Yayıncılık Tes., İstanbul, Temmuz 2005, s.62.

1.3.2. Tarih ve müzik sosyolojisi

Müzik insanlık tarihi kadar eskidir. Bu yüzden tarih müzik sosyolojisinin kapsam alanına girmektedir. Müzik tarihi; geçmişten bugüne müziğin varoluşunu, gelişimini, ilişkilerini, icracılarını ve çeşitli ürünlerini belgeler. Müzik sosyolojisi ise, geçmişten bugüne insan-müzik, toplum-müzik ilişkisini ve müziğin toplumları etkileme düzey ve derecesini araştırır.²⁹

²⁹ Günay, a.g.e., s.36.

1.3.3. Ekonomi ve müzik sosyolojisi

Ekonomi, sanatın varedilişi ve sanatla ilgili ürünlerin yaşatılmasında önemli bir nedendir. Sanatı veredenler besteciler, yaşatanlar ise seslendiriciler ve tüketici durumunda olan dinleyicilerdir. Mekânlar, organizasyonlar, kuruluşlar, teknik olanaklar vd., müziğin ekonomi ile ilişkilendiği diğer bazı öğeleri oluşturur.³⁰

Müziğin ekonomik amaçlarla mı yapıldığı yoksa sanatsal amaçla mı, müzik sosyolojisinin konusu içine girer. Yapılan müzikten elde edilen fayda, ürünün kalitesi ile harcanan meblağ arasındaki orantı müzik sosyolojisinin bir başka ilgi alanını oluşturur. Bu noktada müziğin seçkinliği, sanat değeri önem kazanır. Müzik sosyolojisi, ticari kaygılar ağırlıklı üretilen popüler müzik ürünlerini, bunların ortaya çıkış ve yayılma nedenlerini de araştırır.

Üretilen her türlü müzik önceden planlanmış belirli bir bütçe ile gerçekleştirilir. Bu işin ekonomik boyutudur. Bazen bir müzik eseri için yatırım yapılır eser tutmaz, o zaman eserin gideri artmış olur, bazen de eser tutar ve çok satar, o zaman da eserin maliyeti azaldığı gibi, sahibine yüksek gelir getirir. Bu yüzden müzik planlaması ve ekonomisi, müzik üretiminde önemlidir.

1.3.4. Psikoloji ve müzik sosyolojisi

Psikoloji, insan davranışları ve bilişsel süreçleriyle ilgilenen bir bilimdir.³¹ Müzik ile psikoloji arasında pozitif bir ilişki bulunmaktadır. Müziğin dinlendirici ve rahatlatıcı bir etkisi vardır. Bu etkisi yüzünden geçmişte müzik, ruhsal hastalıkların tedavisinde de kullanılmıştır.³² Gündelik hayatımızda, işlerimizi görürken bir yandan müzik dinleyebiliriz. Bu çalışanlar için iş hayatının stresinden daha az etkilenmenin bir yolu olur.

Toplumsal bir varlık olan insanın birey olarak yaşadığı toplum içinde, o toplumla birlikte incelenmesi, psikolojiyi toplumbilime yaklaştırır. Böylece sosyal psikoloji

---

³⁰ Günay, a.g.e., s.66.

³¹ www.psikolojikdanisma.net/psikoloji_nedir.htm

³² <http://www.icselguc.com/muzikle-tedavi/muzikle-tedavi.asp?sy=1>

doğar. Sosyal psikoloji “toplum içindeki bireyin davranış bilimi” olarak tanımlanmaktadır.³³

Müziğin insanlar üzerindeki olumlu psikolojik ve sosyal etkileri, hangi müzik türlerinin psikolojik ve sosyal anlamda bireyde olumlu izlenimler doğurduğu, ve hangilerinin doğurmadığı, müziğin bireyin sosyal yaşamına katkısı, müzik yolu ile toplumsallaşma düzeyi müzik sosyolojisinin konusudur.

Bu kapsamda Theodor Wisengrund Adorno'nun popüler müzikle ilgili görüşleri şöyledir:

*“Popüler müzik dinlemek; sadece onu teşvik edenlerce değil, bilfiil bu müziğin tabiatı itibariyle de, özgür ve bağımsız bir toplumdaki bireysellik idealine tamamen karşıt bir tepki mekanizmaları sistemine doğru, manipüle edilmektedir.”*³⁴

Adorno, popüler müziği toplumların bireysellik idealine karşıt ve zararlı bulmaktadır.

1.3.5. Eğitim ve müzik sosyolojisi

Eğitim en basit anlamıyla davranışları değiştirme sanatıdır. Eğitim; bireyin dış çevreden edindikleri ile kendi içsel dinamiklerinin bileşkesi olan bilgi ve beceri birikimleriyle, karşılaştığı sorunları çözücü, çevreye uyum sağlatıcı, yaratıcı, üretici ve özgürleştirici etkileşimler bütünüdür. Eğitim bireyde istedik davranışların yerleştirilmesi, olumsuz davranışların ise sonlandırılması sürecidir.^{35,36}

---

³³ Günay, a.g.e., s.77.

³⁴ Günay, a.g.e., s.82.

³⁵

http://64.233.183.104/search?q=cache:8yVgRZKH_JQJ:www.ozelnaciakdogankoleji.k12.tr/seminer.htm+e% C4% 9Fitim+nedir&hl=tr&ct=clnk&cd=1&gl=tr&lr=lang_tr

³⁶

http://64.233.183.104/search?q=cache:MT79H5_Z7woJ:www.psikoloji.gen.tr/ogrenme/index_dosyalar/e gitim.htm+e% C4% 9Fitim+nedir&hl=tr&ct=clnk&cd=2&gl=tr&lr=lang_tr

Müzik sosyolojisi, müziğin insanları ve toplumu geliştirici yanını, eğitici yönünü inceler. Hangi müzik türlerinin, bireyler ve toplum için faydalı, hangilerinin olmadığını araştırır. Toplumun müzik mirasının gelecek kuşaklara aktarılma derecesini ölçer.

Müziğin eğitim boyutu önemlidir. Müzik sosyolojisi, öğrencilerin fizyolojik, psikolojik ve toplumsal özelliklerine uygun eğitim almaları, öğrencilerin aile ortamından akran grupları ile arkadaşlıklarına, okul süreçlerinden yaşadıkları, gidip gördükleri yerlere, medya aracılığı ile elde ettikleri bilgi ve görgülere kadar bir çok psiko-sosyal gelişme konularını araştırır.³⁷

1.3.6. Hukuk ve müzik sosyolojisi

Hukuk; devlet ya da devlete benzer yapıdaki yönetici yetkeler eliyle halkın güven ve mutluluk içinde yaşayabilmesi için konulmuş toplumsal davranış kurallarıdır. Bu kurallar onarıcı yada cezalandırıcı olabilmektedir. Yani hukuk; bireyin ve toplumun, yaşanılmakta olan kültür içinde, varolan insan ve toplum değerlerine uygun olarak düzeyli ve adil bir yaşam sürebilmesi için devletçe konulmuş ve desteklenmekte olan kurallar bütünüdür. Bu kurallar bütünü toplumsal gereksinimler sonucunda ortaya çıkmaktadır.³⁸

Sosyolojinin bir özel alanını hukuk sosyolojisi oluşturmaktadır. Hukuk sosyolojisi, yaşam ve hukuk arasındaki uyumsuzluk durumları ile ilgilenen bilim dalıdır. Böylece müzik ile irtibatlanır ve müzikle ilgili çıkarılmış kanun, tüzük, yönetmeliklerin pratiğe geçirilip geçirilmediğini araştırır. Müzik sosyolojisi ise müzik yaşamıyla hukuk kuralları arasındaki uyum ve uyumsuzluklar üzerinde çalışmalar yapar.³⁹

1.3.7. Felsefe ve müzik sosyolojisi

Felsefe ile müzik sosyolojisi arasında da ilişki vardır. Müzik türleri çeşitli felsefelere dayanırlar. Bu felsefelerin türleri, çeşitleri müzik sosyolojisinin konusudur.

---

³⁷ Günay, a.g.e., s.67, 87.

³⁸ Günay, a.g.e., s.58.

³⁹ Günay, a.g.e., s.59-60.

Örneğin blues müziği, Amerika’da yoksul kesimlerin bir sesi olarak ortaya çıkmıştır. Sokak müziğinin de kendi içinde bir felsefesi vardır.⁴⁰

1.4. Sokak Müziği ve Müzisyenleri

Sokak müziği genel olarak sokakta yapılan müziktir. Sokak müziğinin de aktörleri ve enstrümanları vardır. Son yıllarda büyük metropollerde sokak müziğini icra edenlerin sayısında artışlar olmuştur.

Sokak müzisyenliği yapmak bahşiş ya da tebrik karşılığı halka açık alanlarda müzikal performans sergilemektir. Sokak müziği yapan kişilere sokak müzisyeni adı verilmektedir. Sokak müziği sadece enstrümanlarla ve söz ile birlikte icra edilebildiği gibi, sokak müziğine diğer sokak gösterileri de eşlik edebilmektedir. Tiyatro yapmak, akrobasi, hokkabazlık, hayvan gösterileri, soytarılık, palyaço gösterileri, dans, ateşle şov, kılıç yutma, falcılık, sihirbazlık, pandomim, hikaye anlatımı, şiir dinletisi, resim yapma ve illüstrasyon çizim gösteri örneklerinde olduğu gibi.

Sokak müzisyenlerinin performanslarını sergiledikleri alana “nokta” denir. İnsanlar çeşitli nedenlerden sokak müzisyenliği yaparlar: Para, eğlence, dikkat çekmek, toplum arasında sivrilmek, yeni insanlarla tanışmak; sanata olan aşkları ya da becerilerini sergileyebilmek ve/veya seyirciler önünde yeni enstrüman ve müzik araçlarını denemek gibi.

Bazı sokak müzisyenleri yarım gün çalışırken diğerleri sokaklarda tam gün performanslarını sergilerler. Bazıları da profesyonel mesleklerinin yanı sıra sokak müziği yaparlar. Bir kısım sokak müzisyeni, bundan sadece harçlıklarını çıkartırken, bir kısmı ise büyük miktarlarda para kazanabilir. Elde edilen gelirden belirleyici unsurları; yapılan müziğin kalitesi, türü, seyircinin niteliği, müziğin yapıldığı günün çeşitli koşulları (saat, hava durumu vs.), müzik yapılan noktanın özellikleri (artıları, eksileri), sokak müzisyenleri arasındaki rekabet oluşturur.

---

⁴⁰ <http://www.karagunes.rockmekan.com/haber-21391.htm>

Müzik yapılan nokta yani alan sokak müziğinde önemlidir. Noktanın iyi seçilmiş olması, kazancı artırır. Herhangi bir noktada para yapan bir müzikal gösteri diğer noktaların tümünde işlemeyebilir. Popüler sokak müziği mekanları olabildiğince yüksek ziyaret edilebilirliği olan, şehrin çok arka sokaklarında kalmayan, yaya trafiğinin yoğun olduğu alanlardır. İyi noktalar turistik mekanları, ünlü parkları, farklı eğlence seçenekleri sunan restoran, kafe ve barları, metroları, otobüs duraklarını, büyük konserlerin çıkışlarını, spor aktivitelerini, şehrin meydanlarını veya plazaları kapsmalıdır. Büyük alışveriş merkezleri, süper marketler de sokak müziği için elverişli yerlerdir, ancak buralarda müzik yapabilmek için buraların yöneticilerinden izin almak gerekir ki bu oldukça güçtür. Yöneticiler buna pek sıcak bakmazlar.

Sokak müzisyenliği eğlence endüstrisinin en üst halkası olabilir. Bu mümkündür. Bugün tüm dünyada ünlü bir çok yıldız kariyerlerine sokak müziği ile başlamıştır. Bunlara örnek olarak; Joan Baez, Eric Clapton, Bob Dylan, Steve Martin, Carlos Santana, Simon ve Garfunkel, Rod Stewart ve Robin Williams gibi şarkıcıları gösterebiliriz.

Sokak müziği ve sokak müziği uygulamaları, gerçek sanatsal/estetik bir değere sahip olabildiklerinde ancak sanat ürünü olurlar. Sokak müziğinin sanatsal bir öze sahip olabilmesi için ise;

1. Estetik kaygılar taşıması,
2. Duyusal etki bırakması,
2. Toplumsal beğeni kazanması,
3. Toplum tarafından kanıksanmış olması (toplumsal uzlaş),
4. Teknik düzeyinin yüksek olması,
5. Özgür bir çalışma sürecine sahip olması

gerekmektedir.⁴¹

---

⁴¹ Erol, a.g.e., s.13-14.

1.4.1. Sokak müziği ve sokak müzisyenleri ile ilgili tanım ve yaklaşımlar

Sokak müziği ile ilgili çeşitli tanımlar vardır. Bunlara aşağıda yer verilmiştir.

Sokak müziği, sokak şarkıcılarının yaptığı müziktir.

Sokak müziği, sokakta yapılan, kendine özgü enstrümanları olan, toplumsal bir müzik reaksiyonudur.

Sokak müziği, genellikle dar bir bütçe ile açıkavada yapılan müzikal icralardır.

Sokak müziği, amatör bir müzik uygulamasıdır.

1.4.2. Sokak müziğinin ve müzisyenlerinin kültürel toplumsal nedenleri

Sokak müziği'nin kaynağı Amerika Birleşik Devletleridir. Amerika'da birçok müzik türü toplumsal bir reaksiyon olarak ortaya çıkmıştır. Blues, rock, rap, hip hop bunlara örnektir.

1970'li yılların sonunda Amerika'da ortaya çıkan Hip hop, müziği kapalı odalardan sokağa taşımıştır. Hip hop bir müzik türü değil, bir müzik kültürüdür. İçinde toplumsal reaksiyonlar barındırmaktadır. Hip hop Amerika'da yaşayan latin Amerikalı ve zencilerin bir yaşam biçimi, popüler kültürü ve bir alt kültürdür.⁴²

1.4.3. Sokak müziği ve müzisyenlerinin toplumsal etkileri

Dünyada her kültürde, açık alanlarda bahşiş almak yada kendini göstermek için sokak müziği yapılmıştır. Bu sanat türü kayıt sistemlerinin ve veri tabanlarının gelişiminden önce de vardı. Çok eski zamanlardan beri yapılan sokak müziği, bugünkü modern müziği doğurmuştur. Sokak müziği, diğer bazı sokak sanatları ile birlikte geçmişteki eğlence endüstrisini oluşturmaktaydı.

---

⁴² http://64.233.183.104/search?q=cache:JmpfW0IVaigJ:www.msxlabs.org/forum/muzikhol/4811-hip-hop-muzik.html+Sokak+m%C3%BCzi%C4%9Fi+nedir&hl=tr&ct=clnk&cd=8&gl=tr&lr=lang_tr

Müziğin tabu olduğu, tabu olarak görüldüğü zamanlarda bile sokak müziği yapılmaktaydı. Bu nedenle sokak müziğini bugünkü modern müziğin temeli olarak görebiliriz. Müzik üretmek ve eğlenmek için müzik kutusunu icat eden insanlığın bu buluşu uzun süre saklamak zorunda kaldığı hatıra getirilirse, sokak müziğinin bugünkü müziğin şekillenmesinde ne kadar belirleyici olduğu ortaya çıkacaktır.

Sokak müziğinin etkisi bazı etnik kimliklerde daha baskındır. Örneğin Çingeneleri ele alım. Sokak müziği Çingeneler arasında oldukça yaygın bir gelenektir.

Sokak müziği ve müzisyenlerinin varlığı, toplumların alt kültürlerini ortaya koymaları itibarıyla da önemlidir. Böylece sosyolojinin ve de müzik sosyolojisinin konusu olurlar. Sokak müziğini uygulayanlar, genelde ekonomik olarak dar gelirli ailelerin bireyleri, yada etnik bir grubun temsilcisidirler. Sokak müziğinin dallanması ve çeşitlenmesinden, toplumsal örüntüleri görmek, toplumsal mozaığı anlayabilmek mümkündür.

Sokak müziğinin başarılı örnekleri, bunları takip eden izler kitlede de hoş intibalar ve müzikal tatlar bırakmaktadır. Sokak müziğini, müziğin sokağa taşmış bir zenginliği olarak görenler vardır. Sokak müziğinin uygulayıcıları açısından bakıldığında ise, sokak müziğinin bu insanlar için eşsiz bir müzik tecrübesi, deneyimi ve kimi zaman da profesyonel müziğe bir geçiş platformu oluşturduğunu görürüz.⁴³

1.4.4. Sokak müziği türleri

Hip hop: Altyapısı, genellikle elektronik aletler veya bilgisayarlar yardımı ile yaratılan; davul, bas ve sentezleyici döngülerinden oluşmaktadır. Bu altyapı, hızlı ve konuşma tarzında vokal ile birleştiğinde Hip Hop müzik ortaya çıkmaktadır. Hip hop müzikte önemli olan ritimdir. Çoklukla armoni kaygısı taşımaz. Şarkı sözleri uzun olup, farklı konuları işleyebilir.⁴⁴

⁴³ <http://www.turkcerock.net/arsiv-konu-6806.0-tolga-burkay-roportaji.html>

⁴⁴ http://64.233.183.104/search?q=cache:JmpfW0IVaigJ:www.msxlabs.org/forum/muzikhol/4811-hip-hop-muzik.html+Sokak+m%C3%BCzi%C4%9Fi+nedir&hl=tr&ct=clnk&cd=8&gl=tr&lr=lang_tr

Çingene müziği: Sokakta icra edilen etnik kökenli bir müzik türüdür. Dünya çingenelerinin icra ettikleri bu müzik, enerjik ve oldukça etkileyicidir. Ülkeden ülkeye farklı yorumlanışlara sahiptir. Son zamanlarda bu müzik türü kendi içinde de çeşitli değişimlere uğramıştır. İçinde farklı müzikal örüntüler barındıran, zengin bir müziktir.⁴⁵

Fotoğraf 1.1. Rus Çingene Grubu: “Loyko”.

Fotoğraf 1.2. Balkan Ülkelerinden Çingeneler Sokak Müziği Sergiliyor.

⁴⁵ <http://64.233.183.104/search?q=cache:qIX-Z-nbj7oJ:cihansalim.net/blog/2007/rajastandan-endulus-evrensel-cingene-muzigi-istanbul-dan-gecti/+%C3%87ingene+m%C3%BCzi%C4%9Fi&hl=en&ct=clnk&cd=10>

Türkiye’de de Romanlar yaşamakta ve tüm dünyada olduğu gibi müzikleriyle varlıklarını duyurmaya çalışmaktadırlar.⁴⁶

Fotoğraf 1.3. Roman Sokak Müziğine Türkiye’den Bir Örnek.

Etnik kökenli sokak müziği: Kızılderili müziği, Meksika müziği, Roman müziği, Şaman müziği bu müzik türüne örnek olarak gösterilebilir. Etnik kökenli müzikler, kendilerine özgü enstrümanlarla ve giysilerle icra edilmektedirler. Şaman müziğinde davul ve tefin ayrı bir yerinin olması gibi.

“Etnik” ve “etniklik” kavramları, kabile ve ırk anlamına gelen Yunanca “ethnos” sözcüğünden gelmektedir. Bir kavmin veya toplumsal bir kurumun özelliklerini ve adetleri ifade etmektedir.⁴⁷

Etnik müziklere Türkiye’den örnekler; Kürt müziği, Laz müziği, Gürcü müziği, Roman (Çingeneler) müziği, Alevi müziği, Azeri müziği vb.

---

⁴⁶ Kaplan, a.g.e., s.84.

⁴⁷ Kaplan, a.g.e., s.76.

Fotoğraf 1.4. Kızılderili Sokak Müziği Grubu: “Beş Ruh”.

1.5. Etnik Kökenli Bir Sokak Müziği Grubu.

Fotoğraf 1.6. Şaman Müziği.

Bireysel ve grup sokak müziği uygulamaları:

Bireysel sokak müziği uygulamaları: Tek bir kişinin icra ettiği sokak müziği örnekleridir.

Fotoğraf 1.7. Bireysel Sokak Müziğine Bir Örnek.

Grup sokak müziği uygulamaları: Birden fazla kişiden oluşan bir grubun icra ettiği sokak müziği örnekleridir.

Fotoğraf 1.8. Bir Sokak Müziği Grubu: “Kara Güneş”.

Çeşitli etkinlikler kapsamında yapılan sokak müzikleri: Buna örnek olarak İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti etkinlikleri kapsamında gerçekleştirilecek olan açık hava müzik uygulamalarını⁴⁸ ve yine İstanbul Beyoğlu’nda yapılan “Sokak Müzisyenleri Festivali”ni gösterebiliriz.⁴⁹

---

⁴⁸ <http://www.yenilikleronline.com/2008/06/16/istanbul-2010-21-haziran%E2%80%99da-muzigi-sokagata-siyor/>

⁴⁹ <http://www.alternatif-istanbul.net/2007/07/blog-post.html>

Fotoğraf 1.9. İstanbul Beyoğlu'nda Gerçekleştirilen "Sokak Müzisyenleri Festivali"nden Bir Görüntü.

II.BÖLÜM: METROPOLLERDE SOKAK MÜZİĞİ

2.1. Metropollerde Sokak Müziği

Metropoller büyük şehirlerdir. Metropoller genelde ülkelerin ekonomik ve kültürel merkezlerini oluştururlar.⁵⁰ Metropollerde sokak müziğinin yapıldığına sıkça rastlanır. Sokak müziği genelde metropol merkezlerinde veya diğer bazı merkezi alanlarda, örneğin bulvarlarda, şehir metrolarında, geçitlerde vb. yapılır.

2.1.1. Tarihsel Süreçte Metropollerde Sokak Müziği

Tarihsel süreçte metropollerde sokak müziğinin yapılmaya başlanması, kırsal kesimden şehre yoğun göç ile birlikte şehirlerde alt kültürlerin oluşmaya başlaması ve bunların kendilerini ifade etmek için müziğe ve de sokak müziğine başvurmaları ile olmuştur. Sokak müziği zamanla bu insanlar için bir iletişim, bir paylaşma aracı haline gelmiştir.⁵¹ Metropollerde oluşan bu alt kültürler (teddy boylar, modlar, rokçılar, dazlaklar ve punklar) zamanla toplumca suçlanmaya, toplum düşmanı, toplu düzene bir tehdit olarak görülmeye başlanmıştır. Kimi zaman da bunlar yüceltilmişler yada zararsız insanlar olarak görülmüşlerdir.⁵² Ama her halükarda bu alt kültürlerin sokakta yaptıkları müzik, toplumsal bir reaksiyon olarak kendini belirtmiştir. Bunun sonucunda Reggae, Hiphop, Rock, Blues gibi tepkisel müzik türleri ortaya çıkmıştır.

Metropollerde müzik yapan sokak müzisyenleri, kentsel sokak konsepti içinde müziklerini yaparlar. Müzik gösterisi açık-havada yada sokakla bağlantılı kapalı bir mekanda (alt, üst geçitler vb.) yapılmaktadır. Amaç müzik yapmak ve bunun yanı sıra para kazanmaktır. Sokak müzisyenleri az ya da çok yanlarından geçen ahalinin ekonomik desteğine muhtaçtırlar.

Tarihte sokak müzisyenliğinden önce sokak eğlendiriciliği kavramı ortaya çıkmıştır. Sokak müziği kavramının çıkış yeri İngiltere'dir. Bu 18.yüzyıla tekabül

---

⁵⁰ <http://www.serki.com/index.php?bolumsec=terimler&id=8a9ora>

⁵¹ www.karagunes.com/haber-79.html

⁵² Dick Hebdige, *Altkültür: Tazın Anlamı*, (Çev.Sinan Nişancı), 1.Baskı, Babil Yayınları, Kitap Matbaası, İstanbul, Ekim 2004, s.10.

etmektedir. İngilizcede “Busk” terimi sokak müzisyeni ve “Buskering” de sokakta müzik yapmak anlamına gelmektedir.⁵³

18.yüzyıl İngiltere’inde para karşılığı insanlara müzik yapan, onları eğlendiren insanlar vardı. Bu seyyar drama sanatçıları kısa botlar giyerlerdi. “Buskin” İngilizcede bot anlamına gelmektedir. Busk ve buskering terimleri bu sözcükten türemiştir.

Sokak müzisyenlerinin, şarkıcılarının atalarını Ortaçağ Avrupa’ında yaşamış olan şair ve ozanlar oluşturmaktadır. Bunlara o dönemde troubadour adı verilmişti. İşte sokak müzisyenleri, Ortaçağ Avrupa’ında yaşamış bu traubadour’ların devamı, onların geleneklerinin takipçileri olarak görülmektedirler.

Avrupa’da kendi şiir ve şarkılarını söyleyen ozanların ya da halk şairlerinin varlıkları orta çağ boyunca Avrupa kıtasının birçok ülkesinde görülmüştür. 13. ve 14. yüzyıl İngiltere’sinin birçok bölümünde belediye yetkilileri, dilencileri ve sokak eğlendiricilerini kontrol altına alabilmek için, bunları âşık loncaları bünyesinde bir araya toplamıştır. 19. yüzyıl boyunca serbest olarak çalışan seyyar sokak müzisyenlerine ve diğer sokak eğlendiricilerine baskı yapılmaya devam edilmiştir. 1850’lerdeki Londra yoksulları araştırması sırasında, Londra’da çalışan 1000 sokak müzisyeni ve 250 devamlı Balad şarkıcısının varlığı rapor edilmiştir.

Tarih boyunca diğer bazı ülkelerde de birer birer sokak müziği yapılmaya başlanmıştır. Sokak müziğinin gelişmesinde, müzisyenlerin sokakta yaptığı gösteriler ve verdikleri konserler de etkili olmuştur. Bunlardan birisi Montrealli sanatçı James Duncan’dır. Kanadalı bu şarkıcı 1850’de “ünlü kör kemancı” skecini şehrin sokaklarında sergilemiştir.

Sokak müziği 1960’lı yıllarda iyice gelişmeye başlamıştır. Bunda o dönem folk müziğinin yeniden canlanmaya başlaması ve gitar, keman gibi müzik enstrümanlarının keşfedilmesi etkili olmuştur. Bu enstrümanlar dışarıda performans sergilemeye müsait enstrümanlardı. Zamanla bu geleneksel yaylı çalgılara olan ilgi giderek artmış ve bu enstrümanlar, sokak müziğinin başlıca enstrümanları haline gelmişlerdir.

---

⁵³ <http://www.tureng.com/search/buskering>

1960'ların sonları 1970lerin başlarına kadar genellikle cep harçlıklarını çıkarmak, pratik yapmak ve aynı kafadan müzisyenlerle tanışmak için sokakta performans sergileyen bu genç yaylı çalgı müzisyenlerinin sayısı zamanla giderek arttı. Kanadalı bu gençler sokak müziğini Kanada'nın diğer şehirlerine yaymakla kalmadı, ayrıca Batı Avrupa ve Amerika'daki sokak eğlencelerinin tüm formlarını etkiledi, yeni formların ortaya çıkmasını sağladı. Böylece sokak müziği kültürü tüm dünyada yeniden şekillenmiş, gitgide daha canlı bir hal almıştır.

Zamanla sokak müziğinde kullanılan enstrümanlar da çeşitlenmiştir. Gitar, kemanın yanı sıra egzotik alp klaksonları, mızıka, tahtadan yapılmış nefesli çalgılar, vibrafon, bandura, harp, tulum, akordeon, klisifon, flüt, banço, mandolin gibi müzik enstrümanları da sokak müziğinde kullanılmaya başlanmıştır. Bu sokak müziğini çok sesli ve zengin bir hale getirmiştir.

Sokak müziği bundan sonra tüm dünyada hızla gelişmeye ve yayılmaya devam etmiştir. Sokak müziği pek çok müzisyen için bir okul ve profesyonel müzik hayatlarının başlangıcını oluşturmuştur.

1990'lı yıllarda sokak müzisyenlerinin tınları şehirlerin sokak köşelerinde, çeşitli mekanlarda, örneğin; manav, zanaatkar dükkanları, kütüphane avluları, likör dükkanlarında, halk geçitlerinde duyulabilmekteydi.

Sokak müziği tüm dünyada gelişmeye ve yayılmaya devam ededursun, bugün sokak şarkıcıları bir çok çevre tarafından olumlu karşılanmamakta, horlanma ve aşağılanılmaktadırlar. Devletler ve belediyeler bu müzisyenlere çeşitli zorluklar çıkarmaktadırlar. Bununla birlikte sokak müzisyenlerinin müziklerini serbestçe yapmasına olanak tanıyan, onlara yer gösteren ülke ve belediyeler de bulunmaktadır. Bunlardan bir kısmı sokak müzisyenlerine izin belgeleri vermekte, böylece sokak müzisyenleri müziklerini buldukları şehirde rahatça yapabilmektedirler.

Genel olarak tüm dünya metropollerinde sokak müzisyenlerinden kaliteli müzik yapmaları ve çok gürültülü müzik yapmamaları istenir. Belediyelerin sokak

müziyenlerine getirdikleri sınırlamaların başında da gürültülü ve desteklenmiş sistemlerle müzik yapmama yasağı gelir.

Sokak müziğinde niteliksel kalite; müziğin duysal değerinin yanı sıra, beceri, fonksiyonellik ve sanatsal içerik ile belirmektedir.

Bugün tüm dünyada çeşitli kuruluşlar, sokak müziyenlerine sponsorluk yapmakta, bu sokak müziğinin gelişmesine büyük katkı sağlamaktadır. Bazı kiliseler de sokak müziğini desteklemektedir.

Öte yanda festivaller, çeşitli şenlikler de sokak müziğinin gelişmesine büyük faydalar sağlamaktadır. Dünya metropollerinde yapılan sokak müziğine kimi zaman teatral gösteriler, topla yapılan gösteriler, ağızda ateş söndürme, hokkabazlık, akrobat, pandomim gösterileri vb. gösteriler eşlik etmektedir.⁵⁴

Bugün bir çok şehir ve şehir konseyi sokaklarda müzik yapılmasına şehirlerine yerel bir renk katmak amacıyla izin vermektedir. Bunun şehrin kültürünü zenginleştirdiğine inanmaktadırlar.⁵⁵

2.1.2. Sokak Müziğinin Metropollerde Ortaya Çıkış Sebepleri ve Etkileri

Sokak müziğinin metropollerde ortaya çıkış sebeplerini;

- Kırsal alandan kente yoğun göç,
- Kente yoğun göç sonucunda metropollerde oluşan kültürel farklılıklar,
- Şehirlerde alt kültürlerin oluşması,
- Endüstri devrimi sonrasında toplumsal sınıflar ve katmanlar arasındaki farkın giderek açılması

olarak belirtebiliriz.

---

⁵⁴ <http://www.thecanadianencyclopedia.com/index.cfm?PgNm=TCE&Params=U1ARTU0003326>

⁵⁵ <http://www.encyclopedia.chicagohistory.org/pages/1204.html>

2.1.2.1. Sokak müziğinin Metropollerde Ortaya Çıkış Sebepleri

Sokak müziği, metropollerde toplumsal bir reaksiyon olarak ortaya çıkmıştır. Hip hop buna bir örnektir. Hip hop, Amerika'da zencilerin ve Latin Amerika kökenlilerin iktidara bir başkaldırışı, tepkisi olarak ortaya çıkmıştır.⁵⁶ Toplumsal bir reaksiyondur Hip hop.⁵⁷ Punk, Rock da böyledir.

2.1.2.2. Sokak Müziğinin Metropol Yaşamına Etkileri

Sokak müziğinin toplumsal reaksiyon oluşturma gücü kabul edilmekte ve bu iktidarları korkutmaktadır. Sokak müziği toplumu etkileyebilme, örgütleyebilme, hareketlendirebilme ve böylece değiştirebilme gücüne sahiptir. Bu örgütleyişin ardında daha özgür ve adil bir dünya düzeni oluşturmak yatar.⁵⁸ Dünyada birçok müzik türü bu etkiye sahip olmuştur; blues, rock, rap, hip hop vs.

2.1.3. Metropollerdeki Sokak Müziğinin Aktörleri

Sokak müziğinin aktörleri sokağın müzisyenleridir. Bunlar çeşitli etnik kökenlerde ve yerel kimliklerde olabilmektedir. Kültürel tabanları itibariyle de çok çeşitlilik göstermektedirler. Sokak müziği okumamış, fakir kimselerin elinde yapılabildiği gibi, üniversite tahsili görmüş kişiler elinde de yapılabilmektedir. Bu yüzden sokak müziğini yapanların tahsilsiz kimseler olduğu yönündeki yargı yanlıştır. Ancak bu insanların genelde ekonomik durumu iyi olmayan insanlar olduğu bir gerçektir. Bu halleriyle sokak müzisyenleri, toplumlarının sosyo-ekonomik ve kültürel dokusu hakkında çeşitli ipuçları verirler.

---

⁵⁶ http://64.233.183.104/search?q=cache:JmpfW0IVaigJ:www.msxslabs.org/forum/muzikhol/4811-hip-hop-muzik.html+Sokak+m%C3%BCzi%C4%9Fi+nedir&hl=tr&ct=clnk&cd=8&gl=tr&lr=lang_tr

⁵⁷ http://64.233.183.104/search?q=cache:prQm8jqpDa8J:www.barikat.com/modules.php%3Fname%3DContent%26pa%3Dshowpage%26pid%3D72+hip+hop+toplumsal+teпки&hl=tr&ct=clnk&cd=1&gl=tr&lr=lang_tr

⁵⁸ repubiziz.blogcu.com/hiphop-sokaklardan-daha-bastan-kopru_2781267.html

2.1.4. Metropollerdeki Sokak Müziğinin Türleri

Sokak müziğinin türlerini;

- Etnik kökenli sokak müzikleri (Kızılderili, Meksika, Roman sokak müzikleri vs.),
- Yerel sokak müziği uygulamaları (Kürtçe, Lazca, vs.),
- Modern sokak müziği uygulamaları,
- Çeşitli festivaller kapsamında gerçekleştirilen sokak müziği gösterimleri,
- Bireysel sokak müziği gösterimleri,
- Grup sokak müziği gösterimleri

olarak sıralayabiliriz.

2.1.5. Sokak Müziğinin Felsefesi

Sokak müziği kendi içinde bir felsefe taşır. Bu felsefe; başkaldırı, asilik, itaatsizlik, karşıtlık, tepki gibi öğeleri içinde barındırır. Sokak müziği yapanların çoğunluğu özgür ve adil bir dünya düzeni istemlerini dile getirir. Bunlar toplumsal, ekonomik ve sosyal adaletsizliğin azaltılması, yok edilmesini isterler. Yaptıkları müziklerinde bu tepkilerini sıkça dile getirirler. Bazen bu radikal bir söyleme dönüşür ki, tepkilerin üzerlerine çekilmesini sağlar. Onlar ise korkuyu yenmeyi başarmışlardır, korkmamaktadırlar.

2.1.6. Sokak Müziğinin Dönüşüme Katkısı

Sokak müziğinin toplumsal reaksiyon oluşturabilme gücü, düşünüş sistemlerini dönüştürme kabiliyetine sahiptir. Sokak müzisyenleri yoluyla, toplumsal, ekonomik ve sosyal adaletsizliklere yapılan vurgular, iktidarların kendi kendilerini sorgulamalarını sağlamakta, bunun yanında toplumsal hassasiyet ve duyarlılık da artmaktadır. Sokak müziğinin ve müzisyenlerinin kamuoyu oluşturma gücü vardır. Bunlar kamuoyu oluşturabildikleri gibi, gündemi belirleme, önemli sosyal ve iktisadi meselelerin ön

plana çıkarılması, önemli meselelere dikkat çekilmesine de katkıda bulunurlar. Böylece adeta sivil savunma örgütleri gibi roller üstlenirler.

Böylece sokak müziği ve müzisyenleri, toplumsal dönüşümde rol oynarlar. Sokak müziği sadece toplumsal dönüşüme katkıda bulunmaz. Müziğin kendine de katkısı vardır. Bir alt müzik kültürü olarak, sokak müziği profesyonel müzisyenlerin yetişmesini sağlayan bir okul gibidir. Bugün birçok profesyonel müzisyen, sokaktan gelmişlerdir.⁵⁹

2.1.7. Sokak Müziği Yapılırken Kullanılan Enstrümanlar

Sokak müziği yapılırken, çok çeşitli enstrümanlar kullanılabilir. Bunlardan bazıları etnik ve yerel enstrümanlardan oluşurken, diğerlerini modern klasik ve elektro enstrümanlar oluşturmaktadır. Etnik enstrümana bir örnek şaman davuludur. Yerel enstrümanlara Türkiye'den örnekler saz, bağlama ve kemençe gibi enstrümanlardır. Modern enstrümanlar ise; gitar, davul, klarnet, elektropiyano, saksafon, flüt, darbuka zil vb. gibi enstrümanlardan oluşmaktadır.

Fotoğraf 2.1. Etnik Enstrümanları ile Gösteri Yapan Sokak Müzisyenleri.

⁵⁹ <http://www.turkcerock.net/arsiv-konu-6806.0-tolga-burkay-roportaji.html>

Fotoğraf 2.2. Yerel Bir Enstrüman olan Bağlaması ile Sokak Müziği Yapan Baba ve Oğlu.

Fotoğraf 2.3. Klarnet Çalan Sokak Müzisyeni.

Fotoğraf 2.4. Elektro Gitarıyla Performans Sergileyen Bir Sokak Müzisyeni.

2.2. Çeşitli Metropollerden Sokak Müziği Örnekleri

2.2.1. İstanbul Örneği

İstanbul, sokak müziğinin yapıldığı ve sokak müzisyenlerinin sayısının hızla arttığı bir şehirdir. Bu şehirde sokak müziği yapan müzisyenlerin çeşitli sorunları bulunmaktadır. Belediye denetimleri ve çeşitli çevrelerce dile getirilen tepkiler sokak müzisyenlerinin İstanbul'da müzik yapmalarını güçleştirmektedir. Sokak müzisyenlerine en çok getirilen eleştirileri; bunların gürültü yaptıkları, sokaktan geçen insanları oyaladıkları vb. eleştiriler oluşturmaktadır.⁶⁰

İstanbul örneğinde sokak müzisyenleri şehrin belli merkezlerinde öbeklenmektedirler. Beyoğlu buna en iyi örnektir. İstanbul'un bu ilçesi sokak yoğunluğu ile İstanbul'un en kalabalık semtlerinden birisidir. Bu haliyle sokak müzisyenleri için iyi bir zemin oluşturmaktadır.

Son zamanlarda Beyoğlu Belediyesi'nin sokak müzisyenlerine daha anlayışlı davranması ve onları desteklemesi, Beyoğlu'nda yapılan sokak müziğini geliştirmiş ve çeşitlendirmiştir. Böylece bölgede sokak müziği yapanların sayısında da artışlar görülmüştür. Beyoğlu Belediyesi'nin sokak müzisyenlerine gösterdiği bu olumlu yaklaşımı, İstanbul'un diğer ilçe ve beldelerine yayıldığında, İstanbul'da yapılan sokak müziği daha renkli ve çeşitli hale gelecek ve yapılan müziğin kalitesi de gitgide yükselecektir.

Zira İstanbul'da bu müziği icra edenler arasında da bir rekabet söz konusudur. Ve sokak müziğine ve müzisyenlerine tolerans geliştirilebilmesi halinde, bunlar arasında gerçekleşecek bir rekabet, müziğin kendini geliştireceği gibi, şehre özgü bir müziğin doğuşuna da sebep olacaktır.

---

⁶⁰ <http://yenisafak.com.tr/Gundem/?t=03.03.2008&i=103464>

Fotoğraf 2.5. Ahırkapı Orkestrası.

İstanbul'da gerçekleştirilen bazı festival ve organizasyonlar, İstanbul'da sokak müziğinin gelişmesine katkıda bulunmaktadır. Bu organizasyonlardan bir tanesi de "İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti" projesi kapsamında gerçekleştirilmektedir. İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı, bir sokak şenliği düzenlemiş, şenliğin adını "Müzik Durakları" olarak belirlemiştir. Dünya Müzik Günü'nde gerçekleştirilen bu şenliğe çeşitli müzik grupları katılmıştır. Bu kapsamda 7 ayrı müzik grubu, şehir hatları vapurundan tramvaya, meydanlardan vapur iskelelerine kadar farklı mekanlarda müziklerini sergilemişlerdir. Şenlik, toplu taşıma güzergahları üzerindeki 2 farklı rotada ilerlemiştir. İstanbullular bu şenliği ilgi ve coşkuyla izlemiştir. Şenlik kapsamında Cana Çankaya, Muammer Ketencoğlu gibi bireysel performanslar ve İstanbul Metropolitan Band, Balkan Yolculuğu Topluluğu, Dinar Bandosu, Roman Orkestrası gibi grupların grup müzik performansları izlenmiştir.

Festivalin amacı; müzik ve sanatı şehirdeki günlük yaşamın içine sokmak olmuştur. Festival, ileriki yıllarda da yapılmaya devam edecek, böylece İstanbullular kaliteli sokak müziğinin tadına varabileceklerdir.⁶¹

İstanbullular sokak müziği ve müzisyenlerine genelde sempati ile bakmaktadır. Ancak karşıt görüşte olanlar da çıkabilmektedir. Bunlar karşı çıkma nedenlerini; sokak müziği yapanların genelde tehlikeli insanlar oldukları, çok gürültü yaptıkları, müziklerinin kaliteli olmadıkları vb. olarak sıralarlar.⁶² Yapılan müziğin kaliteli olması gerektiği, sokak müziğinin de zaten başlıca amacıdır. Batılı toplumlarda belli bir sokak müziği kültürü oluştuğu için, yapılan müzik de dolayısıyla kaliteli olmaktadır. Sokak müzisyenleri arasında varolan yüksek rekabet de yapılan müziği geliştirmekte, kalitesini yükseltmektedir. Türkiye’de henüz böyle bir kültür oluşma aşamasındadır. İstanbullu sokak müzisyenleri bunun mücadelesini vermektedirler. İstanbul’da sürekli olarak sokak müziği yapan gruplar azdır ve rekabet ortamı da henüz oluşmamıştır. Zamanla İstanbul’da yapılan sokak müziğinin kalitesinin de artacağı muhakkaktır. Öte yanda İstanbul’da müzik yapan sokak şarkıcılarının da İstanbullulardan bir şikayeti bulunmaktadır. Onlara göre İstanbullular kendilerini dilenci yerine koymaktadırlar, oysa onlar sadece müziklerini yapmak istemektedirler. Böylesi önyargılar ancak İstanbul’da sokak müziği kültürünün yerleşmesi ile aşılabilecektir.⁶³

Sokak müziği yapanların genelde topluma zararlı ve tehlikeli insanlar olduğu yönündeki görüş yanlıştır ve bir ön yargıdan öteye geçemez. İstanbul’da bu müziği yapan gençlerin, insanların maddi durumlarının iyi olmadığı bir gerçektir, ancak bunların kültürlerinin düşük olduğu şeklinde bir genellemeye gidilemez. Çünkü bunlar arasında üniversitede okuyan yada üniversite mezunu insanlar hiç de az değildir. Üstelik müzikle uğraşan insanların, toplumlarına zararlı olmak şöyle olsun, ancak yararlı bireyler olabilecekleri akıldan çıkarılmamalıdır. Çünkü müziği sevmek, müzikle uğraşmak bile bir insan kalitesi göstergesidir.

---

⁶¹ <http://www.istanbul2010.org/haber-detayi/article/21-haziranda-muzik-sokaga-cikti/>

⁶² http://64.233.183.104/search?q=cache:M8E6S7V6W1QJ:www.sosyomat.com/etiket/ankarada-sokak-m%C3%BCzi%C4%9Fi+Sokak+m%C3%BCzi%C4%9Fi+%C4%B0stanbul&hl=tr&ct=clnk&cd=2&gl=tr&lr=lang_tr

⁶³ epaper.gaste.biz/epaper/products/ga-2008-08-06/pdfs/10.pdf

İstanbul'da bugün bir sokak müziği kültürü oluşmaya başlamış görünmektedir. Günümüzde İstanbul'da ister bireysel performanslarıyla ister grup performanslarla olsun sokak müziğine katkıda bulunan ve bunu sürekli olarak yapan kişi yada gruplar çoğalmaktadır. Gruplara örnekler olarak Kara Güneş⁶⁴, Siya Siyabend⁶⁵ ve NaQoyQatsi⁶⁶,yi gösterebiliriz.

İstanbul'da bireysel yada grup olarak sokak müziği yapanların yaptıkları müzikler nasıl çok çeşitli olabiliyorsa, bunların felsefeleri de birbirinden farklı olabilmektedir. Örneğin kimi müzisyen yada müzisyen topluluklar yerel içerikli müzikler yaparken, kimileri modern müzik örüntülerine yaptıkları müzikte yer vermektedir. Aynı şey felsefeleri için de geçerlidir. Müzisyen yada müzisyen toplulukları genelde bir felsefeye dayanmaktadır. Örneğin Kara Güneş topluluğuna göre müzik, kendini ifade etmenin ve topluma mesajlar vermenin bir yoludur.⁶⁷ Onlar yaptıkları müzik ile kendilerini arama, sorgulama, bilme, yaşananlara, şehre başka açılardan bakabilme çabasındadırlar.⁶⁸ Öte yanda Siya Siyabend grubu yaptığı müziği, yaşama isteğinde direniş olarak görmektedir.⁶⁹ NaWoyQatsi grubu ise müziği geniş kitlelerle bir paylaşma aracı olarak kullanmaktadır. Bu grubun şarkılarına, ayrıca dans edenler, toplar ve halkalarla akrobatik hareketler yapanlar, pandomimciler eşlik etmektedir. Bu grubun yaptığı müziği diğer sokak gösterilerinden ayırmadığını, diğer sokak gösterileri ile bütünleşik, paylaşımlı, çoğul bir gösteri yapmayı arzuladıklarını göstermektedir.⁷⁰ Bireysel sokak müzisyenlerinin yada grupların ortak bazı yönlerini ise; özgürlüklerine düşkün olmaları, bağımsız çalışma istekleri, serbest müzik yapmak, belirli bir zümreye değil de halka müzik yapmak istemeleri gibi özellikleri oluşturmaktadır.

İstanbul'daki sokak müzisyenlerinin önündeki en büyük engel, Beyoğlu Belediyesi dışındaki belediye ve beldelerin kendilerine gerekli müsahayı göstermiyor oluşudur. Bu İstanbul'da müzik yapan sokak müzisyenlerini sınırlandırmaktadır. Sokak müzisyenlerinin genelde Beyoğlu ve civarında toplanması da bu durumu izah

---

⁶⁴ <http://www.karagunes.rockmekan.com/haber-7665.htm>

⁶⁵ <http://www.siyasiyabend.com/>

⁶⁶ http://www.gsuiik.org/index.php?Itemid=75&id=51&option=com_content&task=view

⁶⁷ <http://www.karagunes.rockmekan.com/haber-7665.htm>

⁶⁸ http://www.gsuiik.org/index.php?Itemid=75&id=51&option=com_content&task=view

⁶⁹ <http://www.siyasiyabend.com/galeriler-6.html>

⁷⁰ http://www.gsuiik.org/index.php?Itemid=75&id=51&option=com_content&task=view

etmektedir. Oysa İstanbul çok geniş bir alana yayılmıştır ve pek ala Beyoğlu gibi başka mekanlar da kendileri için elverişli hale getirilebilirdi. Nitekim son zamanlarda sokak müzisyenleri için İstanbul'da farklı mekanlar da elverişli hale gelmeye başlamıştır; Kadıköy, Beşiktaş örneklerinde olduğu gibi.⁷¹

Çeşitli sokak müziği konser ve şenlikleri düzenlemek, İstanbul'da sokak müziği kültürünün yerleşmesine büyük katkıda bulunacaktır. Ayrıca bu tür konser ve şenlikler sokak yaşamını yeterince teneffüs edemeyen İstanbullulara da olumlu katkılarda bulunacaktır. İstanbul'da böylesi konser ve festivallere artık daha sık rastlayabilmekteyiz. Bunlardan birisi örneğin “Caz kenti İstanbul” sloganıyla müziği sokağa döken bir festival olmuştur. Festival kapsamında New Orleans'ın köklü caz bandolarından Coolbone, Beyoğlu, Nişantaşı, Bağdat Caddesi, Kadıköy ve Suadiye'de konserler vermiştir. Konserler İstanbullular tarafından ücretsiz izlenebilmiştir. Konserlerin ücretsiz olması, eğlence sektörüne para harcayacak kadar geliri yüksek olmayan ahaliye bir alternatif teşkil etmiştir. Bu gibi konser ve aktivitelerin toplumsal birliktelik ve bir barış ortamı oluşturmaya da katkısı vardır.⁷² İstanbul'da düzenlenen ve sokak müziği sunularını da içeren bir başka şenliği ise Ahırkapı Hıdrellez şenlikleri oluşturmaktadır. Şenlik on iki senedir 5 Mayıs'ı 6 Mayıs'a bağlayan gece düzenlenmekte ve düzenlenmeye devam edilecektir.⁷³

Sokak müziği yapanlara çeşitli kuruluşların destek vermesi yada sponsor olmasıyla da, hem bu müziği yapanların kendilerini geliştirebilmeleri sağlanacak hem de sokakta yapılan müziğin kalitesi giderek artacaktır.

Tüm olumsuzluklara karşın İstanbul'da sokak müziği gelişmeye ve yayılmaya devam etmektedir. Sokak müziği artık İstanbul'da kendini iyice hissettirmeye başlamıştır. Sokak müziği böyle giderse, İstanbul'un yeni bir yüzü olacaktır. Zamanla İstanbul'da sokakta yürürken, iskelede vapur beklerken, yada tramvay ve metroya

---

⁷¹ epaper.gaste.biz/epaper/products/ga-2008-08-06/pdfs/10.pdf

⁷² http://www.timeoutistanbul.com/e2347/muzik/sokak_konserleri

⁷³ <http://eminonuplatformu.org/>; <http://www.hidrellez.org/>

binerken sokak müzisyenleri ile sıkça karşılaşabileceğiz. Bu İstanbul'a yeni bir renk, yeni bir yüz katacaktır.⁷⁴

İstanbul'da sokak müziğinde önemli bir geleneği de Romanların yaptığı müzik oluşturmaktadır. Yüzyıllara dayanan bir gelenek, İstanbullu Romanlar tarafından müziklerinde de yaşatılmaktadır. Kendilerine özgü giysileri ve müzik aletleriyle Romanlar sokak müziğini İstanbul'da doğal hallerinde yıllardır yapmaktadır. Ancak bu kitle ve yaptıkları müziğin İstanbul'da halen yeterince kıymetinin anlaşılmadığını da belirtmek gerekir. Yine de İstanbul'da kendilerini kanıtlamış, ön plana çıkabilmiş Roman sokak müzisyenleri veya grupları da vardır. Bu gruplardan birisi örneğin Ahırkapı Büyük Roman Orkestrasıdır. Ahırkapı Büyük Roman Orkestrası (A.B.R.O), aynı mahallede büyümüş, kader birliği yapmış 26 müzisyenin bir araya gelerek oluşturduğu İstanbul'un ve Türkiye'nin en büyük Roman orkestrası olma unvanına sahiptir.⁷⁵ Bir yanda İstanbul'da sokak müziği geliştirilmeye çalışılsın, bir yanda da halihazırda var olan kıymetlerimiz yok sayılsın. Bu İstanbul'da sokak müziğinin gelişmesinin önündeki en büyük handikap olarak durmaktadır. İstanbul, müzikte kendine özgü formlarını daha çok ön plana çıkarmalıdır ki, İstanbul'da gelişen sokak müziğinin daha güçlü, rasyonel ve dengeli büyüebilmesi sağlansın. İstanbul'da sokakta hip hop, rap, caz, rock, pop müzik yapılması hoştur, ancak bunlara ulusal ve etnik müziklerimizi de eklemeliyiz. O zaman İstanbul'un sokak müziği daha renklenmiş ve zenginleşmiş olacaktır. İstanbul'un sokak müziğini, yerel ve etnik unsurlarımız üzerinde temellendirmek daha doğru bir yaklaşım olacaktır. Üstelik o zaman İstanbul'a özgü bir sokak müziği ekolü yaratma şansımız da yükselecektir. İstanbul'a özgü bir sokak müziği ekolü yaratılmak isteniyorsa, bunun İstanbul'un kültürel dokusuna ve mozağine uygun olması gerektiği akıldan çıkarılmamalıdır. Bunun yolu İstanbul'a özgü karakteristik bazı özellikleri bilmekten geçmektedir.

---

⁷⁴ http://www.gsuiik.org/index.php?Itemid=75&id=51&option=com_content&task=view

⁷⁵ http://64.233.183.104/search?q=cache:st8xdVIFdPkJ:www.kentimistanbul.com/haber.asp%3Fregno%3D306%26p%3D1+%C4%B0istanbul+Roman+M%C3%BCzi%C4%9Fi&hl=tr&ct=clnk&cd=7&gl=tr&lr=lang_tr

Fotoğraf 2.6. İstanbul'dan Sokak Müzisyenleri Görüntüleri.

Fotoğraf 2.7. Beyoğlu İstiklal Caddesi: Bir Sokak Müzisyeni.

Fotoğraf 2.8. İstanbul'da Sokak Müziği Sergileyen Bir Grup (Sokak Müzisyenleri Festivali - Beyoğlu).

Fotoğraf 2.9. Sokak Müzisyenleri – İstanbul.

2.2.2. Amsterdam Örneği

Amsterdam bir özgürlükler şehridir. Her alanda olduğu gibi müzik ve de sokak müziği alanında da zenginliklerle doludur Amsterdam. Amsterdam'da başta şehir merkezi olmak üzere, Amsterdam'ın pek çok köşesinde ve de kanallarında sokak müziği yapanlara rastlayabilirsiniz. Amsterdam'ın meşhur kanallarında tekneler doludur ve her tekne kendi müziğini yapar. Amsterdam'da doğum günü kutlamaları bu teknelerde yapılabilmekte, kutlamalara müzik eşlik etmektedir.⁷⁶

Amsterdam sokak sanatı ve modası festivalleri ile de ünlüdür. Bu kapsamda çeşitli sokak müzisyenleri, müziklerini sergileyebilmektedir.⁷⁷

Amsterdam sokak müzisyenlerine verdiği destek ile modern bir şehir görüntüsü verir.

Fotoğraf 2.10. Amsterdam'dan Bir Görünüm.

⁷⁶ www.binrota.com/PageDetail.aspx?PageID=4321

⁷⁷ www.radikal.com.tr/ek_haber.php?ek=cts&haberno=7303

Amsterdam'dan sık sık dünyanın en renkli şehri olarak bahsedilir. Ve gerçekten de öyledir. Amsterdam'da enteresan bulabileceğiniz pek çok şey vardır; meşhur müzeleri, cozy pabları, eğlence dükkanları ve (çiçek) pazarlarında olduğu gibi. Amsterdam aynı zamanda Avrupa'nın en romantik şehirlerinden biridir. Amsterdam'da çeşitlilik ve toleransın her türlüsüne rastlarsınız. Bu yüzden Avrupa'dan ve dünyadan pek çok insan Amsterdam'ı ziyaret eder.

Amsterdam aynı zamanda sokak müzisyenleri için bir toplanma yeri gibidir. Avrupa'nın dünyanın pek çok yerinden sokak müzisyeni buraya gelerek müzik yapar. Çeşitli etnik kökende, farklı sokak müziklerini burada bir arada görebilirsiniz.⁷⁸

Amsterdamlılar müziği çok severler. Eski zamanlarda, Internet ve televizyon bulunmadan önce yüzbinlerce Hollandalı insan her hafta bir araya gelir ve mahalli korolarda şarkılar söylermiş. Dolayısıyla Amsterdamlılar sokak müziğine yatkın insanlardır. Her ne kadar küreselleşme ve yeni medya Hollandalıların bu yaşam şeklini değiştirmiş olsa da, Hollandalılar müziksiz yapamazlar. Hollandalı elektronik dehası Philips (Sony ile birlikte)'in müzik CD'sini geliştirmesi tesadüf değildir. Hollanda da sıkça yapılan canlı müzik konserleri ve sokak müziği gösterileri de bunu izah etmektedir.

Amsterdam'da yolda yürürken sokak müzisyenleri, sokak bandoları ve de küçük orkestralarla her an karşılaşabilirsiniz. Resmi tatil günlerinde Amsterdam müziğe doyar. Tüm bandolar kanallar boyunca botlar üzerinde dolaşır, şehir parklarında ve meydanlarında müziklerini icra ederler. Haftasonları Vondelpark ve akşamları Leidseplein böylesi bir çok konserin yapıldığı alanlardır.⁷⁹

Amsterdam sokaklarında müzik yapmak için bir lisans almaya gerek yoktur. Müzik yapmak hem Avrupa vatandaşları hem de diğer uluslardan vatandaşlar için serbesttir. Bununla birlikte sokak müziğine bazı sınırlamalar da getirilmiştir. Bunlar aşağıda listelenmiştir:

---

⁷⁸ <http://64.233.183.104/search?q=cache:oXaEEI3-xUMJ:www.norwichairport.co.uk/destinations.asp%3Fid%3D40+Street+Musicians+Amsterdam&hl=tr&ct=clnk&cd=10&gl=tr>

⁷⁹ <http://www.amsterdam.info/music/>

- Aynı mevkide her gün maksimum 30 dakika müzik yapılabilir,
- Aşırı sesli yada vurmali çalgılar kullanilamaz,
- Altı kişiden fazla gruplarla müzik yapılamaz,
- Akşam 23.00'den sonra ve pazar günleri 13:00'den önce sokak müziği yapılamaz,
- Stationsplein, Damrak, Kalverstraat, Nieuwendijk, Hasselaersteeg, Nieuwezijds Armsteeg, Sint Jacobsstraat, Karnemelksteeg, Kromelleboogsteeg, Papebroeksteeg, Spaarpotsteeg, Gapersteeg, Watersteeg, Taksteeg, Rozenboomsteeg, Dam Square ve Nieuwezijds Voorburgwal arasındaki Paleisstraat, Leidsestraat, Nieuwezijds Voorburgwal ve Gedempte Begijnensloot / Voetboogstraat arasındaki Spui, Koningsplein ve Muntplein (Bloemenmarkt'ın kıyısı) arasındaki Singel, Muntplein, Herengracht ve Fredriksplein arasındaki Utrechtsestraat, Reguliersbreestraat, Koningsplein, Halvemaansteeg, Max Euweplein'deki geçit, Damstraat, Oude Hoogstraat, Nieuwe Hoogstraat, Nieuwe Doelenstraat gibi yerlerde sokak müziği yapılamaz.⁸⁰

Amsterdam'da sokak müziği yapılacak yerleri şehir konseyi belirlemekte, denetimini ise polis yapmaktadır.

Amsterdam'da gürültü müzik yapmak, davul çalmak vs. mümkün değildir. İstisnaları günlük sokak müziği yapmak, sahne inşa etmek gibi gerekler oluşturmaktadır ki, bu da çok güç olmaktadır.

Şehrin çevresinde sokak müziği yapmak için birçok yer vardır, özellikle de küçük sokak müziği gösterileri için. Bazı alanlar paylaşılmakta ve sıraya girmek suretiyle kullanılmaktadır. Leidseplein ve Rembrandtplein'in ana terası örneklerinde olduğu gibi.

Amsterdam'da diğer bazı alanlar da sokak tiyatrosu gösterileri için ayrılmaktadır. Tarihte bazı alanlar sokak müziği için bazı alanlar da sokak tiyatrosu için ayrılmıştır. Buna Amsterdam'da tüm sokak müzisyenleri ve sokak tiyatrocuları riayet etmektedir.

---

⁸⁰ http://www.straattheater.info/perform_musicians.php

Öte yanda Amsterdam’da sokak müziği yaparken CD satışı yapmak yasaktır. Her ne kadar buna uymayanlar olsa da, bu böyledir.⁸¹

Fotoğraf 2.11. Sokak Müzisyenleri – Amsterdam.

Fotoğraf 2.12. Amsterdam’ın Merkezinde Sokak Müziği Yapan Bireysel Bir Müzisyen.

⁸¹ http://www.straattheater.info/perform_musicians.php

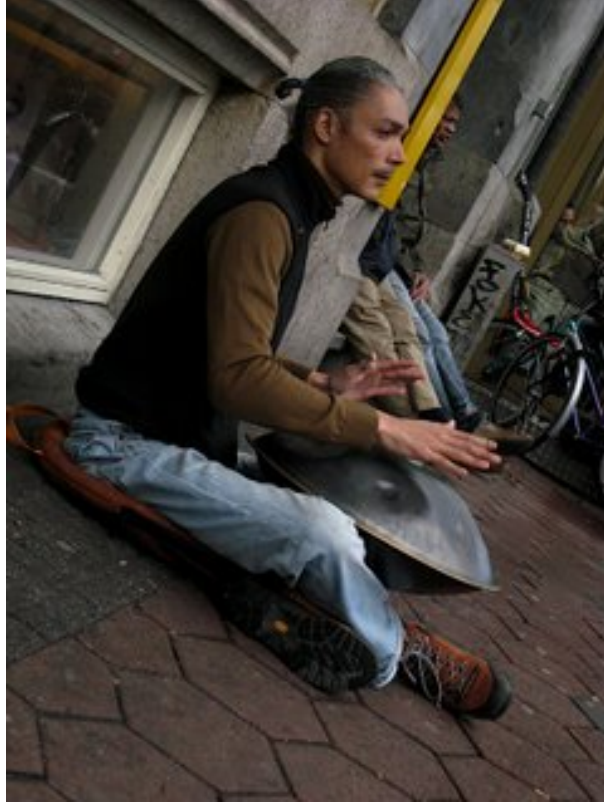

Fotoğraf 2.13. Amsterdam'da Müzik Yapan Sokak Müzisyenleri.

Fotoğraf 2.14. Bireysel Bir Sokak Müziği Performansı – Amsterdam.

Fotoğraf 2.15. Amsterdam'da Bir Sokak Müzisyeni.

2.2.3. New York Örneği

New York, sokak müzisyenlerinin bir başka buluşma merkezidir. Özellikle burada yerleşik zenciler, Latin Amerika kökenliler (Hispanikler vb.) ve diğer azınlıklar arasında yaygındır bu müzik. New York'ta sokak müziği icra eden bu ahali ler, böylece bir yandan etnik kimliklerini ortaya koyarken, diğer yandan içlerindeki çeşitli toplumsal tepkileri de dile getirirler.

Amerika zaten Reggae, Hip hop, Rap, Blues, Rock gibi toplumsal reaksiyonlar içeren müziklerin de çıkış noktasıdır.

New York da toplumsal reaksiyonlar içeren bu gibi müzik türleri ve de sokak müziğinin başlıca merkezlerinden biridir. Sokak müziği, New York'ta hayatla mücadelenin bir yolu olarak görülmektedir. Hip hop'un New York'ta yapılan sokak müzikleri içinde ayrı bir yeri bulunmaktadır.⁸²

Fotoğraf 2.16. Sokak Müzisyenleri – New York.

82

http://64.233.183.104/search?q=cache:ksC34txLLGYJ:www.lastfm.com.tr/music/Flobots%3Fsetlang%3Dtr+born+of+Hip+hop+in+USA&hl=tr&ct=clnk&cd=2&gl=tr&lr=lang_tr

New York'ta sokak müziği, şehrin merkezi yerlerinde, meydanlarda, metrolarda, alt geçitlerde, sokakların köşe noktalarında her yerde yapılabilmektedir. New York'ta tren sesleri arasında sokak müziği yapıldığına sıkça rastlarsınız. New York'lu sokak müzisyenleri, sokak müziğini ne para kazanmak ne de süperstar olmak için yaptıklarını söylerler. Onlara göre bu müzik türünü sadece müziği sevdikleri ve kendileri istedikleri için yaparlar.

Sokak müziği, New York metro ağının çeşitli noktalarında yapılır. New York belediyesi sokak müziği yapanlara izin vermekte ancak bunlara sınırlama da getirmektedir. Şu anda New York Belediyesinin izniyle metro ağında çalışan 100 den fazla sokak müzisyeni bulunmaktadır. Bunlar New York'taki 468-metro istasyonu boyunca en az 25 yerde müzik yaparlar. Bu resmi sokak müzisyenlerinin yanında, resmi olmayan ve metroda çalan sokak müzisyenleri de bulunmakta, bu metro ağında müzik yapan müzisyen sayısını artırmaktadır.

New Yorklu sokak müzisyenleri New York metrosunda onlarca yıldır çalmaktadır. New Yorklu şehir yöneticileri ise sokak müzisyenlerini en iyi nasıl konumlayacaklarının uğraşısını vermektedirler. New York'un şehir yöneticileri, sokak müzisyenlerine müziklerini yapabilmeleri için yer göstermekte, onları organize etmekte, böylece sokak müzisyenleri müziklerini yaparken köşe bucak kaçmak zorunda kalmamaktadırlar.

New Yorklu sokak müzisyenleri turistler için de bir çekim merkezi oluşturmaktadır. Sokak müzisyenleri New York'un şehir hayatına ilave bir renk, canlılık katmaktadır. Bunların yaptıkları müzikler New Yorkluları rahatlatan bir unsur olmaktadır.

New Yorklular sokak müzisyenlerini modern zamanın ozanları olarak görürler. Sokak müziğini, eski müzik geleneklerinin yaşatılması olarak görürler.

New Yorklu sokak müzisyenleri, müziklerini yaparken karşılaştıkları en büyük zorluğun; insanların yaptıkları müzikleri kısa bir zaman diliminde algılayabilmesi, iş telaşıyla oradan oraya hızlı koşuşturmalar nedeniyle müziklerinin yeterince

algılanamaması olarak belirtirler. Onlara göre yoldan geçenlerle ancak 10-20 saniye arasında bir göz kontağı kurabilmektedirler. Sokakta olsun, metroda olsun yada trende durum aynıdır. Bu kısa zaman aralığında müziklerini yapmak, insanlara beğendirmek ve gelir elde etmek zorundadırlar.

New York metrosunda yapılan müzik oldukça farklı ve sanatsal içeriğe sahiptir. New York metro ağında son yıllarda sanat eserleri ve ürünlerine daha fazla yer verilmeye başlanmıştır. Bu kapsamda sokak müzisyenleri de New York metro ağı içinde yerlerini almışlardır. Yeraltında yapılan bu müzik çok çeşitli ve zengindir. Etnik rock'tan, pop'a, yerel'den uluslararasına birçok müzik varyetesini içinde barındırır. Bu metroyu kullananlara zevkli dakikalar yaşatır, onlar için zevkli bir müzik şöleni olur. Kimi yolcular, müzisyenlerden imza alır, e-maillerini not eder yada onları kameralarına kaydederler.

Sokak müzisyenleri, New Yorkluların yaptıkları müzikleri beğenmesinden oldukça hoşnutturlar. Burada müzisyenlerle, halk arasındaki etkileşim üst düzeyde ve interaktiftir. New Yorklular beğendikleri müziğe tepkilerini hemen vermektedirler. Kaliteli bir müzikle karşılaştıklarında, olumlu intibalarını sanatçılara yansıtmakta, geri bildirimde bulunmaktadırlar. Bu New York'ta sokak müziği yapanları cesaretlendirmekte, teşvik etmektedir. New Yorklular sokak müziğini gündelik hayatlarına katılan bir renk, zenginlik olarak görmektedirler. Diğer yanda müzisyenlerin başarıları arttıkça, sokakta çalma istekleri de artmaktadır.

Sokak müzisyenleri, New York'ta restoranlarda, pablarda, kulüplerde, kafelerde de müziklerini yapmaktadırlar. Ancak onlar için New York'un meydanları ve metrosunda müzik yapmak ayrı bir keyiftir. Arada sırada polisle ufak sürtüşmeler olmuyor değilse de, sokak müzisyenlerinin New York'ta rahatça müziklerini yaptığı söylenebilir.

New York'ta sokak müziği yapanlar çok çeşitli enstrümanlar kullanmaktadırlar. Bunlar etnik kökenli enstrümanlardan tutun da, gitar, elektro gitar, elektro-piyano, elektro-kemana kadar uzanabilmektedir. New York'ta yapılan sokak müziğine kimi zaman teatral gösteriler, dans ve diğer bazı görsel performanslar eşlik edebilmektedir.

New York'ta sokak müziği yapmak için şehrin dışından da pek çok müzisyen gelir. Bunlar kısa yada uzun programlarla, bireysel girişimlerle yada turlarla bu şehre gelmekte ve müziklerini yapmaktadırlar.⁸³

Sokak müziği New York'ta günlük hayatın monotonluğunu bozan, değiştiren bir araç olarak görülmektedir. Sokak sanatçıları, bu yönleriyle de olumlu karşılanmaktadır New York'ta.⁸⁴

New York'ta sokak müziği çok eskilere dayanır. Sokak müziğinin kültürel etkileri de Amerika'da kabul edilmiştir. New York'ta sokak eğlendiricilerinin varlığı yerli halkın, yerel eğlenceler düzenlediği 1700'lü yıllara kadar uzanır.

New York'a göç dalgaları, New York'ta yapılan sokak müziğini şekillendiren önemli bir unsuru oluşturur. Bu göçler sırasında New York dışından pek çok müzik stili ve geleneği, New York'a taşınmıştır. Bu sırada ortaya çıkan önemli sokak müzisyenlerini ise Eddie Cantor, George Burns ve Irving Berlin gibi müzisyenler oluşturmuştur.

Amerika Birleşik Devletleri, pek çok ulustan insanın bir araya gelmesiyle oluşmuş ulusal bir topluluktur. İtalyan'ı, Hispanik'i, yerel insanları ve başka ulusal örüntüleriyle, Amerika çok-kültürlü bir kompozisyonudur. Bu kendini müzik alanında da göstermektedir. Örneğin Kızılderililerin, Hispanikler'in, Yahudilerin müziği ve diğer ulusal birçok müzik geleneği bugün Amerika'da birlikte yaşamaktadır. Bu sokak müziğinde de kendini belirtmekte, Amerika'da ve de New York'ta yapılan sokak müziğinde çok çeşitli müzik stillerine, geleneklerine ve örüntülerine rastlamak mümkün olmaktadır. Aynı çeşitlilik ve zenginlik kullanılan enstrümanlar itibariyle de geçerlidir.

New York'ta sokak müziği yapmak çeşitli kural ve düzenlemelere tabidir. Örneğin müzisyenler güçlendirilmiş sistemlerle gürültülü müzik yapamazlar. Sokak müziği yapabilmek için bir lisans alınması yeterlidir. Bununla birlikte sokak müziği yapanların,

---

⁸³ <http://www.msnbc.msn.com/id/5682773/>

⁸⁴

http://amnyinteractive.com/content/projects/ugcmashuplist/?page=UGC_200807160619_subway_musicians

kurallara uygun hareket etmesi de gerekmektedir. Lisansı olmayan sokak müzisyenleri de New York'ta müziklerini yapabilmektedir, ancak bunlar bir yerde sürekli çalamazlar ve sürekli hareket halinde olmak zorundadırlar.

Amerika'da sokak müziği ve müzisyenlerine destek veren çeşitli yayın kuruluşları da olmuş ve olmaya devam etmektedir. Geçmişte sokak müziğini destekledikleri için kovuşturulmaya uğramış bazı yayın kuruluş görevlileri de olmuştur. Bugün sokak müziğine destek veren kuruluşlar böylesi engel ve yaptırımlarla karşı karşıya kalmamakta, sokak müziğini geliştirmek için daha özgür şartlarda çalışabilmektedirler. Sokak müzisyenlerine verilen destek tüm ABD ve de New York'ta gitgide artmaktadır.⁸⁵

Fotoğraf 2.17. Sokak Müzisyeni – New York.

⁸⁵ <http://www.buskersadvocates.org/saaNewYorkCity.html>

Fotoğraf 2.18. Sokakta Müzik Yapan New Yorklular.

Fotoğraf 2.19. Sokak Müziği Gösterimleri – New York.

Fotoğraf 2.20. Sokak Müzisyenleri – New York.

2.2.4. Paris Örneği

Paris, tarih boyunca sanatın merkezi olmuştur. Paris, sokak müziğinin yapıldığı ve sokak müzisyenlerinin de performanslarını rahatça sergileyebildikleri bir metropoldür. Paris'te gerçekleştirilen çeşitli sokak şenlikleri de sokak müziğini geliştirmekte ve teşvik etmektedir.

Paris'te sokak müziği kültürünün ayrı bir yeri vardır. Örneğin Paris metrosunda sokak müziği yapanlar, Belediye tarafından sınavla seçilirler. Paris'te sokak müziğine mümkün olduğunca sınırlama getirilmemeye çalışılmaktadır. Aksine teşvik edilmekte, bununla birlikte yapılan müziğin kaliteli ve dinlenebilir olması istenmektedir.⁸⁶

Paris'te yapılan sokak müziklerinin bir özelliği de bunların kendi kültürel özelliklerini, örüntülerini oldukça yansıtıyor oluşu ve sanatsal içeriklerinin fazla olmasıdır. Paris'te sokak müziği, profesyonelliğe geçişin bir yolu bir atlama tahtası olarak görülmektedir.

Fotoğraf 2.21. Paris'te Sokak Müzisyenleri.

⁸⁶ www.sosyomat.com/etiket/ankarada-sokak-müziği/2

Paris sokakları, tüm Avrupa'dan ve dünyadan sokak müzisyenlerinin buluşma yeri gibidir. Burada Blues, Caz gibi batılı müzik türlerini, Latin, Afrika müzikleri gibi yerel müzikleri ve çeşitli ülkelerin halk müziği örneklerini izleyebilir, değişik müzik tatları alabilirsiniz.⁸⁷

Paris'te gencinden yaşlısına, her yaştan müzisyeni, sokak müziği yaparken bulabilirsiniz. Sanata ve de müziğe yaptığı katkı ile ünlenmiş olan Paris, sokak müziğine de gerekli desteği vermektedir.

Şehirde sokak müziği yapılabilecek yerlerin kararını Şehir Konseyi vermektedir. Paris'te ayrıca sokak müziği festivali de düzenlenmektedir. Festivalin adı La Fête de la Musique'dir ve her sene 21 Haziran tarihinde düzenlenmektedir. Festival boyunca sokak müzisyenleri müziklerini sergilemekte, oldukça canlı, çok-katılımlı bir ortam oluşmaktadır. Festival, Paris'in en popüler müzik olaylarından birini oluşturmaktadır. Yüzlerce sokak şarkıcısı sokaklarda, barlarda ve kafelerde toplanmakta, serbest performanslarını sergilemekte, bu caz'dan rock'a, hip-hop'dan elektronik müziğe çok çeşitli müzikleri kapsayabilmektedir.⁸⁸

Normal zamanda da Paris'in her tarafı sokak müzisyenleri ile doludur. Parisli gençler de sokak müziğine büyük ilgi göstermektedirler. Bunlar müzik okulu öğrencileri olabildiği gibi, alaylı da olabilmektedir. Sokakta sergiledikleri müzikler ise modern müzikten, klasik müziğe kadar çeşitli varyasyonlarda ve geniş bir repertuarda olabilmektedir.⁸⁹

Paris'te yapılan müziğin kaliteli ve de sanatsal içerikli olması önemlidir. Bu sokak müziği için de geçerlidir. Paris'te sokak müziği yapanların sayısı çok olduğu için, bunların ön plana çıkanları ancak özgün, farklı ve kaliteli müzik üretenler olabilmektedir. Paris'te sokak müzisyenleri kıyasıya bir yarış halindedirler.

---

⁸⁷ http://www.the-conquistadors.com/photo_page.htm

⁸⁸ <http://upcoming.yahoo.com/event/685722>

⁸⁹ http://www.virtualtourist.com/travel/Europe/France/Ile_de_France/Paris-99080/Local_Customs-Paris-Street_Artists-BR-1.html

Paris sokaklarının müziği dünya müziğidir. Geçmişteki hatıralardan silinmeyen şarkılar Paris sokaklarında yankılanır. Bir bakmışsınız yaşlı bir Fransız akordeonuyla Fransız şarkılarını seslendirmektedir. Bunlar sıkça rastlanan görüntülerdir Paris sokaklarında.

Paris'te sokaklarda ve metroda müzik yapmak serbesttir. Metroda çalanları Paris Belediyesi kendisi sınavla seçmektedir. Paris'te sokak müziği dinlemek olağan bir şeydir. Sokak müzisyenlerinin ne çalacaklarına sınırlama getirilmez Paris'te. Burada sokak müzisyenleri izin aldıkları sürece, sorun yaşamamaktadırlar. Bununla birlikte bu tamamen özgür oldukları anlamına da gelmemektedir. En başta sokak müzisyenleri kaliteli müzik yapmak ve iyi bir repertuara sahip olmak zorundadırlar. Çünkü burada sokak müzisyenleri arasında kıyasıya bir rekabet söz konusudur. Bununla birlikte Paris'te sokak müziği yapmak isteyenler eninde sonunda bunu gerçekleştirmekte, bir yolunu bulup müziklerini sergileyebilmektedirler.

Paris'te ne kadar insanın sokak müziği yaptığı tam olarak bilinmemektedir. Ancak sokak müziğinin Paris'te çok eski bir gelenek olduğu bilinmektedir. Paris sokaklarından meşhur şarkıcılar çıkmıştır tarih boyunca. Bunlardan biri Edith Piaf'dır. Kendisi Paris sokaklarını değiştirmek misyonuyla müzik yapmaya başlamış bir sanatçıdır. Piaf'ı bir sürü sokak şarkıcısı takip etmiş, bunlardan bir kısmı çitasını daha yukarılara taşımayı hedeflemişken, bir kısmı da sokakta müzik yapmaya devam etmiş, bunu yeterli görmüştür.

Paris'te sokak müziği yapmak bir gelenek iken son yıllarda, daha önceleri ile karşılaştırıldığında sokak müziği örneklerinin azaldığı görülmektedir. Bugün Paris'te yapılan sokak müziği örneklerini daha çok yabancı ülkelere sanatçıların performansları oluşturmaktadır. Örneğin Paris sokaklarında Brezilya müziği yapıldığına sıkça rastlanabilmektedir. Afrika müziğine yada blues, rock ve hip hop'a da. Yabancı sokak müzisyenlerinin varlığı, Paris'te gitgide artmaktadır. Bunlar uzun yollar kat etmekte ve Paris'te müziklerini sergilemektedirler.

Paris'te sokak müziği yapılan bazı alanları; Beaubourg'un önü, Georges Pompidou merkezinin çevresi gibi mahaller oluşturmaktadır. Paris'te kamu alanlarında

sokak müziği yapmak yasaklanmıştır. Commissariat Central of the First Arrondissement Paris'e bu yasağı getiren otoritedir. Paris'te sokak müzisyenlerini polis denetlemektedir. Polis gürültülü müzik yapılmasına müsaade etmemekte, sokak müzisyenlerini denetlemekte, kimlik ve belgelerini kontrol etmektedir. İzin kağıdı olanlar sokakta müziklerini yapmaya serbestçe devam etmekte, izin kağıdı olmayanlar ise yapamamaktadır. Gürültülü müzik yapılmasına yasak getirilmesinin ardındaki gerçek, bazı sokak müzisyenlerinin aşırı gürültülü müzikler sergilemeleri ve bundan komşuların rahatsız olmasıdır. Bu Paris polisinin sokak müzisyenlerini daha çok kontrol altında tutmasını, kimlik kontrollerini sıklaştırmasını, yasal uygunluğu daha sıkı denetlemesini beraberinde getirmiştir. 3 Nisan 1989'da yapılan bir düzenleme ile kamu alanlarında gürültülü müzik yapılması kesinkes yasaklanmıştır. Bu nedenle bugün Paris'te yaya kaldırımlarında, kamu alanlarına açılan özel alanlarda ve kamusal alanlarda müzik enstrümanları ile müzik yapılamamaktadır. İzin, özel durumlar için alınabilmektedir. Özel durumları iktisadi gösteriler, bayramlar ve resmi törenler oluşturmaktadır.

Paris'te sokak müziği ile ilgili yasa ile belirlenmiş hükümler bulunmasa da bu konuda yaptırımlar içeren düzenlemeler bulunmaktadır. Bunlar Paris'in kamusal alanları ve yaya kaldırımlarında müzik yapılması ile ilgili düzenlemelerden oluşmaktadır. Bugün Paris'te sokak müziğinin hangi saatlerde ve nerelerde yapılabileceği belirlenmiş durumdadır. Bu kapsamda kamusal alanlarda sokak müziği yapmak ise kesinlikle yasaklanmıştır.

9 Eylül 1982'de getirilen düzenleme ile Georges Pompidou Merkezi avlusunda, Halles Meydanı Verrières ve civarında, St Germain des Près gibi yerlerde kamusal alanlarda ve yayalar için dizayn edilmiş alanlarda 10:00 dan 20:00'ye kadar müzik yapılabilmekteydi. Diğer bazı özellikle Georges Pompidou merkezine yönelik düzenlemeler ise gürültülü müzik yapılmasına ve vurmali çalgılar ve güçlendirilmiş ekipmanlarla müzik yapılmasına yasak getirmekteydi. Ancak son yapılan düzenleme ki bu 3 Eylül 1989 yılında gerçekleşmiştir, kamusal alanlarda sokak müziği yapılmasına kesinkes yasak getirmiştir. Son düzenleme, daha önce yapılan düzenlemelerin önüne geçen bir mahiyet taşıyor olsa da ve kimlik denetimini getiren 82-10634 nolu düzenleme de halen teorik olarak geçerliğini sürdürmekte ise de, bugün Paris'in

kamusal alanlarında müzik yapılamayacağı kesin bir dille ifade edilmiş ve yasaklanmış bulunmaktadır.

Yabancıların yanı sıra Fransız gençler de Paris'te sokak müziği yaparlar. Parisli gençlerin yaptığı müzik Fransız geleneksel müziği yada Batılı müzik türleri ile karma bir şekildedir. Paris'li gençlerin kullandıkları enstrümanları elektro gitar, telli kontrbas, akordeon, mızık vb. enstrümanlar oluşturmaktadır. Yapılan müziğe kimi zaman dans ve çeşitli gösteriler eşlik etmektedir.

Paris'te yapılan sokak müziğini hoş karşılamayan kesimler de yok değildir. Paris gitgide burjuvalaşmakla birlikte, bazı yerlerde sokak müzisyenleri baş belası olarak görülmeye devam etmektedir. Bunlar sokak müzisyenlerini polise şikayet etmekte tereddüt göstermemektedirler.

Öte yanda Paris'te kamusal alanlarda ve yaya kaldırımlarında sokak müziği yapılmasına getirilen yasak, burada müzik yapan sokak müzisyenlerini şehrin elverişli diğer noktalarında, metroda ve geçitlerde müzik yapmaya itmiştir.⁹⁰

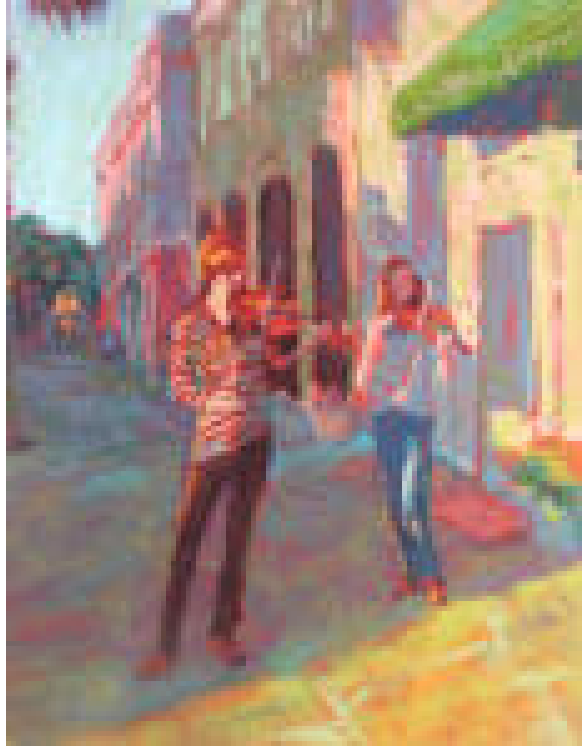

Fotoğraf 2.22. Sokak Müzisyenleri – Paris.

⁹⁰ <http://www.paristempo.com/music.html>

Resim 2.1. Sen Nehri Üzerinde Sokak Müziği.

Resim 2.2. Sokak Müzisyenleri.

Fotoğraf 2.23. Paris'te Bireysel Sokak Müziği Yapan Bir Sanatçı.

Fotoğraf 2.24. Paris'te Caz.

2.2.5. Berlin Örneği

Berlin şehri, müziğe verdiği katkı ile bilinir. Berlin’de sokak müziği yapmak serbesttir. Berlin’de yapılan çeşitli festivaller de sokak müziğini desteklemektedir.⁹¹ Bunlardan birisi Berlin Sokak Festivali’dir.⁹² Berlin’de çok çeşitli sokak müziği türleri icra edilmektedir. Azınlıklar ve etnik kimlikler Berlin’de sokak müziği yapan önemli bir grubu oluşturmaktadır. Berlin’de sokak müziği kültürüne katkıda bulunanlar arasında Türkler de bulunmaktadır.

Berlin’de merkezi noktalarda ve Berlin’in her köşesinde gömlekleli kravatlı ya da ayağı terlikli sokak müzisyenlerine rastlamak mümkündür.⁹³

Berlin’de sokak müziği çok eski bir geleneğe ve kendine özgü bir karaktere dayanmaktadır.

Fotoğraf 2.25. Kravatlı, Gömlekleli, Modern Sokak Müzisyenleri, Berlin.

⁹¹ www.miserlou.de/

⁹² picasaweb.google.com/.../1o6vIKFFcZG-fyOFwd33IQ

⁹³ <http://www.fotokritik.com/786941>, <http://www.fotokritik.com/558878>

Berlin, bugün Almanya'nın başkenti ve dünyanın en büyük metropollerinden biridir. Berlin oldum olası radikal değişimlerin, gelişmelerin şehri olmuştur. Berlin tarih boyunca Avrupa'nın politik, ekonomik ve kültürel merkezlerinden biri olmuştur. Berlin'in bu özelliğini, şehrin her yerinde algılamak mümkündür. Restoranlarında, kafelerinde, publarında, sanat merkezlerinde ve de bulvarlarında ve sokaklarında. Şehir oldukça canlı ve işlektir. Berlin sanata ve sanatçıya verdiği değerle de bilinir. Berlin'in her köşesinde sokak müzisyenlerine rastlayabilirsiniz. Brandenburg kapısında, Kürfürstendamm'da, Potsdamer Platz'da ve pek çok başka yerde sokak müzisyenleri müziklerini serbestçe yaparlar.

Berlin'in sokak müzisyenleri şehri görmeye gelen turistlere de ilginç anlar yaşatır. Berlin'de çok çeşitli ülkelerden sokak müzisyenlerine rastlamak mümkündür. Bunlar Berlin'in büyüleyici atmosferine ayrı bir hava katarlar.⁹⁴

Sokak müziği, bugün Berlin'de içi sıkılan gençlerin bir uğraşı haline gelmiştir. Müzik yoluyla can sıkıntılarını gidermek, boş zamanlarını değerlendirmek isteyen Berlinli gençler, bu şehirde sokak müziğinin hızla gelişmesi ve yayılmasına katkıda bulunmuşlardır. Bunların ortaya koyduğu çeşit çeşit müzik, diğer etnik kökenden insanların yaptığı müzikle karıştığında, ortaya çok canlı, çok renkli bir sokak müziği çıkmıştır. Berlin'de sokak müziği yapanlar arasında rekabetin de üst düzeyde olduğunu belirtmek gerekir.

Berlinli gençler, hem kendilerini eğlendirmek, hem de şehirlerini daha canlı, daha etkileyici kılmamanın yolunu sokak müziğinde bulmuşlardır. Böylece sokak müziği, Berlinliler için alt bir müzik kültürü olarak benimsenmiş, kabul görmüştür. Berlinliler toplumsal tepkilerini, reaksiyonlarını bu müzik yoluyla sıkça ortaya koyarlar. Sokak müziği örnekleri içinde yaratıcı örneklere de sıkça rastlanır. Yapılan sokak müziği oldukça kaliteli ve etkileyicidir. Bu şehrin kasvetli havasını şenlendirmektedir.

Berlin'in bazı köşeleri sokak müziği yapmaya oldukça elverişlidir. Örneğin Alexanderplatz'da rahatça dolaşabilir, şarkı söyleyebilir, dans edebilirsiniz.

---

⁹⁴ <http://www.ifla.org/IV/ifla69/berlin-e.htm>

Brandenburg kapısı böylesi açık-hava etkinliklerine müsait yerlerden bir başkasıdır. Buralarda sokak müzisyenleri müziklerini rahatça yaparlar.⁹⁵

Berlin’de sokak müziği yoluyla dünyadaki birçok hoş gitmeyen olaya, gelişmeye tepki verilmiştir. 2007 yılında yapılan G8 Zirvesine verilen tepki bunlardan sadece birisidir. Yine Berlin, tüm Avrupa’dan ve dünyadan sokak müzisyenlerinin toplandığı bir merkez gibidir.⁹⁶

Berlin uluslararası sokak müziği festivali ile de ünlenmiştir. Bu festivalin birincisi 2005 yılında gerçekleştirilmiştir. Berlin uluslararası sokak müziği festivali, sokak müziğine verdiği katkının yanı sıra, Berlinliler için de renkli günler anlamına gelmektedir.⁹⁷

Fotoğraf 2.26. Akordeon Çalan Berlinli Bir Sokak Müzisyeni.

⁹⁵ www.btm.de/english/presse/download-basistexte/e_pr_basistext_jugendliche.pdf

⁹⁶

<http://64.233.183.104/search?q=cache:fbUEL9ufOvUJ:kreativerstrassenprotest.twoday.net/topics/Strassenmusik/+Strasse+Musik+in+Berlin&hl=tr&ct=clnk&cd=20&gl=tr>

⁹⁷ <http://www.dataloo.de/tag/strassenmusik>

Fotoğraf 2.27. Berlin’de Sokak Müziği Yapan Etnik Kökenli Müzisyen.

Fotoğraf 2.28. Etnik Enstrümanları ile Sokak Müziği Yapan Müzisyen.

Fotoğraf 2.29. Sokak Müzisyeni – Berlin (Nostalji).

Fotoğraf 2.31. Berlin Sokak Festivali Kapsamında Sokak Müzisyenleri.

Fotoğraf 2.32. Berlin Sokak Müzisyenleri.

BÖLÜM III: SOKAK MÜZİSYENLERİ İLE YAPILMIŞ RÖPORTAJLAR

3.1. Kara Güneş Grubuyla Yapılmış Bir Röportaj

Neden sokakta müzik yapıyorsunuz?

Önder: Sokakta her tip insana rastlamak mümkün; parası olan olmayan, çocuk, yaşlı, genç, içen-içmeyen. Barda çaldığın zaman, tek tip insanla muhatap olursun. Özellikle erkek egemen, sigara, içki içen, parası olan, tek tip kitleyle.

Bu mu gerçekten? Tek tip insan görmek istemediğiniz için mi? Ben de dolaşırken tek tip insan görmüyorum.

Özgür: Bu cevap yetmedi galiba. Barda çaldığın zaman, adam para ödediği için, senin üzerinde bir hak, güç iddia edebilir; bir istek yapar barda çaldığın için, orada çalışmak için hiç istemediğin bir şarkıyı çalmak zorunda kalabilirsin.

Önder: Bir ressama “bana ağaç çizer misin?” demek gibi bir şey bu yani; ama adam dağ çizmek istiyor.

Tamamen özgür olmak mı?

Özgür: Evet, an içerisinde insanlarla iletişim kurmak. İşleyen çarkın içerisinde başka bir an, başka bir durum yaratıyorsun. Artı adam belki bir yere yetişmeye çalışıyor ama o an sen başka bir an yaşıyorsun, bir duraksama olur orası... (Önder araya girer)

Önder: Bir anda vaha olur orası!

Özgür: İletişim çok önemli. Bizim çağımızda insanlar komşularını tanımazlar, birlikte yaşadıklarını tanımazlar, çevrelerine yabancılar, o yüzden aralarındaki iletişim günden güne kopar. Biz sokakta çalarak insanlarla birebir iletişim kurarak dost kazanırız.

Önder: Hatta, kendileri de direkt soruyorlar, “bu çaldığın alet ne” gibi. “CD kaç para”dan tutun da “ne güzel çalışıyorlar”a kadar, kendi aralarında iletişim kuruyorlar.

Hemo: Biz çıplaklığımızla, samimiyetimizle, çirkinliğimizle kısaca her şeyimizle ortaya koyuyoruz kendimizi; bunun karşılığında bu da bize dönüyor.

Fark ediliyor bu. Sizin ayrıca insanları çekip bırakma sisteminiz var. Yani, sizi dinleyen 20-25 kişi siz mola verdikten sonra yerini yeni yüzlere bırakıyor. Şaşırtıyorsunuz.

Özgür: Belki birçok insanın kaderini de etkilediğimiz oluyordur, belki de böyle bir misyonumuz vardır, bilemem. Mesela biz sadece sokakta CD’lerimizi satmak için çalmıyoruz. Bazen belli bir mekanın dışında anlık gelişen şeyler olur.

Otobüste çaldınız mı hiç?

Özgür: Tabii, otobüste, metroda. Bazen doğaçlama sözler de oluyor. Söylediğimiz türküler de var, onların sözleri çok güzel ama kendi bestelerimiz de var. Kendi düşüncelerimizi söylüyoruz; “Biz savaş istemiyoruz” diyebiliyoruz, mesela, o an ne söylemek istersek...

Hemo: Belki kafadan girsen sen; kendi fikirlerini söylesen, adam seni dinlemeyecek ama o samimi dili gördükten sonra, düşüncelerini kıymete alıp değerlendiriyor.

Özgür: Kendi iç sesini, samimi bir şekilde başkalarıyla paylaşabileceğin bir yerdesin; şehirdesin.

Yani söyleme biçimiyle kazanıyorsunuz; yapmak istediğinizi şehirde her şekilde yapıyorsunuz, söylemek istediğinizi söylüyorsunuz.

Özgür: Evet. İnsana bir şey söylemek, direkt olarak öğreti şeklinde iletmek istediğinde, duvarlarla karşılaşırın. Ona bir şey göstermek adına, kurtuluşunuz buradadır gibi çok

politik cümlelerle... Kurtuluş, emperyalizme karşı mücadeledir. Bu doğrudur ama bu çok...

Bunun içerisinde bir siyaset var mı gerçekten?

Önder: Siyaset herkesin içinde vardır ama burada bir duruş var. Niye sokak diye bir tek sen sormuyorsun, herkes soruyor. Burada anlatabiliyorsun işte. “Bir yerden albüm yapıp herkese ulaşmak varken neden sokak?” diye soruyorlar. Çünkü kendi adıma, burada bir duruşum var, gidip bu çarkın içerisinde köşe başı olanlardan albüm yapıp onlara para kazandırmaktansa kendim de kazanmam değil mi? Kendi yaptığım eserleri de, işte ne yapıyorsak beraber, bire bir insanlarla temasa geçip dağıtmayı tercih ederim.

Özgür: Şirketler şöyle bir şey yaparlar; CD’yi bir liraya üretirler, 10 liraya satarlar. İki lirayı müzisyene; üretene, emeği harcayana verirler. Üreten biziz değil mi? Evet biz üretiyoruz. Bu adamlar her şeyi bir liraya mal ederler, stüdyo masrafları bir lira, iki lira müzisyene, dört. Diğer bütün parayı kendileri alıyorlar. Büyük bir rant var.

Siz de kısaca bu çarkın içinde olmak istemiyorsunuz, öyle diyebilir miyiz?

Hemo: Kendi şartlarımızla olmak isteriz. Albüm çıkartıp, Batman’dan tut Samsun’a, oradan Antalya’ya, oradan Avrupa’ya o şartları kullanarak... Keşke kendimiz yapabilsek.

Özgür: Bir albümün suç olduğunu düşünmüyoruz açıkçası, belki biz de bir gün albüm yaparız ama biz burada bir şey anlatmak istiyoruz, hem müzisyenlere hem dinleyenlere. Müzisyenlere diyoruz ki bakın, kendi kayıtlarınızı insanlara bire bir ulaştırabilirsiniz; böyle bir yol var. Dinleyenlere de diyoruz ki bakın, bu tür insanları arayın, kendi müziğinizi yaymaya çalışan insanların kayıtlarına direkt ulaşma yolunu bulun.

Birileri size gelip kaset teklifinde bulundu mu?

Önder: Çok oldu tabii.

Hemo: Evet cebim kartvizitle dolu.

Önder: Ama anda olmak diye bir şey var. Birçok insanın hatta bizim de çok kaçırdığımız meseledir bu. Şimdi burada yaşamayı beceremiyoruz. Ya geçmişte ya da gelecekte oluyoruz ama müzikle şimdide burada oluyorsunuz. Müzik bize de bunu sağlıyor. Birçok insan da burada oluyor. Bu etkileşimden “güzel” olan doğuyor. Gerçek olan şimdi ve burada olandır. Böyle bir artı oluyor, biraz da şey diye bakıyorum, insanın sarhoş olmaya ihtiyacı da var. Hani, sarhoşluktan kastım, farkında olmama durumu değil, esme biraz. Ana girme, sarhoşluğu...

Caddeden geçen insanların kuşları görmelerini sağlıyorsunuz. Siz gözlerinizi yumuyorsunuz, insanlar birbirlerine bakıyor...

Ati: Evet, ağaçların farkına varıyorlar. Çünkü daha büyük bir gerçeklik yok aslında. Ağaçlardan kuşlardan kopuyoruz çoğu zaman, belki bunu hatırlamak topraklanmayı getiriyor. Hani topraklanmak deriz ya, toprakla iç içe... Ayakkabılarını çıkarıp toprağa bas!

Önder: Şehrin ortasında müzik bunu sağlıyor. Zannediyorum ki şurada olan insanlar (gruptaki arkadaşları göstererek), yarın işte binlerce, on binlerce satsalar bile, gene de sokakta olmayı isterler. Ben isterim. Çünkü orada başka bir şey var sokakta.

Sokakta ne var?

Özgür: Çıplaklık var, bire birlik var. Şöyle bir şey; müzisyenin yüceltildiği bir sistem var. Müzisyen hep üsttedir. Halkla arasında bir mesafe vardır.

Ati: Televizyon kutusu vardır.

Özgür: Evet. Ya onu etkileyecek bir nesnesin ya da onu eğlendirecek. Halbuki burada, eşit bir etkileşim var.

Hemo: Kendimiz için de. Mesela ben sabah kalktım, dün gecenin yorgunluğu vardı. Sabah buluştuk, ayarladık kendimizi, ondan sonra çalmaya başladık. Çalmaya başladıktan sonra, enerjimi topladığımı hissediyorum. İnsanlardan aldığım ve onlara verdiğim elektrikle dengeleniyorum.

Fotoğraf: Özlem Öztürk Özgür: Orada ikizler vardı mesela. Mükemmellerdi. Onları nasıl bulacaksın işte, onlarla nasıl iletişim kurabilirsin? Ama sokakta toplandığın zaman sen de ordasın, sen de onlarla iletişim kurabilirsin.

Ati: Ailesinin yaklaşımını fark ettin mi, ağabey?

Önder: Aile, süper aile.

Hemo: Benim orada ayrı bir yaklaşımım olmuyor yani, alet çalışıyorum diye iktidar sahibi değilim. O ortam, ortak bir alan oluyor. Ben orada iyi bir enerji veriyorum ve insanlara o samimiyetle davranmaya çalışıyorum. Onun dışında yaşama enerjisini bulabilmeyi seviyorum. Depresyonda olan insanlar yoksa. (**Önder:** Çok başkalardı ya!)

Grubun adı Etnik Temizlik mi?

Önder: Şu an düşünüyoruz. Aslında, Kara Güneş.

Özgür: Yok bu projeyi böyle yapmayalım arkadaşlar!

Hemo: Aramızda da ihtilaflar var.

Özgür: Ben karşıyım bu duruma.

Hangi etnik temizlikten etkilendiniz?

Önder: Etnik olan bütün durumdan. Her şeyi temizleme yaklaşımı aslında, açılımı bu şekilde düşünüyoruz. Etnik müzik de yapmıyoruz biz yani. Milliyetçi olma halini kırmak için aslında biz...

Hemo: Etnik diye bir şey yoktur aslında yani, kardeşlik varsa, niye böyle etnik diye mahalle mahalle ayırıyoruz ki kendimizi?

Ati: Bir temizleyelim!

Hemo: O zaman zaten her insan ayırır!

Neyi temizliyorsunuz?

Hemo: İşte ev ev, oda oda değişir o zaman yani. Bugün bir çocuk geldi mesela, o kadar sakin, öyle usulca sordu ki “Bu aletin adı ne?” Cevap verdim, sonra fark ettim kafasındaki beyaz bereyi, gerçekten onun için takmıştı.

Özgür: Tabii.

Hemo: Aynı modeldi ama gelip nasıl konuştu inanmadım yani, o adamdan o ses nasıl çıktı?.. Böyle... öyle mülayimdi ki!

Özgür: Ne kadar karşıt olarak gördüğümüz insanlarla iletişime geçebilirsek o kadar da değiştirebiliriz. Bizim de öğrenmemiz gereken bir şey varsa onlar da bunu gerçekleştirebilir.

Hemo: Dolaşırken belki caddede kendini göstere göstere yürüyordu. Ama buraya gelince baktı ki, onun da bilmediği şeyler var! Çünkü onun da kalbinde olan, onun da bildiği bir şeyi söyledik. Yaklaşık cesaretle sorabildi yani. Bereyi falan unuttu o.

Ne zamandır buralardasınız?

Hemo: Ben 13 yıldır. Bunlar (Özgür’ü, Ati’yi göstererek) Ankara’dan geldiler.

Önder: Biz gelip gittik. Ama 8-10 sene var galiba değil mi?

Özgür: 96’dan beri işte.

Önder: Bir de buralar dediğin... ben Antalya'ya gittim geçen gün, oralar da buralardı mesela...

Tabii, sokaklar... Nasıl görüyorsunuz bu işi?

Hemo : Simitçilik, tatlıcılık, boyacılık... bu işi de çok farklı görmüyorum doğrusu.

Ati: Evet Evet.

Hemo: Orada yine aynı şekilde iletişim kurup, işimi yapıyordum ama o zamanki zanaatım çok iyi ayakkabı boyamaktı, işimi iyi yapmaya çalışıyordum (gülüyor). (Ati: Yapma Ya!) Ağabeyimle yarışıyorduk, hangimiz daha iyi parlatıyoruz diye, şimdi ağabeyimle çalışıyoruz ama işimizi daha iyi nasıl yaparız diye bakıyoruz.

Önder: Müzik yapmaya başladığım andan itibaren sokağın olması gerektiğini hissediyorum zaten. Bizim ilk kurduğumuz grup ütopiyaydı. Tek ütopyamız müzik yapmaktı, daha hiçbir şey yapmıyorduk falan ama böyle takım olarak bir şeyler yapmanın güzelliğinin tadına varmaya başlamıştık. O zaman da mesela gidip parklarda çalışıyorduk. Sokak fikri hep vardı. Çok misyon falan değil, binleri falan arkana alıp bir hareket olarak değil.

Enstrümanlardan söz edelim mi biraz? Enstrümanlarınızı yapmak istediğiniz müziğe göre mi seçtiniz? Yoksa enstrümana göre mi müzik yapıyorsunuz?

Özgür: İkisi de olabiliyor.

Hemo: Evet, kendi kafamızdaki müziği de enstrümanda uygulayabiliyoruz, onun bize verdiği göre de çalışıyoruz.

Belli ki seçilmiş enstrümanlar...

Özgür: Santur, cajon; perküsyon, akustik gitar dışında, sahne çalışmalarımızda, bas gitar, davul, piyano, gibi enstrümanlar da oluyor. Onlarla başka bir şeyler çıkıyor ama birbirleriyle ilişkili, kopuk şeyler değil.

Hemo: Biri santur. Bizdeki İran santuru, nerdeyse her ülkenin santuru olmuş. İnsanoğlunun ses çıkarmak istediği zaman, akustik bir kutu yapıp, üstüne bir tel gerip, ona vurarak ya da teli çekerek ses çıkarabileceği bir alet. Bu en ilkel ses çıkarma yöntemi. Bu yüzden de bütün kültürlerin buna benzer santurları olmuş. Biz en çok İran santuruyla karşılaştık. Türk santuru unutulmuş bir saz, eskiden klasik müzik orkestralarında falan çalınırmış ama kanunun girişiyle diğer solo sazların girişiyle unutulmuş. Santur solo bir enstrüman çünkü bu enstrümanın yetenekleri kısıtlı, bir makamdan diğerine geçerken, kanundaki gibi mandal sistemiyle olmuyor; durup, akordunu değiştirip sonra diğer tona geçmen gerekiyor.

Hepiniz aynı enstrümanı çalabiliyorsunuz. Aranızda bir dönüş gerçekleştirip turu tamamlıyorsunuz, bunu yaparak insanlara bir şey mi söylemek istiyorsunuz?

Hemo: O çok önemsedığımız bir şey.

Özgür: Profesyonelleşmeyi sevmiyoruz! Bir de hepimiz santuru çalıyoruz ama hepimizin çalışında ayrı bir şey var. Hepimizinki birbirine benzemediği gibi ayrı bir ses yayılıyor, bu da başka bir şey.

Hiç unutmadığınız bir an var mı? Sizi çok şaşırtan bir şey oldu mu?

Özgür: Bir gün İzmir’de çalışırdık, bir abla geldi yanımıza, yanında babası da vardı. Şey sordu, böyle bir anda, “Belinda Carlisle çalar mısınız?” dedi. Ben orada dağıldım, bir insanın santurla Belinda Carlisle çalması... beni çok şaşırtmıştı.

Yağmur yağdığı zaman ne yapıyorsunuz?

Önder: Çalmıyoruz!

Küresel ısınmayla beraber, daha çok zamanınız oldu denilebilir o zaman.

Önder: Ben küresel ısınmadan yanayım. Bu bir şaka.

Ati: Buradan küresel ısınmaya teşekkür ama yine de geçici olmasını diliyoruz bunun.

Hemo: Meteoroloji bizden sorulur.

Özgür: Tabii tabii.

Hemo: Önümüzdeki hafta feci yakalayacak bizi.

Ati: Çok fena, evet.

Önder: Yağar geçer.

Metroda çalarsınız.

Özgür: Yok, metro iznimiz yok ki.

Hemo: Metro çok şey istiyor, sabıka kaydı, fotoğraf... bilmem falan diye... çok şey yapıyor yani.

Önder: Sanki memur olacağız! Bürokratik...

Sahi yağmur yağdığı zaman...

Hemo: Cidden çalmıyoruz.

Kapalı mekanlarda çalmıyor musunuz o zaman?

Hemo: Geçen işte Mis Sokak'ta bir yerde çaldık. Fena değildi. Düzenli hale gelebilir belki ama...

Önder: Evet orası çok şirin, samimi, evimiz gibi... böyle sıcak rahat...

Hemo: Ama biz de bir mekanda bir aydan fazla kalmış değiliz yani...

Öyle görünüyor ki yağmurun yağması dışında her şey çok güzel. Şehirdesiniz! Sokaktasınız. Siz sokağın içindesiniz, sokak sizin içinizde. İnsanların sokağını değiştiriyorsunuz. Peki, sokakta sizi rahatsız eden şeyler oluyor mu?

Hemo: Çalmanın dışında mı? Biz çünkü sokakta sadece çalmıyoruz, sokakta yaşıyoruz da...

Evet, neler yolunda gitmiyor?

Önder: Dünyada nasıl yolunda gitmiyorsa, sokakta da yolunda gitmiyor...

Sokakta başlıyor yani her şey, öyle diyelim mi?

Özgür: Evet, bu dünya siyasetinde de var. Biz mesela geçenlerde gördük onun karşılığını Ati'yle. Neler olduğunu görüyoruz. Bütün politik olayların yansımaları, sokakta ilk olarak karşına çıkan şey.

Hemo: Sokak belirlemiyor ama o yapıyı, sokak etkileniyor daha çok... yaşanan bir şey var sokakta. Sokak da olduğu gibi kalmıyor ki! Değişiyor. Bu sokak Jurnal sokak şuradaki bina yıkıldı. Değişiyor sokak, tarihi saatçinin olduğu bir bina yıkıldı, bu bina yapıldı. Herkes etkileniyor bundan.

Önder: Şişirilmiş şeyleri yaşıyoruz, 20-30 kişilik bir grup, "Burası bizim bundan sonra burada çalmayacaksınız," diye tehdit ediyor. Sonuçta aynı dili konuşamayız.

Ati: Ceza kesmeye gelmişlerdi, yani iletişimden hiç kaçınmadık, kendimizi hiçbir zaman ifade etmekten kaçınmadık ama seni kesmek isteyen birileri olduğunda geri çekersin kendini.

Önder: Ülke siyaseti çok belirleyici oluyor ama bırak ülkeyi dünya siyaseti bile sokaktaki yaşam tarzını belirliyor ama aslında sokağın dünya siyasetini belirlemesi gerekir.

Sokak oluşturmuyor mu?

Önder: Ama sanal dünya da var. Borsa var, petrol var... Dünya ona göre gidiyor.

Özgür: Altın var mesela, altın. Altına değer veriliyor tamam, az var, farklı bir madde ama nasıl olur ya, candan, emekten, insandan, bir varlıktan maruldan, marul ya marul ekmekten daha değerli olabiliyor?! Yani düşün bürokratik daire içerisinde, binlerce dosya var, tamam mı, eski davalar falan... Onlar kokuşuyor tamam mı? İğrenç kokuları oluyor ve bir çocuğun karnını doyurmaya kalksan; hiç biri fayda etmez. Boş! Ve bir sürü insan da birçok insan da bu sahte, boş şeye inanıyor! Yalan hepsi...

Şehirde belli bir yer seçer misiniz?

Önder: Her yerde çalarız. Vapurda, iskelede, otobüste, trende.

“Hadi bugün de şurada çalalım” gibi mi belirliyorsunuz?

Hemo: Bizim çalışma mekanımız da sınırlı. Ya da biz üşengeciz, tembeliz belki... Bunun (Özgür’ü göstererek) stüdyosu var mesela ama... (**Önder:** Ya, stüdyo dediğimiz bir mikrofon, bir bilgisayar.) gitmiyoruz mesela. Bu ara, biz böyle üçlüyüz... bazen onlar ikisi, ya da biz böle ikimiz de çalışıyoruz. Aynı zamanda sokak, çalışma mekanımız her sokakta çalışıyoruz, hatta çalışmalarımızı da sokakta yapıyoruz. Prova, sunum hepsi burada. Bu aynı zamanda stüdyo çalışmaları için de ön hazırlık oluyor. Bir aradır yani, bir şeyler geliştirip düzenliyoruz.

Sokaktan feyzahyorsunuz.

Hemo: Evet, ayrıca kırılma noktalarını, yapılabilecek falsoları falan ayıklıyoruz işte.

Ekleme istediğiniz bir şey var mı arkadaşlar?

Hemo: Ben acıktım. Biz yemek yiyelim ve çalmaya devam edelim.

Fotoğraf: Özlem Öztürk: Peki, öyleyse çok teşekkür ederim. Cano gelmiş, biz röportajımıza onunla devam edelim.

Hemo: Biz de teşekkür ederiz.

Cano sen de gruptasın değil mi?

Cano: Evet.

Sen ne zamandır sokaktasın?

Cano: 13 yıldır sokaktayım. Altı yaşında oğlum var; Azat. Babaannesiyile.

Dinledi mi seni?

Cano: Tabii. Beraber şarkı söylüyoruz.

Peki, sen sokak dışında bir mekanda müzik yapmak istedin mi?

Cano: Sokakta isteyip istemeden oldum. Herhangi bir yer düşünmedim, sadece müzik yapıp arkadaşlarımla olmak istedim. Evse ev, sokaksa sokak, mekansa mekan! Mesela dün bir mekanda çıktılar, önceki hafta İzmir’de, ondan önce CNR’da.

Toplam kaç kişisiniz?

Cano: Bizim grupta en az 20 kişiyiz. Olabildiğince bir aradayız. Aynı şehir içinde, ayrı yerlerde de olsak, aynı yerde buluşuyoruz. Birimiz Beşiktaş’ta birimiz Kadıköy’de olsak da hiç telefon kullanmadan bir noktada buluşuyoruz. Mesela bugün Ati, çalmaya Beşiktaş’a gidecekti. Ben de oradan buraya geliyordum.

Ati: Evet, Başbakan gelmiş. Çalamadım.

Cano: Dolmuştan indim karşımda Ati! Benim indiğim dolmuşa binecekti. Aldım getirdim buraya. Böyle şeyler çok oluyor. Al işte bak; Fuat da geldi. Gerçi o başka, müzik yapmıyor ama... biz böyle buluşabiliyoruz.

Fuat: Ne yapıyorsunuz siz.?

Cano: Bak böyle senin gibi soru soruyor; biz de cevap veriyoruz.

Fuat: Konu ne? Şehir.

Fuat: Şehirse İstanbul'dur.

Hemen çözümleyelim o zaman. İstanbul nasıl bir şehir Fuat?

Fuat: Organik bir şehirdir; canlı canlı. Aynı hücre gibidir. Yaşıyor, yaşayan bir şehirdir. Garip. Organik. Canlı yani. Her tarafında başka bir mana vardır. İstanbul sevmese bu kadar insanı barındırmaz. Kadın gibidir İstanbul, kadın gibi; ne zaman ne yapacağı belli olmaz.

Cano: Fuat'ın dediği gibi sahiden de; bu şehir istemese bizi barındırmaz.

Fuat: Ama birkaç kez silkeledi, baktı düşmüyorsun... Aynı devenin yaptığı gibi, önce silkeledi sonra istediğin yere götürmeye başladı.

Bu şehir doğurgan değil mi?

Cano: İstanbul! Her an doğuruyor. Saniyenin altında bir zamandan söz ediyorum; bir bakış, bir gülüş... İstanbul'da her an bir şey üretiliyor ama tüketiliyor da. Bu öyle bir dengeye gelmiş ki, ya bu denge bozulup burası yerle bir olacak ya da her şey böyle devam edecek.

Fuat: Kesin öyle!

Bu risk mi güzel?

Cano: Sen bunu bir risk olarak görüyorsun, benimse yaşam biçimim. Bugün sokaktayım ama yarın belki en lüks bir apartmanın tepesinde sefa sürüyor olurum! Bu şehir böyle. Çok örnek var.

Son olarak eklemek istediğiniz bir şey var mı?

Cano: Benim söylediklerimi yayınlayıp yayınlamaman pek önemli değil. Teşekkür ederim.

Fuat: Ben de şehrin bir bölümünü anlatmaya çalıştım. Teşekkür!⁹⁸

Fotoğraf 3.1. Kara Güneş Grubu.

⁹⁸ <http://www.karagunes.rockmekan.com/haber-21391.htm>

3.2. Bir Sokak Müzisyeni: Tolga Burkay’la Yapılmış Röportaj

Ankaralı bir müzisyensiniz, müzik çalışmalarınıza da Ankara’da başlamışsınız. İstanbul macerası nasıl başladı?

Profesyonel müzik hayatım Ankara’da başladı ve 8 yıl sürdü. 1996 yılı sonlarıydı; tıkanıyorum hissettim ve hayatımda sık sık yaptığım gibi “gittim”. Okul bitmişti, bar müzisyenliği bunaltmıştı, yorulmuştum. O an hayatımda ne varsa, arkamda bırakıp, ceketimi ve gitarımı alıp kapıyı çektim, çıktım gittim. Gittiğim yer İstanbul’du ama aslında gittiğim yerin önemi yoktu, sadece gitmem gerekiyordu.

Uzun süre barlarda çaldıktan sonra, bar müzisyenliğini işin fahişeliği olarak görüp bırakmışsınız. Barlarda çalmanın sizi rahatsız eden yönleri nelerdi?

Doğru, ancak bu son derece subjektif bir değerlendirmedir, kişiseldir. Ömür boyu mutlu mesut bar müzisyenliği yapan/yapabilen insanlar tanıdım. Bu bir yaşam tarzıdır pek çok kişi için. Sanırım beni böyle düşünmeye iten temel sebep, özellikle o dönemde yapmak istediğim, sevdiğim müziğin ekonomik değerinin düşük olmasıydı. Yaşamak lazımdı, bunun da o zamanlar yegane yolu müzikten, kendi müziğinizden tavizler vermektir. İstemediğin müziği yapmanın, sevmediğin biriyle yatmaktan farkı yoktur. Bu yüzden sıkıldım, yoruldum.

Bir çok ülkede sokak müzisyenliği yapmışsınız. Japonya’da büyük ilgi görmüşsünüz. Nasıldı o dönem?

Bar müzisyenliğini bıraktıktan sonra bir işe girdim ve bir süre sonra işim gereği çok seyahat etmeye başladım. Müziği de çok özlediğim bir dönemdi. Seyahatlerime gitarımı götürmeye başladım. Her gittiğim ülkede, hem yapmam gereken işleri yapıyordum, hem de her fırsatta sokak müziği yapıyordum. Bu çılgınlığı yapabildiğim için kendimi hep özel hissettim. Japonya’da, ilk defa yanılmıyorsam 1999 yılında, Tokyo’da gençlerin çok takıldığı Shibuya semtinde, bir gece açtım gitarımı başladım söylemeye. Etrafımda cici bir kalabalık toplandı, bütün şarkılara eşlik ettiler ama söylediğim birkaç Türkçe şarkıya özellikle çok ilgi gösterdiler. Sonra onlara “atmasyon” Japonya şarkılar

söyledim, çok gülp eğleniler. O gece tanıştığım pek çok arkadaşım vardır hala. Sonraki yıllarda, Tokyo'ya her gidişimde, neredeyse her akşam bunu yaptım. Birkaç kez de, Japon müzisyenlerle, çok güzel sokak konserleri verdik.⁹⁹

Fotoğraf 3.2. Sokaktan gelen şarkıcı Tolga Burkay.

---

⁹⁹ <http://www.turkcerock.net/arsiv-konu-6806.0-tolga-burkay-roportaji.html>

3.3. Siya Siyabend'in Bir Solistiyle Yapılmış Röportaj

Aşağıda Siya Siyabend'in solisti Bizon Murat'la yapılmış bir Röportajın metni yer almaktadır.

Sokak müziğinden söz edelim mi?

- Türkiye'de sokak müziği yeni yeni başladı. ileride daha da yukarıya çıkacaktır. Biz sokakta çalacağız, bu müziği insanlara tanıtacağız diye karar verdik. Bir sevginin sevgiyi ateşlemesi gibi. İnsanlar coşacak. Ama gelenler haluk levent gibi çalmaya başladı. kötü oldu.

Siz neden sokakta çalma fikrine kapıldınız? Sokağın ruhunu mu taşıyorsunuz?

-Sokağın ruhu yok ki... İnsanların kasıtlı, burnu büyük hallerini çekmektense sokakta olmayı tercih ederiz. Babylon'da çalmak isteriz, ama Babylon'da çalmak için önce cd götürmen, ya da belli prosedürlere uyman gerek. Eğer müzik üzerine konuşuyorsak, önce o müziği dinlemeliyiz. Aslında kişiler önemli değildir. Mesela john cage korkunç bir yerdedir. Akıllı bir adamdır. Müziğinde de bunu görürsün. Onunla konuşurken atonal sesleri nasıl bastığını soramazsın. Sokakta çalan müzisyen topluluğuna da "ne zaman müziğe başladınız" sorusunu soramazsın. Bizim grubumuzdaki müzisyenlerin hepsi üniversite öğrencilerinden oluşur. Murat Boğaziçi'nden geldi, Devrim Yıldız Teknik'te okuyordu, Ahmet Mimar Sinan fotoğrafçılıkta... Türkiye haritası gibi aslında. Sindirilmesi zordur. Türkiye'de fazla müzik yapılmıyor. Pop piyasası birkaç aranjörle birkaç tonmaister'ın stüdyoda aldıkları kararlarla idare ediliyor. Endüstrisi var bu işin. Biz beyoğlu'nda, sokaklarda çalışıyoruz. Beyoğlu'nda zaten alt kültürler vardı, hazırıldı. Bize sadece biraz deşmek kaldı. Burada çok absürd şeyler de var. Absürd tiyatroyu bilirsin. Kara tiyatro da var.

Vahşet tiyatrosu da var. Ama bizde yok...

-(Gülüyor) güzel! Türkiye'de de deneyecekler yakında. soyadı Kumbaracıbaşı olan bir arkadaşımız vardı. sağlam bir kardeşimizdir. Onla müzik, tiyatro yapabiliyoruz.

düşünsene, insanların oturup konuşmak için örgütlenebilmesi bile o kadar zaman alıyor ki.. Ortadaki bir ürün üzerine düşünmek ve hareket etmek hep bir hiyerarşiyle oluyor.

Ya doğaçlama...

-Müzisyenlerin çoğu yaptıkları ürünün sanki birebir kendilerini ifade ettiği sanısına kapılırlar. Onlardan çıkan sesin, onların hissiyatı ile dinleyenlerin hissiyatı arasında kıyı tekneleri gibi durmadan karşıdan karşıya geçen ara sıkıştırmalar olduğunu sanırlar. İlk başta onu kırarsan, başka teknelerin de o adalara gittiğini düşünerek kırarsın... Geçenlerde Selim Sesler'i dinledim, daraldım. Selim Sesler cümbüş çalar aslında, çok iyi müzisyendir. Beraber de çaldık. Ağır bir trak kafasındaydık. O çaldı, biz de ona katıldık. Oradan biliyoruz adamın etkilenişimini, çağrışımlarını... Her zaman Babylon'da çalamaz, arada çalar. Çünkü biri kıllanmıştır, rahatsızdır ondan, belki yeterince entelektüel bulmamıştır yaptıklarını, yoz bulmuştur... Polisin sokakta çalarken seni copla dürtmesi gibi bir tavır o. O aralıkta yapılacak iki hareket var. Temiz bir delikanlı gibi alacaksın eline copu geçireceksin kafasına, ya da semiz bir delikanlı gibi öyle bir duruş duracaksın ki, o copu kullanamayacak. Ben bazen oyunlar oynarım. Copla dürter, duymazdan gelirim, daha başka bir şey çalmaya başlarım.

Polis çok mu rahatsız ediyor?

-Deli misin, ne diyorsun ya? Bir ara gözaltılar çoktu. Kek gibi yakalanıyorduk. Şimdi daha becerikliyiz yakalanmama konusunda.

Niye size bu kadar müdahale oluyor? Başkalarına da oluyor mu?

-Baskalarına izin veriyorlardı. Bizim şarkı sözlerimizden dolayı. Aslında biz zararlılardan değiliz. Faydalı olanlarıdır. Neye faydalı değiliz biliyor musun? Evet, biz faşizme faydalı değiliz. Ama Pir Sultan Abdal'dan söylüyoruz. O enerji insanlara değdiği anda, acayip kalabalık oluyor. İnsanların bu kadar başımıza toplanmasından da rahatsız oluyordu polis. Mis sokağın başındayız, polisler "bunlar kafayı yemiş, niye bunları dinliyorsunuz" diye bağıyordu. Çaldığımız da türkü ha. Bizde herkes her şeyi çalar. Film müziği de çalar. Bir duygudur o, o duygu sana müzik yoluyla akar.

Albüm çıkaracağınızı duymuştum.

-Yok canım. hayatımızın saçmalıklarından biridir o attığım imza. Büyük bir firmaydı, piyasa işi istiyorlardı. Kontrol altına almak istediler bizi. Onun için piyasada aranjörlük yapacak tiplerden birine vereceklerdi. Kral tv'dekiler gibi düşünen insanlar bunlar. Bizim kayıtları dinlediler, siz şarkıyı bitirmesini bilmiyorsunuz dediler. Amaç şarkıyı değiştirmek. Kayıt yapmak sunmak demektir, tamam mı? Mermer sunakta bir koyunun başını kesmekle bir prensesin başını kesmek arasında hiçbir fark yoktur. Ama bir lağım ağzında kesilmiş kelleyle, mermer sunakta kesilmiş kelle arasında fark vardır. Nettir. Askere gönüllü giden ile gitmeyen gibi. Askere istemediği için giden ve gönüllü giden adam arasındaki geçiş öğeleri de, eylemleri de farklı olacaktır.

Piyasaya karşı duruyorsunuz.

-Her şeyin bu kadar piyasa olduğu yerde nasıl piyasaya karşı duracaksınız. Yani sadece müzik yaparken mi piyasaya karşı durulabilir... Her an ve her yerde piyasaya karşı durmak gerekmiyor mu? O oluşum, sömürüyü destekleyen işlerdir zaten. Daha fazla piyasalaşmak istiyor muyuz, onu konuşalım mesela.

Peki konuşalım.

-Daha da mı piyasalaşmak istiyoruz? Biz azdık mı yani? O kadar çok mu istiyoruz? Neler verilecek karşılığında?

Tamam bunları konuşalım, karşı duruşunuzu!

-Karşı duruşumuz net değil. İnsan duruşu yani...

Memnuniyetsizlik söz konusu...

-Karamsarlık da var. Oturmuşuz buraya, ihtiyarlar heyeti gibi düşünüyoruz. Neden? Müzikten hayatı kazanmak derler ya, müzik her an duyulan bir şey. Herkesin mecburen dinlemek zorunda bırakıldığı bir sürü sesle berabersin zaten yaşantında. İzole olursan

korkunçlaşır, başka bir şey yaparsan, kafanda biraz kurguya girersen... Pollyanacılık oynamıyorum, başka bir şey de oynamıyorum. Şunu oynayabilirim, şunu oynamayabilirim; oyuna katılmakla katılmamak arasında. Siyahla beyaz arasında. Dışarıda kaç kişi silahla geziyor biliyor musun? Hele Beyoğlu'nda geceleri. Hem de ekiplere rağmen. Bu, buranın ahlakı olmuş. Siz geceleri Beyoğlu'na çıkıyor musunuz?

Tek başıma ürkerim.

-Biz geceleri genelde hep orada oluyoruz.

Pasif bir tavır hissediyorum sizde.

-Sana öyle geliyor. Öyle azgın adamlar var ki bu piyasada. Kaset teklif ediyorlar. 250 bin dolar ne kadar ediyor biliyor musun?

Hiç anlamam...

-Şimdi sana biri gelse, sadece şu sesi çıkarıyorsun diye 250 bin dolar teklif etse! (o arada o sesi çıkarıyor ve şarkıyı muhteşem söylüyor.) Neşet Ertaş mesela "gönül dağı var mı sana zararım" diyor şarkısında. Aslında en doğrusu şu anki halimiz. Yaşamlarımızda evet sürünüyoruz, acı çekiyoruz, sopa yiyoruz, bu doğru, küfür ediyorlar arkamızdan. Dedikleri kadar pisliğiz aslında, doğru yani. Daha ne bekliyoruz? Ülkede yakın zamana kadar savaş vardı. Doğu kimlikli insanlar paketleniyordu, biz de aşağıya, Dolapdere'ye inmek zorunda kalıyorduk. İnsanların acılarını, diğer müzisyenlerin acılarını kavradıktan sonra buradaki neon ışıklı kocaman cadde aslında kimisi için K. İskender'in veya büyük İskender'in yürüdüğü yol, kimisi için Zeus tapınağına çıkan yol... Aslında söylemek istediğimi söyleyemiyorum, deminden beri saçmalıyorum; önemli olan oradaki sounddur. İstanbul'dan bir sound çıkarmakla meşgulüm. Taşı sıkıp suyunu çıkaracak delikanlılarız.

İyi müzisyenlersiniz, bir çok insan da sizi dilden dile dolaştırıyor.

-Ne diyorlar? Arızalı mı diyorlar bizim için?

Arızalı mısınız bilemem, ama ben sizi sırtına eyer vurdurmayan atlara benzetiyorum. yabanişiniz, evcilleşmiyorsunuz...

-Bu batıyor değil mi insanlara, açık açık söylesene. (Bu arada Dede Murat lafa giriyor)
İkimizin de çocukluğunun geçtiği yerler birbirine benzer.

Neresi?

Dede Murat: Elazığ ile Tunceli arasında geçti çocukluğum.

Bizon: Benim de Kerem Ali dağlarının yanında. Eskişehir, Adapazarı arasında. toprağa yakındık.

Tarzınız da aşık deyişleri, türkülerle süslenmiş.

Bizon: Biz şehir kültürüne uymak için bu müziği yapmıyoruz. kentsoylular için olabilir, ama sonradan şehre gelmiş, arada kalmış o yozluk için değil yani. Ben belimde silah taşımam.

Siz dönem dönem evlerde, dönem dönem de sokaklarda yaşıyorsunuz.

-Evler patlıyor.

Nasıl yani?

-Çok basit. Gelen giden çok olduğu için. Arada tinerçi çocuklar da geliyordu. Bizim apartmanda çocuk tiner çekmez ki! Oraya bilgisayar öğrenmeye geliyordu bazı çocuklar. Devrim öğretiyordu bilgisayarı, öyle bir kavradı ki çocuk, hayran hayran bakıyorduk ona. Bu, yapımcının bize kiraladığı evde oldu. Papımcı bunu duyunca, "artık kiranızı ödemiyorum" dedi. Dışarıda kar yağıyordu. Ufacık çocuklardan söz ediyoruz, on iki yaşlarında, herkesin tırstığı. Onlar tecavüz edemez, çünkü zaten onların pipileri büyümüyor. Öyle bir durum var. Küçük çocuklar daha çabuk batıyor. Duygusal anlarımızın kırılması gibi.

Barlarda da olay çıkarıyormuşsunuz. havada sandalye, masa falan uçuşuyormuş.

-Bodyguard arkadaşını döverse ne yaparsın? Şu Türkiye'deki erkeklerin ırza geçilme korkusu vardır ya. Çok net söyleyeceğim, bu korku yüzünden ırza geçer. Bu korkuyu da açık açık konuşamazlar. Haydar dümen'in ağzına yakışır aslında bu. Onun söyleyebileceği bir şey. O aptal programlara çıkıp o aptal konuşmaları yapacağına arada bir şunları söyleyebilse.

Sokakta yaşamak tehlikeli değil mi? Yoksa siz mi daha tehlikelisiniz?

-Bir akşam bir olay olmuştu. Tehlike konusunda, keşke sana anlatabilseydim, ya da filmini çekebilseydim; tehlike nedir, ne anlama gelir? Ya da tehlike anında antrakta çıkmak ne demektir.

Sonuçta tehlikeyi yaratan yine insanın kendisi değil mi? Bazen en masum insan bile kendini korumaya çalışırken karşısındakinden daha tehlikeli olabilir.

-Doğru, ben bunu en iyi uyuşturucu kullananlarda gördüm, anladın mı? Kimyasal maddeleri kullananlarda olabilir, tiner kullananlarda... İnsanların yüzüne dikkatli bakıyor musun? Gözlerinin içindeki ışıklara bakmak lazım. Hayatta da böyle oluyor aslında. Bunları kaydediyor musun bilmiyorum ama aralarda, geçişlerde tınılar atlıyor mesela, hemfikir olduğumuz zaman duruyoruz (uzun bir süre susarak duruyor).

Mekanınız hep Beyoğlu mu?

-Yok, nerede olduğumuzu bilmiyoruz aslında. Plan proje yok. Yani plan projeden geçtik biz artık. Hayatını kurtarmaya çalışan bir sürü insanın içersinde sorumluluk duygusu var. Benim çocuğum olsaydı böyle düşünemezdim herhalde. Öte yandan, açık bir önerme bu. Yani iddia makamı değil. Radyo programı gibi röportaj yap aslında, eğer müzisyenlerle yapıyorsan. Masa başında çay içerek röportaj yapıyoruz... (Dede Murat'a dönerek şu yağmur da başlamadı gitti. Birazdan başlar ama. Yağmur başlasa da işçiler dinlense. Senle karşılaşmadan önce işçiler iskele kuruyordu, biz de onlara bakıyorduk. İşimiz

oydu yani. Şimdi aklıma onlar geldi. Birazdan biz senle röportaj yapacağız. Hep öyle oluyor.

Temkinliyim size karşı.

-Biz iç çamaşırıyla da dolaşıyoruz; ama kimseye durup dururken bir şey yapmayız. Çay içip duruyoruz, kahve yok mu? (birazdan kahve geldiğinde şaşırıyor) Keşke bizim kadınlarımızdan biri de burada olsaydı, tamam mı, onlarla da böyle iletişim kurabilirdin. Şarkı söyleyen kadınlara dikkat ettin mi hiç? Patti Smith dinledin mi?

Evet. Şu kaybetme duygusundan söz etsek.

-Bu ülkede kaybetmekten çok, kaybolanlar var.

Şiir yazdığını duymuştum. O şiirlerle nereye ulaşmaya hedefliyorsun?

-Evet, öküz'ün son zamanlarında, oradaki hiyerarşi dostluğa dönüştüğünde - biz uzaktan izliyorduk- aslında nedenini anlamıyorum, izlediklerini yazan insanların oluşturdukları otonomlar - tam otonom diyebilir miyiz bilmiyorum- bunlar izlenmeyebileceklerini ya da gerçekten başka bir tarafından algılanabildiklerini net olarak hissettiklerinde nereye kaçarlar? Yani tanrı sen ne yaparsın destin olandan kırılıp dökülünce. Sanırım Rilke'nin bir dizesiydi. Çok emin değilim ama, onun yazmış olabileceğini algılıyorum.

Niye daha çok insana ulaşma kaygınız yok?

-Öyle bir kaygımızın olmaması çok doğal. Bizim ne yaptığımızı biliyor musun? Tek doğru biz değiliz. Arada dikkat et radyo programlarına, özellikle fm kanalına. Alt frekanslar veriyorlar. Sesle ilgilenirsen eğer, sesi duyma eşitleri ile ilgilenmiş oluyorsun. Bilmesen bile matematiğe bulaşıyorsun. Bu durumda seslerin matematiğine, fiziğine aktığında seslerin frekanslarını duyacaksın. Duymama şansın yok. Bunu bilinçli olarak yapıyorlar aygıtlarıyla. Müzik üretimini dışında Passengers'ın panoraması gerçek oldu belki de. John Carpenter'ın filmi. Filmlerindeki kahramanlarına bakarsan o da pislik bir adam aslında. Sen pislik yapabilirsin diyor. Yapamaz mısın? Ben yapabilirim, hepimiz

birilerine, mesela alt komşumuza yapabiliriz mesajı var. Neler duydunuz bizim için, onu duyalım.

Pek çok şey de denilebilir, ya da hiçbir şey.

-Bizi hizaya getiremediklerinden söz etmiştin ya. solcu mal sahiplerinden nefret eden ayılarız biz. solcu kafasının kırılmadığı, yeni modern bir şey ararken dogma haline dönüşenlerden nefret etmeye başlamak üzereyiz galiba.

Nerdeyse şarkı söyleyeceksiniz.

-Nerdeyse...

Kaç demonuz var.

-Bilmiyorum. Aslında her kayıt bizim için dinlenecek bir şey oluyor. Aslında demo dinlenecek bir şey mi bilmiyorum. Albüm dinlenecek daha iyi bir şey mi onu hiç bilmiyorum. Harbiden de iyi müzik var, kötü müzik var. Aklıma takıldı, şimdilerde bireyin üzerinde duruyorlar ya. Çıkan son kitaplara bak, bireyi parçalıyorlar. Alt kültür arayışı aslında, alt kültürün var olduğunu zaten görmeyenlerin arayacağı bir şey. Neyle ilgili örnek vermek istersen ver, ama örneklerle anlatmak biraz harakiri gibi. Yaşamdan söz etmek zor iş. Sen neden zevk alırsın?

Yazmaktan...

-Çok hoştur ya! Resim yapmak gibidir. Coşa coşa, patlaya patlaya yazar insan. Zor sizin işiniz, çok zor! Birileriyle röportaj yaparsanız, onlar da atıp tutacak. Ki atma tutmanın dışında bir dizi iyi sohbetler lazım. Dayanılmaz sohbetler! Bir sohbeti veya konuşmayı bir müzik gibi dinlemek, ya da başlatabilmek. Siz caz dinliyor musunuz?

Evet dinlerim..

-Peki John Cage'in cazı aşağılayan makalelerini biliyor musunuz?

Bilmiyorum...

-Neden böyle bir tavır aldığımı algılayabiliyor musunuz?

Ben sorayım, neden?

-Öyle düşünüyorum. Böyle bir tavra girmesi de iyi. Başka bir manada şüphe oluşturuyor. Aslında kalıplaşmış şeylerden rahatsız. Kalıplaşan şeyleri bir kalıba döktüğün an, kalıp olur. Daha önce ramakçıda çalışmışım, ramakçının işi potalarda olur. Potalarda altın olur tamam mı, onu ayıklarsın. Sana toz halinde gelir, bir sürü işlemden geçirirsin, en sonunda yapılan işlem şöyledir: çok yüksek ısıda ateş verirsin ve ateşte toplanır altın. Bir sürü materyal kullanılır o arada. Altının ateşin kendisi olması ilginçtir, semah dönmek gibidir.¹⁰⁰

Fotoğraf 3.3. Siya Siyabend Grubu.

---

¹⁰⁰ <http://www.uludagsozluk.com/k/sokak-muzigi/>

3.4. Amerikalı Sokak Müzisyeni Ben Hinton'la yapılan röportaj

Neden sokakta müzik yapıyorsunuz?

Ben: Amerikalıyım. Altı aydır Türkiye'deyim. Müzik yapıyorum, hayatın tadını çıkarıyorum, iyi vakit geçiriyorum.

Seni gitarını çalarken gördüm, başka bir enstrüman çalıyor musunuz?

Ben: Evet. Davul (perküsyon) çalıyorum. Davul çalmakta gitardan daha ustayım ama insanlar sokakta bundan çok etkilenmiyor, heyecanlanmıyorlar. Bu yüzden Türkiye'ye getirdim. Aslında müzisyenden daha iyi bir şairim.

Yani Bob Dylan gibi mi?

Ben: Evet ama benim sesim ondan çok daha kötü. Çok fazla şiir yazıyorum. Ben kendimi gerçek bir sokak müzisyeni ve sokak sanatçısı olarak değerlendiriyorum.

Sokakta şiir okumak mı yoksa gitarla müzik yapmak mı daha iyi?

Ben: Cadde'de gitar çalınca insanlar tepki veriyorlar, heyecanlanıyorlar. Bende bu yüzden sokakta gitar çalıyorum. İnsanları heyecanlandırmak için. Eğer insanlar şiire böyle tepki verseydi, şiir okumayı tercih ederdim. Çünkü benim için çok daha anlamlılar, kalbimden geliyor (gerçekten ne hissettiğimi yansıtıyorlar). Müzik benim için ikinci sırada.

Neden Türkiye'de caddede müzik çalmayı tercih ediyorsunuz?

Ben: Türkiye'deki müziği çok seviyorum. Türk bir kızla bir süredir beraberim. Onun sayesinde Türk müziğiyle tanıştım. Değişik ritimleri seviyorum. Sokakta çalmayı seviyorum çünkü o dünya gerçek. Sokak müziğini gerçek müzik olarak görüyorum. İnsanların müziğimi sevip sevmediğini, ne hissettiğini o anda görebiliyorum. En gerçek dünya bu. Eğer sokak müziğinde başarılı olursan, her yerde başarılı olman mümkün.

Daha önce sahneye çıktınız mı?

Özgür: Evet. Daha önce San Francisco’da sahnede performans sergiledim. Sonda Nebraska ve Alabama’da çıktım.

Sahne ve sokak performansı arasındaki fark nedir? Hangisini tercih edersiniz?

Ben: Dürüst olmak gerekirse, sokağı tercih ederim. Daha önce söylediğim gibi, sokak çok daha gerçek. Sahnede seni seyirciden ayıran bir duvar varmış gibi. Onlara ulaşamıyorum, yaklaşamıyorum. Benden ayrılır. Bu yüzden özel değil. Oysa sokakta insanlarla aramda özel bir bağ var.

Çok daha heyecanlı değil mi?

Ben: Evet. İnsanlardan tepki alınca ben de çok heyecanlanıyorum. Müzisyenlerin en büyük hayali insanlar tarafından sevmektir. Tersini söyleyen olursa, bilin ki yalan söylüyor.

Amerika’da çalmakla Türkiye’de çalmak arasında ne fark var? İnsanlar ve kültür açısından?

Ben: Tabi, büyük bir fark var. Amerika’da daha çok San Francisco sokaklarında çaldım. Orada insanlar benimle sürekli dalga geçerlerdi. Fakat çok para kazandım. Ama bu işi para için yapmıyorum. Orada insanlar bana ya bayılırdı ya da nefret edelerdi. Ya da direk yanımdan geçer, ilgi göstermezlerdi. Ama burada insanlar daha duyarlı. Hiç negatif enerji almıyorum. Dediğim gibi kimse bu işi para kazanmak için, bir milyarder olmak için yapmaz. Ama burada insanlar daha hassas, hiç negatif enerji vermiyorlar. Daha az para kazanıyorum ama Türkiye’yi Amerika’ya tercih ederim.

Yani bu işi para için yapmıyorsunuz?

Ben: Hayır. Ancak yatacak bir yerim olması lazım ve tabii ki soframa koyacak bir ekmek. Eğer para kazanmak isteseydim, Amerika'ya gider marangoz ya da bankacı olurum.

Biz sizinle İstanbul, Taksimde çalarken tanıştık. Başka yerlerde çaldın mı?

Ben: Evet Ankara'da çaldım. Bir kız arkadaşımın ailesini ziyaret ediyorduk. Türkçe bilmediğim için Türkiye'de sokakta çalamayacağımı düşünüyorlardı. Şaka yaptığımı sandılar ama sonunda adını hatırlamadığım bir yerde çaldım. Fena değildi ama İstanbul insanları geniş görüşlü, daha sofistike kişiler. Orada insanlar benim enerjimi hissetmediler.

Yani İstanbul sokaklarında müzik yapmak daha mı zevkli?

Ben: Evet, en azından benim müzik tarzım için. Söylediğim gibi ben aslında bir şairim, geleneksel bir sanatçı değilim. Dolayısıyla buradaki insanlar daha vizyonu geniş geliyor bana.

Sokaktaki tehlikeler, zorluklar hakkında ne düşünüyorsun?

Ben: Uyuşturucu bağımlıları var, sokak çocukları var. Gitarımı çalacakları diye korkuyorum.

Ama onlar sokakta yaşıyorlar.

Ben: Ben sokakta değil, kız arkadaşımın bir apartman dairesinde yaşıyorum.

Ama siz onların sokaklarından para kazanıyorsunuz.

Ben: Ama ben insanları eğlendirerek para kazanıyorum. Onlarsa dilenerek, rahatsız ederek para kazanıyorlar. Amerika'da polis bana ceza keserdi. Günde yetmiş beş dolar kazanırken, üç yüz elli dolar ceza ödemek zorunda kaldığım günler oldu. Arada çok

büyük bir fark var. Eğer iki kere yakalanırsan seni hapse atıyorlar. İnsanlar bazen çok sinirlenebiliyorlar, sana bir şeyler fırlatıyorlar. Bazı arkadaşlarımdan dayak yediği bile oldu. Çaldıkları müziği beğenmeyen insanlar dövmüş. O nedenle burası daha iyi, uyuşturucu bağımlılılarıyla mücadele edebilirim, çok da sorun değil.

Ama Türkiye’de de sokakta müzik yapmak yasalara aykırı dimi?

Ben: Evet ama burada polis daha anlayışlı. Türkçe bilmediğim halde benimle konuşmaya çalışıyorlar, beraber gülüyoruz. Amerikalı olduğumu duyunca çok ilgi gösteriyorlar. Onlara Hotel California şarkısını çalmamı istiyorlar. Yani hiç sorun yaşamıyorum. Başkalarının şikâyetçi olduğunu duydum ama belki Amerikalı olmam bana fayda sağlıyordur.

Sokak müziğinin geleceği hakkında ne düşünüyorsunuz?

Ben: Bu akım asla bitmeyecek, sokak müziği durdurulamaz. Avrupa’da bu olaya destek var, tarihi bir geçmişi var. Bu nedenle orada sokak müziği bir pazar. Ben lisede müzik teorisi okudum ve Avrupa’da Sokak müziği tarihi neredeyse yazılı tarihe geçildiğinden beri var. Dolayısıyla orada bir pazar var. Amerika’da durum farklı. Bende San Francisco da, Los Angeles’ da çaldım, buralarda da bir pazar var ama Newyork’ta çalacak yer bulmak zor.Chicago’da yer yok.New Orleans, Miami ise unut gitsin. Bizim kültürümüz buna uygun değil. Bence Amerika’da sokak müziği çok da uzun süre devam etmeyecek. Ama Avrupa’da sürecektir.

Birkaç yıl önce Newyork’ta sokak müzisyenleri için bir yarışma vardı.

Ben: Evet, bunu duymuştum. Ama Newyork’ a gidip gerçeği görmemiz gerek. Newyork’ta kaç cadde olduğunu ve gerçekte kaç sokak müzisyeni olduğunu görmelisiniz. Ancak metroda çalabiliyorlar. Resmen caddeden yer altına itilmiş gibiler.Bu çok üzücü bir şey.

Sokak, sokak müziği, şehir müziği, hakkında düşünceleriniz nelerdir?

Ben: Bence, sokak müziği Şehir müziğinin geğirdiği evrimin ilham kaynağı. Sadece müzik için değil, genel olarak Şehir kültürü üzerine etkili. Ben Amerikalıyım. Bu yüzden break dansı örnek verebilirim. Break dans bin dokuz yüz altmıŐlarda Newyorktaki fakir siyahi çocuklar tarafından baŐlatıldı. Bin dokuz yüz seksenlerden sonra bütün dünyaya yayıldı. Ya da blues müzik. Blues da bin dokuz yüz otuzlarda sokak müzisyenleri tarafından baŐlatıldı ve Nat King Cole, B.B.King ve Louis Armstrong gibi dünya starları yarattı. Break dans sanat olarak bile kabul görmezken, Şu anda dünyanın en büyük müzik akımı haline geldi.¹⁰¹

---

¹⁰¹ Ben Hinton, kişisel görüşme, 10 Eylül 2007

3.5 Karagüneş Grubuyla Yapılmış Röportaj

Sizi genelde taksimde görüyoruz. Kendinizden bahseder misiniz?

Karagüneş: Evet, genelde taksimde çalışıyoruz. Bazen Beşiktaş'ta. Başka yerlerde çalışıyoruz. Türkiye'de dolanıyoruz aynı zamanda bazen ama tabii ki İstanbul'da yaşadığımız için çoğunlukla İstiklal caddesinde çalışıyoruz.

Grubunuzun ismi nedir?

Karagüneş: Karagüneş

Ne zamandan beri çalışıyorsunuz?

Karagüneş: Yani yıllardır çalışıyoruz diyebiliriz. Bizden önce siyasiyabend çalardı. Halada çalışıyor tabii ki. Böyle siyasiyabend, karagüneş ortak bir tayfa var. Onlar çalışıyor kendi halinde.

Ortak arkadaşsınız aynı zamanda?

Karagüneş: Evet

Peki, neden sokaklar? Sokağın sizin için önemi nedir? Neden buralarda çalmayı tercih ediyorsunuz?

Karagüneş: Yani sokakta bir büyü var diye düşünüyorum. Yani burada bir etkileşim oluyor. En güzeli o. Yani bugünlerde savaş varken gündemde biz biraz olsun halka söylediğimiz bu şarkılarımızı, sevgiyi ve farklı şeyleri hatırlattığımızı düşünüyoruz.

Peki, enstrümanlarınızdan bahseder misiniz?

Karagüneş: Bu enstrüman bir İran çalgısı. İran geleneksel çalgısı. Elli altmış sene önce özellikle bu topraklarda da çalınıyormuş, biliniyormuş ama çok pratik bir alet olmadığı için biraz geri planda kalmış. Unutulmuş bir saz.

İsmi nedir?

Karagüneş: Santur. Yani Hintlilerinde santuru var, Yunanlılarında var ama bu İran santuru.

Peki, sizin tanışmanız nasıl oldu santurla?

Karagüneş: Siyasiyabend'ten Ahmet var. O tesadüfen görmüş ve çalmaya başlamıştı. Bizde ondan gördük, heves ettik ve çalmaya başladık.

Peki, çaldıklarınız kendi besteleriniz mi?

Karagüneş: Türküler çalıyoruz. Âşık Veysel'den ve Pir sultan'dan da çalıyoruz ama kendi doğaçlamalarımızda oluyor, kendi şarkılarımız da var. Özellikle Karagüneş cd'sinde özellikle özgürün yaptığı besteler var. Yani Türkü yorumları ve kendi bestelerimizde var.

Demo albümünüz var sanırım.

Karagüneş: Evet

Peki, burada çalmanın zorlukları nelerdir? Genel olarak.

Karagüneş: Yani çok değişken. Hava muhalefeti yoksa Zabıta ya da polis muhalefeti oluyor. O da yoksa çok rastlamıyoruz gerçi ama hani kötü bir tepkiye insanlar bakımından rastlamıyoruz ama bazen işte zabıta ve polis sorun çıkartıyor.

İnsanları tepkisi iyi diyorsunuz?

Karagüneş: Evet genel olarak iyi.

Genel açıdan İstanbul'daki veya Beyoğlu'ndaki sokak müziğini nasıl buluyorsunuz veya nasıl değerlendiriyorsunuz?

Karagüneş: Sokak müziğini düzenli olarak yapan dört veya beş tayfa var bildiğim kadarıyla. Biz senelerdir çalıyoruz. Hani hiç dökülmeyen, çünkü birileri gelir, birileri gider de. Böyle değişmeyen dört, beş grup var. Onları da güzel buluyorum. Sazcı kör amca var. O benim favorimdir. Şahanedir. İşte gazi baba var ney üfler. O da ayrı bir güzeldir. Öyle küçük küçük gruplar var. Yani iyide buluyorum. Canlı bir şey. Yani çok değişik güzel ifadelere rastlıyorum. Zaten Beyoğlu'nun biraz büyüğü ve sürprizi de o. Yani her an böyle güzel bir şeyle karşılaşabiliyorsunuz.

Beyoğlu demişken. Birçok yerde çaldığınız söylediniz. Peki, Beyoğlu'nun diğer yerlerden farkı nedir? Özellikle sizi motive eden veya bir büyü mü var? Çünkü genelde hep buradasınız.

Karagüneş: Aslında o büyü birçok sokakta var. Burası çok büyük olmanın getirdiği bir şey var. Yani sokak her yerde sokak, zabıta her yerde zabıta. Aslında o biraz sizin ruh halinize ve saçtığınız ışığa da bağlı bir şey. Yani güzellik saçıyorsanız o güzellikle geri geliyor bir şekilde.

Müziğiniz bu kentin bir parçası mı? Yani bu kentin müziğine çok katkısı olduğunu diyebilir misiniz? Yani İstanbul olarak.

Karagüneş: Yani evet ben ve tayfamın ve birçok çalgıcının bu katkıyı yaptığını düşünüyorum. Ortamı yumuşattığını, bir şeyleri o gündelik hayata kaptırmışken insanın bir dur demesini. Zamana karşı küçük bir şey yapıyoruz. Yani bir şey hatırlatıyoruz gibi geliyor bana. Çünkü kelebek etkisine inanıyorum. Yani bir gülümse yayılıyor. O ona gülümsüyor. O ona gülümsüyor ve bir bakıyorsun ki elli kişi güzel bir ruh haliyle ayrılıyor buradan. Bundan daha değerlisi yok.

Anladım. Bunun dışında başka bir şeylerle de uğraşıyor musunuz? Veya bunu sadece zevk için mi yapıyorsunuz?

Karagüneş: Bundan aslında karnımızı da doyuruyoruz ve kendimizi ifade ettiğimizi de düşünüyoruz aynı zamanda. Moraliniz yokken, hava da çok soğukken ve zabıtada çaldırılmıyorken, biraz moral bozucu oluyor ama çalmak zorundayım. Çünkü acım. Bir

köşe buluyorsunuz çalışıyorsunuz. Karnınızı doyuruyorsunuz. Başka işlerde de çalışırız ama ben genel olarak insanın gerçekten keyif aldığı işi yapmasını tavsiye diyorum. Mutluluksa derdimiz. Mutlu olmak gibi bir derdimiz varsa.

Peki, fazla uzatmayayım ve sizinde vaktiniz almayayım. Karagüneş için sokak nedir tam olarak, sokağın anlamı nedir?

Karagüneş: Sokakta böyle zengininden tut işte fakirine her türlü insanın birleştiği bir alandır ve orda inan olduğumuzu anlarız, fakirlik, zenginlik yoktur. İnsanlık vardır ve işte sevgi vardır. Bunu hatırlarız ve hatırlatmak durumundayız birbirimize.

Son olarak bir şey sormak istiyorum. Kara güneşin geleceği nasıl olacak? İlerde başka bir yerlerde görebilecek miyiz sizi?

Karagüneş: Biz televizyon programlarından özellikle kaçınıyoruz. Yani uzun süre albüm yapmamaya da direndik ama sonra baktık ki aslında çok da anlamlı değil. Ama bir yandan şunları da gördük. Kendi kayıtlarımızı kendi imkânlarımızla yapabiliyoruz aslında. Hani milyonlara ulaşmıyor ama ben eminim ki birebir verdiğimiz cd'ler yerini buluyor, elden ele dağılıyor ve legal anlamda albümü olmayıp da en çok dinlenen gruplardan biri olduğumuzu zannediyorum. Siyasiabend'te öyle Karagüneş'te öyle. O yüzden bu güzel gidiyor. Hani arkadaşın arkadaşları üzerinden de gidiyor bu cd'ler. Türkiye'ye ve dünyaya yayılıyor. Böyle çok daha keyifli.

Direk dinleyiciye ulaşmak?

Karagüneş: Direk. Birebir.

Birde şehir müziği deyince aklınıza neler geliyor. Öyle bağıyım. İstanbul'un şehir müziği deyince Karagüneş olarak.

Karagüneş: Yani özellikle şehirde olduğumuz için şehir müziği denilebilir ama biz şehir müziği, köy müziği, kasaba müziği öyle şeyler yapmıyoruz. Biz sadece müzik yapıyoruz ve mümkün merteye, Âşık Veysel'de çalışırsak bunu kendimizce çalışıyoruz

aslında, yorum getiriyoruz. Belki birçok müzisyenin yapmadığı şeyi yapıyoruz. Biraz doğaçlamalarla gidiyor bu işler. O da bir yolculuk bilinmez bir yolculuk ve biz o yolculuğa bazen çıkabiliyoruz bazen çıkamıyoruz. Çünkü ısmarlama bir hadise değil.

Çok teşekkür ederim. Her şeyin istediğiniz gibi olmasını dilerim.

Karagüneş: Rica ederiz.¹⁰²

---

¹⁰² Karagüneş, kişisel görüşme, 23 Ekim 2007

3.6 Sokak Müzisyeni Can Tatlıparmak'la Yapılan Röportaj

Kendinizden biraz bahsedebilir misiniz?

Can Tatlıparmak: Ben bin dokuz yüz altmış dört yılında İstanbul'da doğdum. Türkiye'nin çeşitli illerinde yaşadım. Bursa, Adana, Mersin, Ankara, İzmir, Bodrum yurtdışında da yaşadım Amerika'da, Türkmenistan'da. Resim, heykel ve müzikle uğraşıyorum uzun zamandır. Sokakta çalmaya gelince patronum olsun istemiyorum. Bağımsız bir iş yapmak istiyorum. Bu da yapabileceğim en bağımsız işmiş gibi görünüyor. Canım isterse çalışıyorum, canım istemezse de çıkıp gidiyorum. Üşürsem giriyorum, üşümezsem çalışıyorum. Bağımsız olmak için, özgür olmak için. Başka da bir sebebi yok. Hani az para kazanıyorum. Pek para kazanamıyorum. Barlarda belki daha fazla para kazanabilirim ama uzun zaman barda çaldım ve rahatsız oluyor barlarda çalmak. Bir kere çok içki içmek zorunda kalıyorsun ayrıca patronlarla anlaşamıyorum ben. Bilmiyorum doğuştan sanırım. İki gün sonra gürültü kavga çıkıyor. Bu yüzden böyle bir şey seçtim. Bu arada resim eğitimi gördüm. Resim yapıp, zaman zaman sergiler açtım. Bazen oradan satış yapıyorum. Yani benim için çok sorun olmuyor sokakta çalmak. Yani önyargılarımdan sıyrıldığım için rahatım.

Peki ne gibi zorlukları var burada çalmanın?

Can Tatlıparmak: İklim koşulları zor oluyor. Sıcak ya da soğuktan zorluk çekebilirsin. Birde zabıta ve polisin verdiği rahatsızlıklar var. Gerçi bir aydır rahatsızlık vermiyorlar. Onlarda alıştılar herhalde. Ondan öncesinde geçen sene aletlerimi kırdılar ama. Trompetimi ve gitarımı kırdılar. Fakat onların yapması gereken görevleri ve sorumlulukları var. Bu yüzden çok da kızmıyorum onlara. Şimdi biraz daha rahatız ama. Kışın bile çaldığımızı gördükler, ihtiyacımız var bıraktılar bizi herhalde.

Ne gibi şeyler çalışıyorsunuz? Kendi besteleriniz mi?

Can Tatlıparmak: Kendi bestelerim var onları çalışıyorum. Caz parçaları var, türkçe parçalar var. Aklıma o ne geliyorsa onu çalışıyorum. Belli bir tutarlılık yok. Ne gelirse onu çalışıyorum. Ya da birisi isterse onu çalışıyorum. Yani biliyorsam çalışıyorum.

Müziğiniz üzerine kimler etkisi var? Hangi grupların veya kişilerin?

Can Tatlıparmak: Şöyle diyeyim. Aslında yirmi beş senedir gitar ve beş senedir de trompet çalıyorum. Caz daha çok dinledim ben. Klasik müzikle başladım ben. Klasik gitar çaldım on sene kadar. Daha sonra parmağımda bir yaralanma oldu. Trompete geçtim. Klasik gitar çalamamaya başladım ama yine de çalıyorum. Etkilendiğim kişiler Miles Davis den hoşlanıyorum. Türkülerden hoşlanıyorum. Otantik hallerinden. Yorumlanmış hallerinden değil.

Birçok yer gezdiğinizi söylediniz. Peki, buranın özelliği ne? Neden Beyoğlu'ndasınız şu anda?

Can Tatlıparmak: Yirmi senedir Beyoğlu'nda yaşıyorum. Bu atmosfer hoşuma gidiyor. Kendime daha uygun hissediyorum bu atmosferi. Kalabalık hoşuma gidiyor. Kalabalıkta kaybolmak, kalabalıkta sıradan olmak güzel bir duygu bence.

İnsanların size bakış açısı nasıl? Belli bir kitleniz var mı?

Can Tatlıparmak: İnsanların bakış açısı çok değişiyor tabi. Beni tanıyan insanlar var burada, tanımayan insanlar var. Çok anormal bakanlar, sokakta trompet çalmanın âlemi ne diyenler. Ya da iyi ki çalıyorsun diyip dans edenler oluyor. Her çeşit tepkiyi alabiliyorsun. Değişiyor yani tepkiler. Gaspçılarla, soyguncularla bile uğraşıyorsun. Gelip aletini çalmaya çalıyorlar.

Diğer sokak müzisyenleri hakkın ne düşünüyorsunuz?

Can Tatlıparmak: Hepsi arkadaşım. Hepsini seviyorum. Düzgün insanlar. Yeni gelenler var. Tulum çalan ve kemençe çalanları tanımıyorum. Onun dışında herkesi tanıyorum aşağı yukarı.

Geçmiş ve günümüz olarak değerlendirseniz sokak müziğini, ne gibi farklılıklar var?

Can Tatlıparmak: Şimdi yaygınlaştı. Ben seksen iki ve seksen üç yıllarında da çalışıyordum. Her çaldığımda da karakola götürüyorlardı. Biraz da orda çaldırıyorlardı. Sorun çıkmıyordu aslında ama bir, iki saatimi alıyoyuyorlardı. Şimdi böyle bir şey yok. Alıştı insanlar. Anladığım kadarıyla bu oturmuş bir meslek oldu. Çağ değiştikçe yeni meslekler türüyor. Daha çok hizmet sektörü üzerine çeşitleniyor. Bu da bir çeşit hizmet sektörü aslında bence.

Size çok teşekkür ederim.

Can Tatlıparmak: Rica ederim.¹⁰³

---

¹⁰³ Can Tatlıparmak, kişisel görüşme, 23 Ekim 2007

IV. BÖLÜM: KÜLTÜR YÖNETİMİ BAĞLAMINDA SOKAK MÜZİĞİ VE SOKAK MÜZİSYENLERİ'NE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA VE SONUÇLARI

4.1. Araştırmanın Amacı

Sokak müziği hakkında insanların görüşlerini almak ve bunun yanında ileriye dönük önerilerde bulunmak.

4.2. Araştırmanın Önemi

Sokak müziği günümüzde ülkemizde ve yurtdışında büyük gelişme göstermektedir. Nedenlerinin ve toplum üzerindeki etkilerinin incelenmesiyle elde edeceğimiz sonuçlar bize bu konu hakkında bilmediğimiz birçok yönü gözler önüne sereceği şüphesizdir. Bunun yanında kurumlara bu konuda yapabilecekleri faaliyetleri ve sokak müziğinin eksik yanlarının düzeltilmesi ve gelişmesi yönünde fikirler vereceği ve bu konu ile ilgililere kaynak niteliği taşıyacağı umulmaktadır.

4.3. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma İstanbul'un merkezi bölgelerinden seçilen deneklerle sınırlıdır.

4.4. Araştırmanın Örnekleme ve Yöntemi

Araştırmanın örnekleme İstanbul'un merkezi bölgelerinden kolayda örnekleme yöntemi ile seçilen 150 denekten oluşmaktadır. Bu deneklere 10 sorudan oluşan anket uygulanmıştır. Elde edilen veriler anlamlı bir ifade teşkil etmesi için SPSS programı kullanılarak değerlendirilmiştir.

4.5. Araştırmanın Sonuçları

Cinsiyet

	Sıklık	Yüzde	Gerçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
bay	75	50,0	50,0	50,0
bayan	75	50,0	50,0	100,0
Toplam	150	100,0	100,0	

Tablo 1.1. Ankete Katıların Cinsiyet Durumları

Araştırmaya katılan deneklerin yetmiş beşi kadın ve yetmiş beşi erkektir.

Yaş

	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
18-25	63	42,0	42,0	42,0
26-33	73	48,7	48,7	90,7
34-41	11	7,3	7,3	98,0
41 ve üstü	3	2,0	2,0	100,0
Toplam	150	100,0	100,0	

Tablo 1.2. Ankete Katılanların Yaş Dağılımları

Araştırmaya katılanların %42'si 18–25 yaş aralığında, %48.7'si 26–33 yaş aralığında, %7.3'ü 34–41 yaş aralığında ve % 2'si 41 yaş ve üstü aralığındadır.

Eğitim Durumları

	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
İlköğretim	14	9,3	9,3	9,3
Üniversite	103	68,7	68,7	78,0
Yüksek Lisans	31	20,7	20,7	98,7
Doktora	2	1,3	1,3	100,0
Toplam	150	100,0	100,0	

Tablo 1.3. Ankete Katılanların Eğitim Durumları

Araştırmaya katılanların %9.3'ü ilköğretim, %68.7 si üniversite, 20.7'si yüksek lisans ve %1.3'ü de doktora eğitimini tamamlamıştır.

Sokak müzisyeni kimdir?

	Sıklık	Yüzde	Gerçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Cesur Olan İnsan	2	1,3	1,3	1,3
Dilenci Olan İnsan	2	1,3	1,3	2,7
Evensel Olan İnsan	1	,7	,7	3,3
Maceraperest Olan İnsan	3	2,0	2,0	5,3
Mutluluk Veren İnsan	11	7,3	7,3	12,7
Müziğini Tanıtan İnsan	8	5,3	5,3	18,0
Özgür Olan İnsan	14	9,3	9,3	27,3
Para Kazanan İnsan	7	4,7	4,7	32,0
Paylaşımçı Olan İnsan	20	13,3	13,3	45,3
Sanat İcra Eden Kişi	8	5,3	5,3	50,7
Sokakta Müzik Yapan İnsan	70	46,7	46,7	97,3
Yaratıcı Olan	1	,7	,7	98,0
Şehrin Zenginliği	3	2,0	2,0	100,0
Toplam	150	100,0	100,0	

Tablo 1.4. Anket Soru 1

Araştırmaya katılanlara sorulan “Sokak müzisyeni kimdir?” sorusuna verdikleri cevaplar yukarıdaki tabloda görülmektedir. Araştırmaya katılanların %46.7’si bu soruya “Sokakta müzik yapan insan” cevabını vermiştir.

Sokak müzisyeni ile karşılaştığınızda tepkiniz ne olur?

	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Durup dinlerim	84	56,0	56,0	56,0
Bir miktar para veririm	32	21,3	21,3	77,3
Öylece bakar yoluma devam ederim	33	22,0	22,0	99,3
Görmezden gelir, geçer giderim	1	,7	,7	100,0
Toplam	150	100,0	100,0	

Tablo 1.5. Anket Soru 2

Araştırmaya katılanlara sorulan "Sokak müzisyeni ile karşılaştığınızda tepkiniz ne olur?" sorusuna verdikleri cevaplar yukarıdaki tabloda görülmektedir. Araştırmaya katılanların %56'sı "Durup dinlerim", % 21.3'ü "Bir miktar para veririm" ve % 22'si "Öylece bakar, yoluma devam ederim" cevabını vermiştir."Durup dinlerim" seçeneğinin en yüksek çıkması bize insanların sokak müzisyenlerine karşı tepkisiz olmadığı sonucunu vermektedir.

Sokaklarda müzik yapılmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?

	Sıklık	Yüzde	Gerçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Çevreye rahatsızlık veriyorlar	3	2,0	2,0	2,0
Modern dilencilik	5	3,3	3,3	5,3
Şehrin müzik zenginliğine katkıda bulunuyorlar	121	80,7	80,7	86,0
Diğer	21	14,0	14,0	100,0
Toplam	150	100,0	100,0	

Tablo 1.6. Anket Soru 3

Araştırmaya katılanlara sorulan "Sokaklarda müzik yapılmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?" sorusuna verilen cevaplar yukarıdaki tabloda görülmektedir. Araştırmaya katılanların % 80.7 si "Şehrin müzik zenginliğine katkıda bulunuyorlar" cevabını vermiştir. Bu da bize genel anlamda sokak müziği'ne karşı genel görüşün olumlu olduğu sonucunu veriyor.

Sokak müzisyenlerinin beğendiğiniz yönleri nedir?

	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Cesur olmaları	12	8,0	8,0	8,0
Doğal olmaları	11	7,3	7,3	15,3
Dilenci olmamaları	4	2,7	2,7	18,0
Eğlendirmeleri	28	18,7	18,7	36,7
Fikrim yok	3	2,0	2,0	38,7
Kendilerine güvenleri	11	7,3	7,3	46,0
Özgün olmaları	19	12,7	12,7	58,7
Müzik yapmaları	9	6,0	6,0	64,7
Özgür olmaları	27	18,0	18,0	82,7
Paylaşımçı olmaları	7	4,7	4,7	87,3
Renk katmaları	14	9,3	9,3	96,7
Yetenekli olmaları	2	1,3	1,3	98,0
Sabırlı olmaları	1	,7	,7	98,7
Yaratıcı olmaları	2	1,3	1,3	100,0
Toplam	150	100,0	100,0	

Tablo 1.7. Anket Soru 4

Araştırmaya katılanlara sorulan “Sokak müzisyenlerinin beğendiğiniz yönleri nedir?” sorusuna verdikleri cevaplar yukarıdaki tabloda görülmektedir. Araştırmaya katılanların % 18.7’si “Eğlendirmeleri” ve %18’i “Özgür olmaları” cevabını vermiştir. Buna göre insanlar sokak müziğinden zevk almaktadır ve onların özgürce müzik yapmasını desteklemektedir.

Sokak müzisyenlerini hangi yönlerden eleştiriyorsunuz?

	Sıklık	Yüzde	Gerçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Albümlerinin Olmaması	2	1,3	1,3	1,3
Aynı Parçaları Çalmaları	13	8,7	8,7	10,0
Az Sayıda Olmaları	4	2,7	2,7	12,7
Bakımsız Olmaları	4	2,7	2,7	15,3
Çekingen Olmaları	8	5,3	5,3	20,7
Dilenci Gibi Görünmeleri	35	23,3	23,3	44,0
Eleştirmiyorum	52	34,7	34,7	78,7
Gürültü Kirliliği Yapmaları	13	8,7	8,7	87,3
İyi Çalmamaları	15	10,0	10,0	97,3
Yanlış Yer Seçimleri	4	2,7	2,7	100,0
Toplam	150	100,0	100,0	

Tablo 1.8. Anket Soru 5

Araştırmaya katılanlara sorulan “Sokak müzisyenlerini hangi yönlerden eleştiriyorsunuz?” sorusuna verilen cevaplar yukarıdaki tabloda görülmektedir. Araştırmaya katılanların % 34.7’si “Eleştirmiyorum” ve %23.3 “Dilenci gibi görünmeleri” cevabını vermiştir. Bu göre büyük oranda bir kesimin sokak müzisyenlerine karşı olumsuz bir düşüncelerinin olmadığını, fakat bunun yanında, %23.3’lük kesimin onları dilenci gibi görmesi sonucu da, bize sokak müzisyenlerin bu konuda gerekli öz eleştiriyi yapması gerektiği sonucunu çıkarıyor.

Sizce Sokak müziğinin gelişmesi için neler yapılmalıdır?

	Sıklık	Yüzde	Gerçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Bakış Açısının Değişmesi	22	14,7	14,7	14,7
Belediyeler Destek Vermeli	43	28,7	28,7	43,3
Çalacakları Yerler Tahsis Edilmeli	27	18,0	18,0	61,3
Dernekler Kurulmalı	8	5,3	5,3	66,7
Fikrim Yok	7	4,7	4,7	71,3
Hiçbir Şey Yapılmamalı. Özgür Bırakmalı	13	8,7	8,7	80,0
İzin Verilmeli	11	7,3	7,3	87,3
Konserler ve Festivaller Düzenlenmeli	15	10,0	10,0	97,3
Üniversitelerin Destek Olması	2	1,3	1,3	98,7
Birleşip Albüm Yapmalılar	2	1,3	1,3	100,0
Toplam	150	100,0	100,0	

Tablo 1.9. Anket Soru 6

Araştırmaya katılanlara sorulan “Sizce sokak müziğinin gelişmesi için neler yapılmalıdır?” sorusuna verilen cevaplar yukarıdaki tabloda görülmektedir. Araştırmaya katılanların %28,7’si “Belediyeler Destek Vermeli”, %18’i “Çalacakları Yerler Tahsis Edilmeli” cevabını vermiştir. Buna göre, araştırmaya katılanlar belediyelerin destek vermesi ve yer tahsisi konusunda çalışma yapmaları gerektiğini düşünüyor.

Bu konuda sizce belediyelere hangi görevler düşmektedir?

	Sıklık	Yüzde	Gerçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Destek Olunmalı	41	27,3	27,3	27,3
Engellenmesin Yeter	13	8,7	8,7	36,0
Fikrim Yok	3	2,0	2,0	38,0
İzin Verilmeli	20	13,3	13,3	51,3
Konserler ve Festivaller Düzenlenmeli	22	14,7	14,7	66,0
Mekanlar Tahsis Edilmeli	51	34,0	34,0	100,0
Toplam	150	100,0	100,0	

Tablo 2.1. Anket Soru 7

Araştırmaya katılanlara sorulan “Bu konuda sizce belediyelere hangi görevler düşmektedir?” sorusuna verilen cevaplar yukarıdaki tabloda görülmektedir. Araştırmaya katılanların %34’ü “Mekanlar Tahsis Edilmeli”, % 27.3’ü ve “Destek Olunması” cevabını vermiştir. Buna göre, araştırmaya katılanlar sokak müzisyenleri için uygun mekânların tahsis edilmesini ve destek olunmasını gereklilik olarak görüyor.

Başka hangi kurumlar sokak müzisyenleri ile ilgilenmeli?

	Sıklık	Yüzde	Gerçekli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Belediyeler	5	3,3	3,3	3,3
Festival Organizasyonları	6	4,0	4,0	7,3
Fikrim yok	12	8,0	8,0	15,3
Hiçkimse	17	11,3	11,3	26,7
Konservatuarlar	5	3,3	3,3	30,0
Kurumsal Şirketler	9	6,0	6,0	36,0
Kültür ve Turizm Bakanlığı	32	21,3	21,3	57,3
Medya Organları	5	3,3	3,3	60,7
Sanat Kurumları	28	18,7	18,7	79,3
Sanatçılar	3	2,0	2,0	81,3
Sivil Toplum Kuruluşları	16	10,7	10,7	92,0
Sosyal Kurumlar	9	6,0	6,0	98,0
Tiyatrolar	2	1,3	1,3	99,3
Üniversiteler	1	,7	,7	100,0
Toplam	150	100,0	100,0	

Tablo 2.2 Anket Soru 8

Araştırmaya katılanlara sorulan “Başka hangi kurumlar sokak müzisyenleri ile ilgilenmeli” sorusuna verilen cevaplar yukarıdaki tabloda görülmektedir. Araştırmaya katılanların %21,3’ü “Kültür ve Turizm Bakanlığı”, %18,7’si “Sanat Kurumları” cevabını vermiştir. Buna göre insanlar sokak müziğini kültürün bir parçası olarak görüp, Kültür ve Turizm Bakanlığı’na görev düşüğünü düşünüyorlar.

2010 yılında İstanbul'un Avrupa Kültür Başkent'i olacağını göz önünde bulundurarak, sokak müzisyenlerinin de bu oluşumda yer alması gerektiğini düşünüyor musunuz?

	Sıklık	Yüzde	Gerçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Evet. Yer Almalılar	141	94,0	94,0	94,0
Hayır. Yer Almamalılar	9	6,0	6,0	100,0
Toplam	150	100,0	100,0	

Tablo 2.3 Anket Soru 9

Araştırmaya katılanlara sorulan “2010 yılında İstanbul’un Avrupa Kültür Başkent’i olacağını göz önünde bulundurarak, sokak müzisyenlerinin de bu oluşumda yer alması gerektiğini düşünüyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar yukarıdaki tabloda görülmektedir. Araştırmaya katılanların %94’ü “Evet, Yer Almalılar” ve %6’sı “Hayır, Yer Almamalılar” cevabını vermiştir. Bu sonuca göre kültür ile sokak müziği arasındaki olumlu ilişki, bu sorunun cevabının %94 “Evet, Yer Almalılar” olmasını açıklıyor. İnsanlar, böyle büyük bir organizasyonun içinde, sokak müziğinin yer alması gerektiğini düşünüyorlar.

Müzik Aralıkları

	Cevaplar		Vakaların Yüzdeleri	
	N	Yüzde		
Dinlenen müzik	Blues Müzik	10	2,9%	6,7%
	Caz Müzik	22	6,4%	14,7%
	Diger	45	13,0%	30,0%
	Elektronik Müzik	40	11,6%	26,7%
	Etnik Müzik	18	5,2%	12,0%
	Her tarz	38	11,0%	25,3%
	Hiphop	5	1,4%	3,3%
	Klasik Müzik	13	3,8%	8,7%
	Folk Müzik	10	2,9%	6,7%
	Latin Müzik	6	1,7%	4,0%
	Metal Müzik	10	2,9%	6,7%
	Pop Müzik	21	6,1%	14,0%
	Punk Müzik	7	2,0%	4,7%
	RnB	10	2,9%	6,7%
	Rock Müzik	79	22,9%	52,7%
Türk Sanat Müziği	11	3,2%	7,3%	
Toplam	345	100,0%	230,0%	

Tablo 2.4 Anket Soru 10

Araştırmaya katılanlara sorulan dinledikleri mzık tarzlarına verilen cevaplar yukarıdaki tabloda görülmektedir. Araştırmaya katılanların % 22.9'u "Rock Müzik" cevabını vermiştir. Buna göre rock mziğın en çok dinlenen müzik tarzı olduğu görülmektedir. Sokak müziğinde de rock müziğe ağırlık verilebilir. Hem sokak müziğinin, hem de rock müziğinin ortak özelliği özgürlük olduğu için bu da araştırma sonuçlarına yansımıştır.

SONUÇ

Müzik, medeniyetlerin gelişmişlik düzeylerinin en önemli göstergesidir. Bugün yeryüzünde yapılan birçok müzik türü bulunmaktadır. Sokak müziği, müziğin türlerinden birisidir. Sokak müziği, bir alt müzik kültürüdür.

Müziğin kendisi sanatsal formlar içerir. Sanata yaklaştığı oranda müziğin kalitesi de artar. Bugün çokça tüketilen pop müzik ürünleri ise daha çok ticari amaçlarla üretilirler. Amaç daha fazla satmak ve kar elde etmektir.

Sokak müziğine getirilen en büyük eleştiri, bu müziğin sanatsal içeriğinin zayıf olduğudur. Böyle örnekler de görülmekle birlikte, sokakta yapılan müziğin kalitesinin yüksek olduğu örnekler de az değildir. Ayrıca bugün birçok profesyonel müzisyen, sokaktan gelmiş, sokak müziği ile gelişme göstermiştir.

Sokak müziği bir alt müzik kültürü olarak, toplumların sosyo-ekonomik ve kültür düzeyleri hakkında ipuçları verir. Sokak müziğini yapanlar genelde yoksul kesimden insanlardır. Bununla birlikte üniversite öğrencileri yada mezunları da bu müziği son zamanlarda yapmaktadırlar. Bu, sokak müziğini kültürel düzeyi düşük insanların yaptığı yönündeki savı çürütmektedir. Sokak müziği pekala bilgili, okumuş, görgülü insanlar elinde de yapılmaktadır. Sadece bu insanların stüdyoda müzik yapacak imkanları olmadığı, yada onlara bu imkan verilmediği için bunlar sokakta müzik yapmaktadırlar.

Sokak müziği kendi içinde bir felsefe barındırır. Bu iktidarların hoşuna gitmeyen bir söylemdir. Bu yüzden sokak sanatçıları tarih içinde çeşitli zorluklarla karşılaşmış, çoğunlukla hor görülmüşlerdir. Sokak müziğinin ruhunda asilik, karşı koyma, farklı, aykırı düşünme vardır. Ancak bu insanlar korkulacak varlıklar değildir. Sanatın herhangi bir dalıyla uğraşan insanın olamayacağı gibi.

İktidarların, sokak müzisyenlerinden korkmasının altındaki gerçek, bunların toplumsal reaksiyon oluşturabilme, toplumu yönlendirebilme, örgütleyebilme güçlerinde yatmaktadır. Sokak müziği ve müzisyenlerine duyulan ilgi, bunların topluma mesajlar vermesine yol açmakta. Böylece toplum sokak müziğinin felsefesinden

etkilenmekte, sokak müzisyenleri eliyle verilen mesajlar, toplum üzerinde etkili olmaktadır.

Sokak müziğinin çeşitli türleri vardır. Etnik kökenli, yerel örüntülü, modern vb. sokak müziklerinde olduğu gibi. Sokak müziğinin çeşitliliği, enstrümanlarına da yansımıştır. Sokak müziğinde etnik kökenli enstrümanlardan moderne doğru hemen hemen her türlü müzik enstrümanı kullanılabilir.

Sokak müziğinin, sokakta yapılan müziğin kalitesi de gün be gün artmaktadır. Her geçen gün yeni bireysel çıkışlar, gruplar ortaya çıkmaktadır. Üstelik sokak, bugün pek çok müzisyene bir okul olmaktadır. Sokaktan birçok müzisyen yetişmekte ve bunlar daha sonra profesyonel müzik hayatına adım atmaktadırlar.

Sokak müziği, çok eski zamanlara kadar uzanır. Amerika'da ortaya çıkan bir müzik türü olan hip hop da esasında sokak müziğidir. Amerika, birçok müzik türünün doğuşuna kaynaklık etmiştir. Blues, rock, caz müzikleri hep burada doğmuşlardır. Bu müzik türlerinin ortak özelliği, içinde toplumsal reaksiyonlar, tepkiler barındırıyor olmalarıdır. Amerika'da yapılan sokak müziği de böylesi örüntülere sahiptir. New York'ta, Chicago'da bugün sergilenen sokak müziği örnekleri, Amerikalı gençlerin müziğe olan tutkusunu yansıttığının yanı sıra, toplumsal, sosyo-ekonomik bazı gerçekleri de ortaya koymaktadır. Gençler, kendilerini ifade etmenin yolunu sokak müziğinde bulmaktadırlar.

Amerika'da sokak müziğinin ilk örnekleri 1700'lü yıllara kadar uzanır. Bu zamanda Amerika'nın yerlileri sokak eğlenceleri düzenlemekteydiler. Daha sonra büyük göç dalgaları nedeniyle, büyük metropolenler kurulmuş, buralara akın eden insanlar kendi kültürlerini ve de müzik stillerini beraberlerinde getirmişlerdir. Bu şehirlerde çoklu bir müzik kültürünün doğmasına neden olmuş, bu yansımalarını en iyi sokakta bulmuştur. Bugün Amerika'nın büyük şehirlerinde sokakta her tür müzik yapıldığını görürsünüz. Bu oldukça normaldir çünkü, şehirlerde hem yerel unsurlar bir araya gelmiş, hem de çok farklı ulustan insanlar bir araya gelmiştir. Her gelen birey farklı bir müzik stiline şehirlerde yaşamasını sağlamıştır. Bunun sonucunda Amerika'da sokak müziği hızla çeşitlenmiş, gelişmiştir. New York bugün sokak

müziyenleri ile ünlüdür. New York metrosu, sokak müziyenlerinin belli başlı alanlarındandır. Metro ağında belediyenin izniyle çalışan yüzden fazla müziyen bulunmaktadır. İzinli olmayan diğer müziyenleri de hesaba kattığımızda, New York metro ağının, buradaki sokak müziyenleri için ne derece önemli olduğunu kavrarız. New Yorklu gençler sokak müziğini, kendilerini ifade etmenin bir yolu olarak görmekte ve bu müziği her fırsatta uygulamaktadırlar. Burada yapılan müziğin kalitesi oldukça yüksektir. Yüksek rekabet, kaliteli sokak müziğini beraberinde getirmiştir. Bugün New York gibi daha birçok Amerikan şehrinde bu müzik türü icra edilmekte ve korunmaktadır.

Sokak müziği Avrupa'da, Avrupa metropollerinde de yaygındır. Paris, Amsterdam, Berlin sokak müziğinin belli başlı merkezlerindedir. Avrupa'da her şehrin farklı bir sokak müziği kültürü vardır. Örneğin Amsterdam, sunduğu sonsuz özgürlük ile sokak müziğinin çeşitlilik arz etmesine ve gelişmesine büyük katkılar sağlamıştır. Amsterdam sokaklarında hemen hemen her etnik kökenden, ulusal örüntüden sokak müziği performanslarına rastlayabilirsiniz. Amsterdam'da sokak müziği yapılmasına bir sınırlama getirilmemiştir. Etik bazı kurallar, tabii ki burası için geçerlidir.

Paris, şehir müziyenlerinin bir başka mekanıdır. Paris, esasında pek çok sanat dalının Avrupa'daki merkezi gibidir. Bu zenginlik sokak müziğinde de kendini ifade etmektedir, Paris'te. Paris'te uygulanan sokak müziği ile ilgili bir yasa yoktur. Ancak bugüne kadar çeşitli düzenlemeler yapılmış ve bunlar uygulanmaktadır. En son olarak Paris'te kamusal alanlarda sokak müziği yapılamayacağına ilişkin bir düzenleme getirilmiştir. Bu düzenlemeye göre Paris'in kamusal alanlarında, kamusal alanlara açılan sokaklarında ve yaya kaldırımlarında sokak müziği kesinlikle yapılamamaktadır. Denetimleri polis yapmaktadır. Paris'te sokak müziği yapabilmek için izin alınması gerekmektedir. Polis, sokak müziği yapanların kimliklerini ve izin belgelerini kontrol etmektedir. Paris'te sokak müziği yapmak için izni olmayanlar da bu müziği yapabilmektedirler. Ancak bunlar sürekli hareket halindedirler ve belirli bir yerde sürekli müzik yapamazlar. Sokak müziyenlerine Paris'te getirilen en büyük eleştiri ve de sınırlama; bunların gürültülü müzik yapmasıdır. Paris sokaklarında gürültülü müzik yapmak, örneğin güçlendirilmiş sistemlerle, davullarla performans sergilemek yasaktır. Bununla birlikte Paris'in her köşesinde sokak müziyenlerine rastlayabilirsiniz. Sokak

müziyenlerine burada genel bir hoşgörü vardır. Paris'te yapılan sokak müziği uluslararası örüntüler taşır, buna Fransız müziği de eşlik eder. Parisli gençler sokak müziği yapmaya çok heveslidirler. Burada yapılan sokak müziğinin kalitesi de yüksektir, çünkü sokak müzisyenleri arasında yüksek bir rekabet vardır.

Avrupa'da sokak müziği ve müzisyenlerinin bir başka önemli merkezini de Berlin metropolü oluşturmaktadır. Berlin oldukça kozmopolit bir yapıya sahiptir. Bunun yansımaları müzik ve de sokak müziği alanında da görülür. Berlin'de çok sayıda göçmen yaşar. Türkler, Yunanlılar, İtalyanlar vb. bir arada yaşarlar. Berlinli gençler, müzik severler, sokak müziğini kendilerini ifade etmenin bir yolu olarak görürler. Berlin'de sadece Berlinliler sokak müziği yapmazlar. Dışarıdan bu müziği yapmak için Berlin'e gelen pek çok müzisyen de vardır. Berlin bu insanlar için bir çekim merkezidir. Berlin'de yapılan çeşitli festival ve şenlikler de sokak müziğinin gelişmesine önemli katkılarda bulunur. Berlin festival ve şenlikleri ile de ünlüdür. Burada düzenlenen festival ve şenlikler sırasında birçok ulustan sokak müzisyenleri performanslarını sergilerler. Berlin'de yapılan sokak müziği oldukça çeşitlidir. Burada çeşitli etnik kökenli müziklerin, Meksika, Brezilya müziklerinin, Afrika müziklerinin örneklerini görebilir, Uzak doğu müziklerinin, Hint müziğinin icra edildiğine sıkça şahit olabilirsiniz. Berlin'de bir sokak müziği kültürü oluşmuş bulunmaktadır. Berlin'de sokak müziği yapanlar içinde şık kıyafetli, kravatlı insanlara rastlayabilirsiniz. Bu Berlin'de sokak müziğinin kültürel bir zenginlik olarak görüldüğünü izah etmektedir.

Sokak müziğinin daha çok korunmaya ihtiyacı vardır. Bu koruma olduğunda sokak müziğinin gelişmesi hızlanacak, kendi içinde çeşitlenecek ve kalitesi de artacaktır. Bu müziğin kendine fayda getirecektir. Sokak müziğini yapan müzisyenlerin çoğalması, sokak müziğine de rekabetin gelmesini sağlayacak, bu yarış kaliteli ürünleri beraberinde getirecektir.

İstanbul, sokak müziğinin yeni yeni gelişmeye başladığı bir şehirdir. İstanbul'da bu müziği sürekli yapan bireyler ve gruplar giderek çoğalmaktadır. İstanbul, özellikle de Beyoğlu, şehir müzisyenlerinin mekanıdır. Beyoğlu Belediyesinin son zamanlarda sokak müzisyenlerine daha toleranslı davranmaya başlaması, sokak müziği adına olumlu bir gelişmedir. Aynı anlayışı diğer ilçe belediyelerinden ve Türkiye'nin tüm

noktalarından da beklemekteyiz. Böylesi bir tutum hem İstanbul'da hem de tüm Türkiye'de sokak müziğinin hızla gelişmesine katkıda bulunacaktır.

Son olarak İstanbul'da kendine özgü bir sokak müziği kültürünün geliştirilebileceğine değinilebilir. Bunu yapabilmek için İstanbul'un mozağının ve kültürel dokusunun çok iyi anlaşılması gerekir. Ancak böylesi bir yaklaşımla İstanbul'a özgü bir sokak müziği geleneği ve kültürü yaratabiliriz. Bu noktada İstanbul'un müzikal anlamda halihazırda var olan kendi değerlerine de sahip çıkması gerektiğini söylemeliyiz. Örneğin İstanbul'da bir Roman müzik kültürü geleneği ve gerçeği vardır ki, bunun değerlendirilmesi gerekir. Şimdiye kadar bunu yapamadık. Yabancılar ise bunu çok iyi yapmaktadırlar.

KAYNAKÇA

Aaron Ridley, **Müzik Felsefesi: Tema ve Varyasyonlar**, (Ter.Bilge Aydın), Dost Kitabevi Yayınları, Pelin Ofset, Ankara, Ekim 2007.

Ali Akay, Derya Fırat, Mehmet Kutlukan ve Pınar Göktürk, **İstanbul'da Rock Hayatı - Sosyolojik Bir Bakış-**, 1.Baskı, Bağlam Yayıncılık, Bayrak Matbaası, İstanbul, Ekim 1995.

Ali Ergur, **Portedeki Hayalet -Müziğin Sosyolojisi Üzerine Denemeler-**, 1.Baskı, Bağlam Yayıncılık, Kardeşler Matbaası, İstanbul, Mayıs 2002.

Anthony Giddens, **Sociology**, 4th Edition, Polity Press, print: Blackwell Publishers Ltd., Cambridge, United Kingdom, 2001.

Ayten Kaplan, **Kültürel Müzikoloji**, 1.Baskı, Bağlam Yayıncılık, Önsöz Basım Yayıncılık Tes., İstanbul, Temmuz 2005.

Dick Hebdige, **Altkültür: Tarzın Anlamı**, (Çev.Sinan Nişancı), 1.Baskı, Babil Yayınları, Kitap Matbaası, İstanbul, Ekim 2004.

Edip Günay, **Müzik Sosyolojisi -Sosyolojiden Müzik Kültürüne Bir Bakış-**, Bağlam Yayıncılık, Önsöz Basım Yayıncılık Tes., 1.Baskı, İstanbul, Mart 2006.

Ekinciler Holding, **1900'den 2000'e 100 Yıllık Ses Kayıt Tarihimize Müzikle Yolculuk, En Seçkin Eserler Yorumcular ve Bestelerle Türk Musikisi**, İstanbul.

İsmail Lütfü Erol, **Batı Klasik Müziği – Dinleyici İçin Notlar 1**, Öteki Müzik – Açı Yayıncılık, Odak Offset, Ankara, Ekim 1991.

Sema Erder, **Kentsel Gerilim -Enformel İlişki Ağları Alan Araştırması-**, 2.Baskı, um:ag -Uğur Mumcu Araştırmacı Gazetecilik Vakfı Yayınları, Dumat, Ankara, Ağustos 2002.

Serdar Özkaya, **Sanatta Deha ve Yaratıcılık - Schönberg, Adorno, Thomas Mann**, 1.Baskı, Pan Yayıncılık, Ayhan Matbaası, İstanbul, Eylül 2000.

Orhan Ümmetler, “Müzik Nedir?”,

http://64.233.183.104/search?q=cache:UmB6u1JJ65cJ:www.bisanat.com/yazilar/kategori/107-Muzik-Nedir-/+m%C3%BCzik+nedir&hl=tr&ct=clnk&cd=1&gl=tr&lr=lang_tr

commons.wikimedia.org/wiki/Image:Street_music...

epaper.gaste.biz/epaper/products/ga-2008-08-06/pdfs/10.pdf

flickr.com/photos/8618958@N06/2286263971/

flickr.com/photos/brightblightcafe/2696207035

flickr.com/photos/danche24/1444854536/

flickr.com/photos/dj-garrincha/2392533971/

http://64.233.183.104/search?q=cache:5fV2mTguhmoJ:www.yorumla.net/muzik-haberleri-muhabbetleri/63648-muzik-nedir.html+m%C3%BCzik+nedir&hl=tr&ct=clnk&cd=2&gl=tr&lr=lang_tr

http://64.233.183.104/search?q=cache:7_qyaFWkYOMJ:www.carla.umn.edu/culture/definitions.html+culture+is&hl=tr&ct=clnk&cd=1&gl=tr

http://64.233.183.104/search?q=cache:8yVgRZKH_JQJ:www.ozelnaciakdogankoleji.k12.tr/seminer.htm+e%C4%9Fitim+nedir&hl=tr&ct=clnk&cd=1&gl=tr&lr=lang_tr

<http://64.233.183.104/search?q=cache:fbUEL9ufOvUJ:kreativerstrassenprotest.twoday.net/topics/Strassenmusik/+Strasse+Musik+in+Berlin&hl=tr&ct=clnk&cd=20&gl=tr>

<http://64.233.183.104/search?q=cache:hxvDCNGyQW4J:www.cwrl.utexas.edu/~syverson/worldsfair/exhibits/hall2/yoshimura/music.htm+what+is+music&hl=tr&ct=clnk&cd=12&gl=tr>

<http://64.233.183.104/search?q=cache:-i-X5qXrPwwJ:www.bisanat.com/yazilar/detay/652-Kultur-Nedir-K%C3%BCl%C3%BCr+nedir&hl=tr&ct=clnk&cd=5&gl=tr>

http://64.233.183.104/search?q=cache:JmpfW0IVaigJ:www.msxlabs.org/forum/muzikhol/4811-hip-hop-muzik.html+Sokak+m%C3%BCzi%C4%9Fi+nedir&hl=tr&ct=clnk&cd=8&gl=tr&lr=lang_tr

http://64.233.183.104/search?q=cache:ksC34txLLGYJ:www.lastfm.com.tr/music/Flobots%3Fsetlang%3Dtr+born+of+Hip+hop+in+USA&hl=tr&ct=clnk&cd=2&gl=tr&lr=lang_tr

http://64.233.183.104/search?q=cache:Lix54S_th_UJ:www.msxlabs.org/forum/muzikhol/13958-muzik-nedir-muzik-estetigi.html+m%C3%BCzik+nedir&hl=tr&ct=clnk&cd=5&gl=tr&lr=lang_tr

http://64.233.183.104/search?q=cache:M8E6S7V6W1QJ:www.sosyomat.com/etiket/an-karada-sokak-m%C3%BCzi%C4%9Fi+Sokak+m%C3%BCzi%C4%9Fi+%C4%B0stanbul&hl=tr&ct=clnk&cd=2&gl=tr&lr=lang_tr

http://64.233.183.104/search?q=cache:mLkPTM6PQy8J:www.nedirvekimdir.com/nedir/muzik-nedir.html+m%C3%BCzik+nedir&hl=tr&ct=clnk&cd=4&gl=tr&lr=lang_tr

http://64.233.183.104/search?q=cache:MT79H5_Z7woJ:www.psikoloji.gen.tr/ogrenme/index_dosyalar/egitim.htm+e%C4%9Fitim+nedir&hl=tr&ct=clnk&cd=2&gl=tr&lr=lang_tr

<http://64.233.183.104/search?q=cache:oXaEEI3-xUMJ:www.norwichairport.co.uk/destinations.asp%3D40+Street+Musicians+Amsterdam&hl=tr&ct=clnk&cd=10&gl=tr>

http://64.233.183.104/search?q=cache:prQm8jqpDa8J:www.barikat.com/modules.php%3Fname%3DContent%26pa%3Dshowpage%26pid%3D72+hip+hop+toplumsal+teпки&hl=tr&ct=clnk&cd=1&gl=tr&lr=lang_tr

<http://64.233.183.104/search?q=cache:qIX-Z-nbj7oJ:cihansalim.net/blog/2007/rajastandan-endulus-e-evrensel-cingene-muzigi-istanbul-dan-geci/+%C3%87ingene+m%C3%BCzi%C4%9Fi&hl=en&ct=clnk&cd=10>

http://64.233.183.104/search?q=cache:st8xdVIFdPkJ:www.kentimistanbul.com/haber.asp%3Fregno%3D306%26p%3D1+%C4%B0istanbul+Roman+M%C3%BCzi%C4%9Fi&hl=tr&ct=clnk&cd=7&gl=tr&lr=lang_tr

<http://aaronarndt.ca/archives/190>

http://amnyinteractive.com/content/projects/ugcmashuplist/?page=UGC_200807160619_subway_musicians

http://commons.wikimedia.org/wiki/Image:Tobu_World_Square_New_York_Street_Musicians_1.jpg

<http://eminonuplatformu.org/>; <http://www.hidrellez.org/>

http://germanhistorydocs.ghi-dc.org/print_document.cfm?document_id=1240

http://images.google.com.tr/imgres?imgurl=http://farm2.static.flickr.com/1189/1444854536_55b73d90fc.jpg%3Fv%3D0&imgrefurl=http://flickr.com/photos/danche24/1444854536/&h=375&w=500&sz=130&hl=tr&start=79&sig2=KkC_fsneHGvvs9KjJ8KT9g&um=1&usg=__OU-sA21ZSMTQzHIJc2ro_Syhe-U=&tbnid=DYv0MGfRjK0T1M:&tbnh=98&tbnw=130&ei=VuTLSOzrJIm-

1waB3_yaDQ&prev=/images%3Fq%3DStreet%2Bmusicians%2B-
%2BAmsterdam%26start%3D60%26ndsp%3D20%26um%3D1%26hl%3Dtr%26sa%3
DN

[http://images.google.com.tr/imgres?imgurl=http://www.picturescolourlibrary.co.uk/lore
swithlogo/2197012.jpg&imgrefurl=http://www.picturescolourlibrary.co.uk/hybrid/data.
svt%3Fquery%3Dbuskers%26viewpage%3Dsearch.jsp&h=400&w=600&sz=48&hl=tr
&start=49&sig2=yhFSVJMu4UhCqf4ejNJydQ&um=1&usg=__rHzo8kZwldQb7Geggn
5mtsnIsUs=&tbnid=enVoXSrEK8gSJM:&tbnh=90&tbnw=135&ei=uuvLSImvMomM1
wb70qWTDQ&prev=/images%3Fq%3DStreet%2Bmusicians%2B-
%2BAmsterdam%26start%3D40%26ndsp%3D20%26um%3D1%26hl%3Dtr%26sa%3
DN](http://images.google.com.tr/imgres?imgurl=http://www.picturescolourlibrary.co.uk/lore
swithlogo/2197012.jpg&imgrefurl=http://www.picturescolourlibrary.co.uk/hybrid/data.
svt%3Fquery%3Dbuskers%26viewpage%3Dsearch.jsp&h=400&w=600&sz=48&hl=tr
&start=49&sig2=yhFSVJMu4UhCqf4ejNJydQ&um=1&usg=__rHzo8kZwldQb7Geggn
5mtsnIsUs=&tbnid=enVoXSrEK8gSJM:&tbnh=90&tbnw=135&ei=uuvLSImvMomM1
wb70qWTDQ&prev=/images%3Fq%3DStreet%2Bmusicians%2B-
%2BAmsterdam%26start%3D40%26ndsp%3D20%26um%3D1%26hl%3Dtr%26sa%3
DN)

<http://internationaleye.wordpress.com/beyondsb01/>

<http://members.aol.com/kathysl/def.html>

[http://picasaweb.google.com/rondank1/ItalyAmsterdamPicsApril2007#5096298393957
156402](http://picasaweb.google.com/rondank1/ItalyAmsterdamPicsApril2007#5096298393957
156402)

<http://picasaweb.google.com/wttobin/Netherlands#5199446942394044658>

<http://upcoming.yahoo.com/event/685722>

<http://www.alternatif-istanbul.net/2007/07/blog-post.html>

<http://www.amsterdam.info/music/>

<http://www.bluffontoday.com/node/22952>

<http://www.buskersadvocates.org/saaNewYorkCity.html>

<http://www.dataloo.de/tag/strassenmusik>

<http://www.dkimages.com/discover/Home/Geography/Europe/Netherlands/Amsterdam/Amsterdam-016.html>

<http://www.encyclopedia.chicagohistory.org/pages/1204.html>

http://www.firstmonday.org/ISSUES/issue4_6/kelsey/

<http://www.flickr.com/photos/chicagoeye/61101238/>

<http://www.formatlantis.com/sokakta-muzik-t24627.html?s=3926c7fd4e0d79b00ad410089d17c697&t=24627>

<http://www.fotokritik.com/558878>

<http://www.fotokritik.com/786941>

http://www.gsuik.org/index.php?Itemid=75&id=51&option=com_content&task=view

<http://www.gypsiesroma.blogspot.com/>

<http://www.icselguc.com/muzikle-tedavi/muzikle-tedavi.asp?sy=1>

<http://www.ifla.org/IV/ifla69/berlin-e.htm>

<http://www.istanbul2010.org/haber-detayi/article/21-haziranda-muzik-sokaga-cikti/>

<http://www.karagunes.rockmekan.com/haber-21391.htm>

<http://www.karagunes.rockmekan.com/haber-7665.htm>

<http://www.msnbc.msn.com/id/5682773/>

<http://www.paristempo.com/music.html>

http://www.pbase.com/the_bman/image/65961307

<http://www.serki.com/index.php?bolumsec=terimler&id=8a9ora>

<http://www.siyasiyabend.com/>

<http://www.siyasiyabend.com/galeriler-6.html>

http://www.straattheater.info/perform_musicians.php

<http://www.thecanadianencyclopedia.com/index.cfm?PgNm=TCE&Params=U1ARTU003326>

http://www.the-conquistadors.com/photo_page.htm

http://www.timeoutistanbul.com/e2347/muzik/sokak_konserleri

<http://www.turkcerock.net/arsiv-konu-6806.0-tolga-burkay-roportaji.html>

<http://www.uludagsozluk.com/k/sokak-muzigi/>

http://www.virtualtourist.com/travel/Europe/France/Ile_de_France/Paris-99080/Local_Customs-Paris-Street_Artists-BR-1.html

<http://yenisafak.com.tr/Gundem/?t=03.03.2008&i=103464>

members.virtualtourist.com/m/1d3eb/193650/

members.virtualtourist.com/m/48d21/18308/1/

members.virtualtourist.com/m/683d0/8f2/

pages.prodigy.net/folkmusic/thenewyorkpacket.htm

picasaweb.google.com/.../B4rh7kqZbbqGEJqPPXjtBg

picasaweb.google.com/.../Io6vIKFFcZG-fyOFwd33IQ

repubiziz.blogcu.com/hiphop-sokaklardan-daha-bastan-kopru_2781267.html

www.binrota.com/PageDetail.aspx?PageID=4321

www.britannica.com/EBchecked/topic-art/523956...

www.brooklynvegan.com/.../guns_n_roses_pl_1.html

www.btm.de/english/presse/download-basistexte/e_pr_basistext_jugendliche.pdf

www.chuckleavell.com/_blog/index.php

www.feastofmusic.com

www.flickr.com/photos/9187258@N08/1350366733/

www.hep.uiuc.edu/.../graphics/france.html

www.karagunes.com/haber-79.html

www.miserlou.de/

www.perfco.com/

www.pictureninja.com/pages/france/image-paris...

www.psikolojikdanisma.net/psikoloji_nedir.htm

www.radikal.com.tr/ek_haber.php?ek=cts&haberno=7303

www.revver.com/.../

[www.sosyomat.com/etiket/ankarada-sokak-müziği/2](http://www.sosyomat.com/etiket/ankarada-sokak-muzigi/2)

www.streetparis.com/2008_06_01_archive.html

www.susanknightsmith.com/new_paintings.htm

www.travellerspoint.com

www.vanguardist.org/.../archives/2006/12.html

EKLER

Ek 1.1. Anket Sorular

Sokak Müziği ve Müzisyenleri

Yaş Grubu:

- a. 18–25
- b. 26–33
- c. 34–41
- d. 42+

Cinsiyet:

- a. Bay
- b. Bayan

Eğitim Düzeyi:

- a. İlköğretim
- c. Üniversite
- d. Yüksek lisans
- e. Doktora

1) Sizce sokak müzisyeni kimdir?

2) Sokak müzisyenleriyle karşılaştığımızda tepkiniz ne olur?

- a. Durup dinlerim.
- b. Bir miktar para veririm.
- c. Öylece bakar yoluma devam ederim.
- d. Görmezden gelir, geçer giderim.

3) Sokaklarda müzik yapılmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?

- a. Çevreye rahatsızlık veriyorlar.
- b. Modern dilencilik
- c. Şehrin müzik zenginliğine katkıda bulunuyorlar
- d. Diğer

4) Sokak müzisyenlerinin beğendiğiniz yönleri nedir?

5) Sokak müzisyenlerini hangi yönlerden eleştiriyorsunuz?

6) Sizce Sokak müziğinin gelişmesi için neler yapılmalıdır?

7) Bu konuda sizce belediyelere hangi görevler düşmektedir?

8) Başka hangi kurumlar Sokak müzisyenleri ile ilgilenmeli?

9) 2010 yılında İstanbul'un Avrupa Kültür Başkent'i olacağını göz önünde bulundurarak, sokak müzisyenlerinin de bu oluşumda yer alması gerektiğini düşünüyor musunuz?

10) Genelde ne tür müzik dinlersiniz?